

CUPRINS

Porunca Iubirii apare cu binecuvântarea Arhiepiscopiei Sibiului

C A L E A	Credința și dragostea dinții	C R E D I N Ț A
	Lumina sfinților - sub obroc și-n sfeșnic <i>- PS Daniil Stoenescu / 4</i> Părintele Arsenie Boca – 100 de ani de la naștere (2) <i>– Pr. Simion Todoran, Pr. Ștefan Negreanu, Maica Marina Lupău, Aspazia Oțel Petrescu, Bogdan Juncu / 8</i> Steaua destinului – Părintele Arsenie Boca / 39	
	Vindecarea sufletului. Rugăciune, înfrânare și iubire	
	Țelul vieții noastre este să dobândim dragostea <i>- Părintele Rafail Noica / 43</i> Viața duhovnicească în Hristos, cu Hristos și pentru Hristos - Arhim. Visarion Joantă / 52	
A D E V Ă R U L	Biserica și lumea vremurilor din urmă	N Ă D E J D E A
	Ortodoxia românilor – punte între Răsărit și Apus <i>- Interviu cu Î.P.S. Dr. Serafim Joantă / 57</i> Actele biometrice și spovedania <i>- Pr. dr. Mihai Valică / 70</i> Biserică și globalizare - Drd. Stelian Gomboș / 75 Piloții orbi - Mircea Eliade	
V I A Ț A		D R A G O S T E A

Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul (In. 13, 34)

Actualitatea social-religioasă.

Știri din țară / 81

“Portretul luptătorului la tinerețe” la Făgăraș

Recenzie: Lupta pentru smerenie și pocăință - Monah Proclu Nicău

Carduri ar trebui să poarte doar cei care ne fură - conducătorii
noștri!

Știri din lume / 87

Criza, războiul și noua ordine mondială

Caterisirea și arestarea episcopului Artemie de Kosovo

Cartea ortodoxă prin poștă. Talon Abonamente . . . 94

Faceți cunoscută

“PORUNCA IUBIRII”

tuturor oamenilor!

N-am venit să stric Legea ci să o plinesc (Mt. 5: 17).

Iubirea aproapelui este plinirea Legii (Rom. 13:10)

Bucură-te și fă ce vrei!

Constantin Noica către fiul său, Rafail

Ce poate fi în lumea voastră, dragul meu, că te-ai gândit să pleci din ea? Și sunt mulți – mi se spune – care se despart de ea, chiar dacă nu intră în ordin, ca tine. V-a mâhnit peste măsură lumea de azi? Ai găsit că o putești sluji de dincolo de ea? (...) În limba ta există o vorbă a trecutului care-mi pare, într-un fel, mai adevărată astăzi decât oricare alta.

Este cea a lui Augustin, „iubește și fă ce vrei”. Căci dacă iubești cu adevărat – s-a spus – nu mai faci ceea ce vrei, doar ce trebuie. Poate că lumea de azi e uneori smintită pentru că a despărțit pe „fă ce vrei” de „iubește”. Ea și-a luat toate libertățile și face tot ce-i place, dar nu iubește întotdeauna. (...) S-a sfârșit cu lumea aproapelui; este o lume a departelui nostru, cea în care trăim și se va trăi. Nu e o întâmplare că eu însumi îți scriu de departe, dragul meu, și că-ți scriu pe departe, nu de-a dreptul, ca și cum ai fi pentru mine doar unul din Rafailii lumii.

Dar nu te dezaprob și nu i-aș dezaproba nici pe ceilalți, chiar dacă ar fi oaste și biserică, iar nu singurateci. Nu vă dezaprob, chiar dacă m-aș teme că trăiți într-o lume gata făcută – și care nu mai are ce face. (...) Eu nu am a-ți da lecții. Spre capătul vieții, văd că nu știu mai nimic. Dar când mă uit îndărăt, văd că e ceva sigur până și într-o viață ca a mea: e bucuria. N-am avut dreptate decât atunci când m-am bucurat. Omul e ființa care jubilează. Omul a făcut bucuria și a văzut că era bună. (...) Și-ți spun numai: bucură-te și fă ce vrei!

(Fragmente dintr-o scrisoare)

**Credința și
dragostea dintâi**

“Dar am împotriva ta că ți-ai părăsit dragostea dintâi. Adu-ți aminte de unde ai căzut și pocăiește-te...” - Ap. 2,4

Lumina sfinților - sub obroc și-n sfeșnic

PS Daniil Stoenescu

“Voi sunteți lumina lumii; nu poate să se ascundă cetatea din vârful muntelui; nici aprinde cineva făclie și o pune sub obroc, ci în sfeșnic, și ea le luminează tuturor celor din casă” (Mt. 5, 14-15)

Lumina sfinților este lumina Preasfintei Treimi. Lumina sfinților este lumina lui Hristos. Lumina sfinților este harul Duhului Sfânt. Lumina sfinților este puterea lor spirituală „în faptă și în cuvânt, înaintea lui Dumnezeu și a întregului popor” (Luca 24, 19). Mai înainte de a se pune în sfeșnic, lumina sfinților se ascunde întotdeauna sub obroc.

Obrocul sfinților

Sub obroc a fost dreptul Iosif în Egipt mai înainte de a ajunge al doilea după faraon. Sub obroc a fost Moise în Madian pascănd vreme de patruzeci de ani oile socrului său, mai înainte de a i se pune lumină în sfeșnic prin rugul aprins din Sinai, prin izbăvirea poporului din robie, prin primirea Legii pe munte și prin toate semnele și minunile ce s-au petrecut în pustie. Sub obroc a fost David în vremea tinereții lui ca păstor al oilor tatălui său, Iesei, mai înainte de a i se pune lumina în sfeșnic prin ungerea de către Samuel ca rege al lui Israel. Sub obroc a fost Sfântul Prooroc Ilie la Cherit, hrănit de corbi dimineața și seara în vremea secetei

și lumină în sfeșnic avea să fie pe Carmel prin jertfa peste care a pogorât foc din cer.

Sub obroc au fost sfinții apostoli și ucenici ai Mântuitorului Iisus Hristos până la chemarea lor la apostolat și lumină sau făclie în sfeșnic aveau să fie ei, „ca să lumineze tuturor celor din casă”, prin trimiterea lor la apostolat mai înainte de Înălțare și prin Pogorârea Duhului Sfânt peste ei sub chip de limbi de foc la Rusalii. Sub obroc împotrivor a fost Sfântul Apostol Pavel până la convertirea de pe drumul Damascului, când i s-a pus lumina în sfeșnicul răpit până la al treilea cer. Sub obroc a fost sfântul apostol Timotei până la întâlnirea cu apostolul neamurilor, punându-i-se lumina în sfeșnic prin rânduirea lui ca episcop în Efes.

De sub obroc spre sfeșnic

Întotdeauna drumul luminii este de sub obroc spre sfeșnic, precum lumina lui Hristos, de sub lespeda mormântului în sfeșnicul Învierii. Ascunsă sub obroc și taina smereniei, lumina vameșului din Evanghelie a fost pusă de către Mântuitorul în sfeșnicul pildei, precum făpta Mariei din Betania, care a uns capul „Celui ce umblă în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur”, se vestește în toată lumea, oriunde se va propovădui Evanghelia, spre pomenirea ei (Marcu 14, 9; Apocalipsă 2, 1). Obrocul este temnița lui Iosif, iar sfeșnicul este carul lui faraon. Obrocul este pustia, iar sfeșnicul este Sinaiul lui Moise. Obrocul este locul de odihnă al tânărului Samuel, iar sfeșnicul este chemarea lui din cortul sfânt. Obrocul este grămada de gunoi a lui Iov, iar sfeșnicul este cartea din Scripturi care-i poartă numele. Obrocul este țarina lui Elisei arată cu douăsprezece perechi de boi, iar punerea luminii în sfeșnic este chemarea lui de către Sfântul Prooroc Ilie la porunca lui Dumnezeu din Horeb. Obrocul este groapa cu lei a proorocului Daniel, iar sfeșnicul este vedenia „Celui Vechi de zile”. Obrocul este afundarea lui Petru în mare, iar sfeșnicul este alegerea lui ca martor al Schimbării la Față. Obrocul este coșnița din Damasc, iar sfeșnicul este răpirea la al treilea cer a Sfântului Apostol Pavel.

Asceza și bucuria mântuirii

Obrocul este asceza sau nevoința, iar sfeșnicul este experiența mistică și iluminarea. Obrocul este lacrima de pocăință, iar sfeșnicul este bucuria mântuirii. Obrocul este tainicul gând al rugăciunii, iar sfeșnicul este cuvântul cu putere multă al mărturisirii prin propovăduire și teologhisire. Obrocul sunt cei treizeci de ani ai Mântuitorului de la Naștere până la Botezul în Iordan, iar sfeșnicul sunt cei trei ani și jumătate de activitate și lucrare publică, care culminează cu minunile de pe Tabor, de pe Golgota și de pe Muntele Măslinilor.

Sub obrocul pocăinței, ispășirii și al curățirii a fost Sfânta Maria Egipteanca în pustiul Iordanului în vremea celor 47 de ani de nevoință, până când lumina rugăciunii de foc ce o învăluia și o ridica de la pământ avea să fie pusă în sfeșnic în urma întâlnirii cu avva Zosima, a scrierii Vieții ei de către Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului și prin rânduirea pomenirii sfintei în Duminica a V-a din Postul Paștilor. Sub obroc a fost și Sfântul Dimitrie Basarabov, atât în timpul vieții, cât și multă vreme după moarte, până când i s-a pus lumina în sfeșnic, în urma descoperirii minunate a moaștelor sale și a rânduirii sfântului ca ocrotitor al Bucureștilor. Obroc sunt și cele o mie de nopți tainice de rugăciune ale Sfântului Serafim de Sarov pe lespede din pădure, iar sfeșnicul este deschiderea ușii chiliei sale pentru întreaga Rusie și pentru toată Ortodoxia. Obrocul este chilia săpată în stâncă a Părintelui Arsenie și vremea celor treizeci de ani de nedreaptă oprire de la slujirea Sfintei Liturghii și de îngăduirea prigonire a Sfinției Sale, iar sfeșnicul este crucea de lemn și mormântul copleșit de flori de la Prislop și pomenirile Sfinției Sale în fiecare an în 8 mai și 28 noiembrie, ca trepte spre canonizare.

Obrocul este și Muntele Taborului mai înainte de urcarea Mântuitorului cu cei trei ucenici pe culme, iar sfeșnicul este minunea minunilor de pe Tabor.

†Daniil, Episcop-Locțiitor al Daciei Felix

Părintele Arsenie Boca - 100 de ani de la naștere (2)

Cu prilejul aniversării unui veac de la nașterea Părintelui Arsenie Boca, în mai multe localități din țară au avut loc diverse manifestări cultural-duhovnicești, care au adunat laolaltă preoți, monahi și credincioși. S-a realizat astfel o frumoasă întâlnire între iubitorii Părintelui Arsenie și oameni apropiați ai Sfinției Sale, ale căror mărturisiri despre Părintele sunt de-a dreptul copleșitoare. În cele ce urmează, continuăm șirul cuvântărilor din cadrul simpozionului organizat la Mănăstirea Brâncoveanu, început în numărul trecut, urmat apoi de o altă serie de mărturisiri, făcute în cadrul manifestărilor care au avut loc la Arad și Morisena, mărturisiri din care am preluat câteva fragmente.

Duhovnicul Ardealului și-al întregii Români

*Aspazia Oțel
Petrescu*

Când am ieșit afară am dat nas în nas cu Zorica. „Te-am căutat acasă. Bine că am dat peste tine. Du-te, fă-ți bagajul. Deseară plecăm la Sâmbăta”. Eu am făcut ochii mari și am spus: „Cum la Sâmbăta?”. Zice: „Da, te duc la Părintele Arsenie. N-ai spus că vrei un duhovnic?”. Eu îi spuseseam că sunt în căutare de duhovnic la care să am eu curajul. Ea spune: „Te duc eu la Părintele, că acolo îți dă el curaj. Că dacă mă bazez pe tine, tot așa o trăgănezi...”. Am fost

convinsă că mi-a fost ascultată rugăciunea și ziceam: „Doamne, ce scurt e timpul când vrei Tu să ajuți pe cineva!”. Și am zis: „Zorica, eu pentru asta m-am rugat și uite pentru asta tu ai venit... Plec! Necondiționat plec!”. Și am pornit.

El e Părintele care mă va salva

Era totuși încă după război. Era la începutul anului 1948, în luna februarie. Am mers toată noaptea. În Brașov am picotat amândouă pe o masă șchioapă într-o sală de așteptare plină de fum și în frig. De la Sâmbăta de Jos la Sâmbăta de Sus este o distanță destul de bună; n-am găsit nici o căruță, nici măcar pe cineva cu care să ne însoțim. Eram noi două în plină iarnă, cu troiene până la brâu. Zorica a spus: „*Mergem pe jos, nu ne întoarcem înapoi*”. Zic: „Nu ne întoarcem. Sunt de acord. Merg cu tine”. Dar mă gândeam cum o să înoate ea prin zăpezile alea... Nu vă pot spune cum mergea... Zbura...! Dragostea ei pentru Sâmbăta, pentru Părintele, i-a dat niște puteri uriașe. Mergea mult mai bine decât mine, care eram validă [Zorica avea o invaliditate].

Ea mergea înainte și eu în urmă, că ea cunoștea drumul. Nu era decât o potecă făcută de oamenii care merseseră și ei probabil la Sâmbăta, deși când am ajuns noi nu era țipenie de om, nu era lume străină. Mergând eu așa în urma ei, nu știu de ce mi s-a părut mie că eu trebuie să-l cunosc pe Părintele direct, nu să spună Zorica: uite, Părinte, ți-am adus o păcătoasă care așa și pe dincolo. Nu știu de ce mi se părea mie că nu trebuie să fiu eu recomandată, că trebuie eu să-l recunosc pe Părintele, că el e Părintele care mă va salva. Și am zis: „Doamne, dacă sentimentul acesta al meu are vreo noimă, dacă Ți este plăcut Ție, atunci îndeplinește-mi-l”.

Am ajuns acolo. Zorica a zburat la părinți. M-a lăsat la arhondaric, am intrat în bucătărie, m-a predat maicii care gătea acolo pentru părinți. Maica a spus: „Zorica s-a dus la Părintele. Acum ei stau mult de vorbă. Hai, până atunci, să-ți dau un lighean și apă să te speli...”. Trenurile încă erau cu cărbuni, nu era electrificată zona respectivă și arătam cum arătam. M-am spălat și i-am mulțumit.

Îmi pieptănam părul, aveam codițe. Ea îmi spune: „*Să-ți pui*

ceva pe cap. Nu e bine să fii cu capul descoperit în fața Părintelui". Eu brusc am început să plâng. Am zis: „Mulțumesc că m-ați învățat”. Aveam un fular pe care puteam să mi-l pun pe cap. Plângeam, plângeam așa în neștire, nici eu nu știam de ce plângeam. Nu eram supărată că Zorica a plecat la Părintele, îi înțelegeam foarte bine nerăbdarea. Eram nespus de bucuroasă că sunt într-un loc așa de sfânt cum știam că este mănăstirea asta brâncovenească, dar eu plângeam. Și maica spune la un moment dat: „L-ați văzut pe Părintele? Ați stat de vorbă cu el?”. Și eu am spus: „Nu. Nici nu-l cunosc. Nu știu cum arată”. Și a stat puțin așa și s-a gândit, apoi a zis: „Atunci v-a văzut Părintele”. Mie mi s-a părut foarte... Vă dați seama venind de afară, limbajul ăsta era foarte straniu pentru mine. Și am zis: „Cum m-o fi văzut Părintele?”. Și ea spune: „Da, sigur că în clipa când ați început să plângeți Zorica i-a vorbit Părintelui despre dumneavoastră”. Eu m-am gândit: o fi așa, n-o fi așa? Mi s-a părut ciudat.

A venit un frate și a spus: „Dumneavoastră sunteți domnișoara Oțelu?”. „Da”. „Haideți să vă duc la chilie, la chilia lui Zorica”. Zorica avea o chilie a ei acolo. Era o chilie mai retrasă și rezervată pentru femei, iar Zorica avea întâietate acolo. Am intrat în chilie. Era geamul larg deschis, fum... ieșise fum... Și a spus: „Nu vă speriați, așa iese fum când nu s-a făcut demult foc în această sobă. Dar fumul o să iasă, lemnele s-au aprins și când n-o să mai fie fum o să închideți geamul. Zorica a spus să o așteptați aici”. Eu am zis că o aștept, cum să nu o aștept... Eram cu paltonul așa, pe umeri, și m-am dus în fața geamului, am admirat peisajul...

Nu vă pot spune cum era... Lumea care a fost pe acolo atunci, pe vremea Părintelui, știe că ce spun eu nu e exagerare. Era iarnă, bineînțeles. Ninsese recent și totul era alb, alb imaculat. Nimic nu era atins de om. Munții încărcăți de zăpadă... Ei sunt puțin înclinați unul spre celălalt. Și eu ziceam: „Uite munții, care se bat în capete și acoperă apa cea vie care este aici”. Părintele tăia seara un copac care se uscaseră și înăuntrul lui a săpat o candelă enormă, nu știu cum să-i spun. În trunchiul ăsta scobit, în interior, era un maldăre de tăciuni, de mangan, de cărbune pe care ardeau rășini de brad, smirnă și tămâie. Era o zi liniștită, fără vânt, iar fumul se ridica subțire, albastru, sus, sus, până când se pierdea în

vastitatea cerului. Era un aer de duhovnicie, de sfințenie cum nu pot să vă spun. M-am pornit și mai tare pe plâns. Admiram peisajul și-mi vedeam de plâns.

Un cer infinit mă privea cu doi ochi de om

La un moment dat, am auzit lângă mine o voce nespus de caldă și de plăcută. Eu știam că Părintele Arsenie are o voce foarte aspră și că este numit de enoriași „biciul lui Dumnezeu”, că-i biciuia pe păcătoși, așa cum scrie la carte, și mă așteptam la această duritate. Poate că asta mă făcuse să cer lui Dumnezeu să nu fie Zorica de față, în caz că mă primește ca pe marii păcătoși. O voce foarte blândă, cu un accent ardelenesc: „No, ce s-o întâmplat?”. Eu m-am întors brusc și m-am speriat atât de tare că era să cad pe spate. Dar Părintele cred că a prevăzut că uluirea mea va fi puternică, pentru că m-a și susținut, așa, cu mâna de spate și m-a redresat. Și zice: „De ce ești tu așa speriată? Nu așa ai vrut să mă cunoști? Nu sunt acela! Și sunt hotărât să te ajut să rupi zapisul cu cel întunecat și să vii pe calea Domnului. Ești bine primită. De ce te sperii?”.

Eu, practic, nu m-am speriat, dar am fost uluită. În momentul când m-am întors, am văzut o siluetă foarte înaltă – Părintele era înalt, avea o statură înaltă, un chip extraordinar de frumos, o frumusețe care-ți vorbea despre sfințenie, nu o frumusețe din asta, ca s-o admiri cu ochi de laic, de mirean. Și mă privea foarte atent, mă privea foarte de aproape. Dar ochii lui – o imensitate de albastru, am avut impresia că un cer infinit mă privește cu doi ochi omenesci. Privirea Părintelui avea continuitate cumva în spate, era ca ceva fără limită, îți sugera infinitul. Infinitul albastru te privea cu doi ochi de om. Și m-a speriat atât de tare, m-a uluit așa... Am zis: „Doamne, în fața cui am îndrăznit eu să vin să stau? Oare voi avea eu putere să-i spun unui astfel de om un păcat din așa așa urât și cu lucruri destul de josnice?...”. Părintele mi-a și răspuns: „Trebuie să mai ai și curaj, chiar dacă pe undeva este vreo greșeală”. Doar nu spusesem nimic, numai mă gândisem în sinea mea: „Doamne, în fața cui stau eu, cum am să-i spun eu lucruri din astea?”. Părintele a continuat pe urmă: „Să știi că atunci când pornești să scapi de cel rău,

pornești la o cursă cu obstacole. Și din ce ești mai hotărât să-l depășești, cu atât este și el mai hotărât să te împiedice. Deci trebuie să ai în minte lucrul ăsta și să ai curaj! Bine? Vei veni la masă și vom mai sta de vorbă”.

A venit imediat Zorica... A spus: „A, ați și găsit-o? Alergam ca să v-o aduc, să v-o prezint”. Și eu spun: „Ne-am cunoscut”. Zorica mi-a spus atunci: „Tu să nu gândești nimic rău - am uitat să te previn dinainte - că ți se întâmplă ceva. Doamne ferește, nu vreau să te am pe conștiință. Te-am avertizat”. Eu, cum eram așezată, așa pe pat, am zis: „Ce rău poate să mi se întâmple? Gândurile zboară, nu poți să le controlezi. Poate să-mi vină un gând rău. Ce-o să mi se întâmple? Ce poate să mi se întâmple? Gându-i gând. Vine, se duce...”. Și-n clipa aia, nu știu cum am făcut o mișcare greșită și m-am lovit de tăblia patului de mi-am făcut cucui. Zorica mi-a spus: „Eu ți-am atras atenția!”. Atunci am zis: „În locul ăsta se întâmplă lucruri ciudate pentru un om obișnuit, pentru un om de rând. Trebuie într-adevăr să fii atentă”.

La cină, am avut aceeași senzație de intimidare. Cum am să pot eu să spun ce am de spus unui om care are ochi infiniți, care te privește cu infinitul? Părintele vorbea cu Zorica, discutau treburile de-ale lor cu privire la Filocalie. Eu stăteam cu mâinile pe masă și Părintele a pus, la un moment dat, mâna pe încheietura mea și a spus: „*Ți-am spus că ai nevoie de curaj? Ia curaj de aici că de-aia ai venit. Lasă Vavilonul care se înhoalbă la voi. Lasă Vavilonul și vino și ia aici o gură de aer duhovnicesc. Ai să vii în Săptămâna Patimilor, o să stăm de vorbă și o să rupem zapisul. Categorie, hotărât îl rupem. Atunci o să ai puterea să-mi spui tot ce ai de spus*”. Asta se întâmpla, după cât îmi aduc eu aminte, foarte repede după Întâmpinarea Domnului, deci după 2 februarie.

Eram atât de uluită și atât de înmărmurită încât ziceam: „Doar n-am venit eu? Nu e îndrăzneala mea? Îndrăzneala mea a fost doar să cer. Dar eu n-am cerut un Părinte chiar atât de desăvârșit. Cum am să spun eu asemenea mizerii?”. Și mă impresionase sentimentul ăsta de pur, de imaculat, de duhovnicit, de sfânt. Era sfințenie în jurul Părintelui. O simțeai și o simțeai așa ca un fior cald care te și încuraja, dar în același timp îți și arăta distanța dintre tine și om.

Nu poți rezista la prezența Divinității decât plângând

Am venit, într-adevăr, în sâmbăta Floriilor. În anul acela Paștele a fost în 2 mai, deci Floriile erau în plină primăvară. Am asistat la Liturghia Floriilor – ceva ce cred că numai chiar în rai se poate auzi. Cred că așa se întâmplă acolo. Am zis că n-am să fiu destul de vrednică să-i fiu recunoscătoare Zoricăi pentru faptul că m-a dus într-un asemenea loc. Părintele slujea. Avea o voce vibrantă, nu neapărat foarte spectaculoasă, dar simțeau cum îți pătrunde în toți porii sufletului. Erau câțiva studenți veniți pentru sfârșit de săptămână. Leonida Plămădeală – viitorul mitropolit Antonie – era deja venit. Mai era și Maica Zamfira de mai târziu, atunci fiind studentă. Mai erau câțiva pe care nu mi i-a prezentat nimeni, deci nu știu cum se numeau. Era unul care se numea Toma și am să vă spun de ce i-am reținut numele. Ei dădeau răspunsurile împreună cu frații care erau de mănăstire acolo, dar nu pot să vă spun cum urcau în aerul acela de primăvară.

Aerul de primăvară are o rezonanță aparte. Și cocoșul când cântă „cucurigu” sună altfel primăvara (nu știu dacă ați remarcat lucrul ăsta). Dar la munte această rezonanță este și mai evidentă. Simțeau cum împreună cu Părintele cântă copacii, cântau păsărele – trilurile lor se împleteau cu ale preoților care cântau. Simțeau într-adevăr că toată natura este în genunchi și se roagă. Și că marele preot care oficiază această slujbă nu este de fapt Părintele Arsenie, ci Însuși Mântuitorul.

Avea puterea asta, să-ți sugereze puterea Mântuitorului în Sfânta Liturghie. Și pentru Sfinția Sa era atât de prezent lucrul acesta, încât de foarte multe ori, când rostea cuvintele epiclezei plângea, dar nu se simțea în voce lucrul ăsta, se vedea numai în felul cum se zguduie umerii. Iar cei care erau prezenți – și cei care erau obișnuiți, și cei care veneau pentru prima oară – plângeau. La câte Liturghii am ascultat eu ale Părintelui Arsenie – nu au fost multe, au fost puține pentru că până la Spovedanie am fost consemnată la chilie, deci n-am avut voie să asist la rugăciunile Săptămânii Mari, care oricum sunt altele decât cele obișnuite – lumea plângea. Și, mai târziu, când l-am întâlnit pe Părintele Paisie, mi-am dat seama că **nu poți să rezisti la prezența Divinității decât plângând.**

Când simți izvorul acela de iubire care curge printre lucruri și printre oameni și care-ți dă atâta măreție faptului că ești om, nu poți să primești lucrul ăsta decât cu lacrimi, decât plângând. Așa se explică de ce toată lumea plângea. Părintele Arsenie putea să ni-L facă prezent pe Mântuitorul acolo printre noi, să-I simțim prezența. El este prezent oricum în toate bisericile Lui, dar Părintele Arsenie avea darul să ți-L concretizeze (dacă pot să spun așa), să-L simți de adevărat. Și lucrul acesta nu puteai să-l faci decât cu lacrimi în ochi. Inima însă îți cânta de bucurie și plânsul era un plâns de bucurie, nu era un plâns „resentimental”, ca să zic așa.

Părintele a hotărât să nu merg cu ceilalți studenți – erau destul de mulți veniți, erau și de la Cluj. Eu eram cu Maria Leșanu – prietena și vecina mea de la Cernăuți – și aș fi vrut să stau cu ea la comun la casa de oaspeți, unde erau toți studenții, dar Părintele a spus: „Nu, ai să stai în chilia lui Zorica luni, marți și miercuri. Stai acolo și citești”. Mi-a dat canon de rugăciuni și mi-a dat să citesc în manuscris *Cărarea Împărăției*, ca să văd din punct de vedere literar ce pot să spun. Ce poți să spui? Mi-a dat exact fragmentul – nu mi-a dat tot manuscrisul – mi-a dat numai analiza teologică pe care o face Proorocului David cu privire la păcatul de desfrânare pe care l-a făcut.

Așa am făcut. Am stat la chilie, am citit, am spus rugăciunile. Apoi a spus: „Joi, vii și te spovedești”. M-am dus cu foarte mare teamă, dar din momentul în care m-am așezat pe scaun am început să vorbesc fără nici o opreliște, fără nici o rușine, fără nici o lașitate. I-am spus Părintelui toate, toate, toate, așa cum erau. Mi-a spus că dorește să vorbească personal cu tata, ceea ce eu n-am făcut. Nu i-am spus tatei fiindcă eram sigură că n-o să meargă, n-o să vină să stea de vorbă cu Părintele, deși pe urmă mi-am dat seama că tot o păcătoasă eram, că dacă Părintele a zis să vină, ar fi venit, pentru că era Părintele cel care-i spunea. Dar nu i-am spus și, cine știe, săracul tata, în ce condiții o fi trecut dincolo... Poate că Părintele vroia să-l ajute mai mult.

Joi m-am spovedit și i-am spus, printre altele, Părintelui, că sunt tentată să merg și eu la mănăstire, că nu Zorica mă influențează și m-am gândit eu așa că e bine să fac pasul ăsta. Și a spus: „Dar cât de sigură ești tu? Câtă certitudine ai tu că trebuie să te călugărești?”. Și eu

am spus: „Părinte, din toată inima doresc lucrul acesta, dar am într-adevăr un singur procent de îndoială”. „Și cum se traduce procentul ăla?”. „Părinte, mi-e frică că nu asta este chemarea mea, că nu pentru asta m-a adus Dumnezeu pe lume. Are alt scop, are altă socoteală cu mine și n-aș vrea să greșesc”. Părintele a zâmbit. Pentru prima dată a zâmbit, de când stătea de vorbă cu mine. Și a zis: „Păi, copilă, procentul tău de îndoială valorează cât cele 99 de procente de certitudine. Deci uite cum o să facem...”. Nu m-a descurajat. Ar fi putut să-mi spună: „Nu asta e chemarea ta, chemarea ta este cealaltă...”. A spus: „Tu mi-ai spus că marele tău arbitru, în împrejurări așa, mai grele ale vieții tale, a fost Maica Domnului. Păi hai, s-o rugăm pe ea să ne spună dacă asta este chemarea ta sau dacă nu. Am să mă rog și eu, o să te rogi și tu. Ai să vii de Adormirea Maicii Domnului aici și o să aflăm răspunsul. Și eu te asigur că va fi atât de clar, atât de evident, că n-o să ai nici o îndoială și vei face exact ce va spune ea că trebuie să faci, că este voia lui Dumnezeu”.

Foarte mulțumită... Nu vă spun cum am plecat de acolo... cu aripi... Evitam însă să-l întâlnesc pe Părintele, nu știu de ce. Aveam impresia că întotdeauna când mă apropii către Sfinția Sa se interpune spovedania mea. Erau lucruri de blamat, de rușine, nu erau lucruri cu care să stai drept în fața unui Părinte de talia Părintelui Arsenie.

M-a împărtășit, nu mi-a dat nici un canon, mi-a dat dezlegare. Am rămas foarte uluită. Știam că Părintele este foarte sever, că dă canoane foarte grele. Când am ieșit de acolo, o femeie, care venea după mine la Spovedanie, a spus: „Vai, domnișorică dragă, ești așa de tânără și așa de păcătoasă. Atât de multe păcate ai avut de spus?!”. Într-adevăr, a durat foarte mult spovedania mea, pentru că a fost de la început, a fost completă, a fost generală, s-a referit la tot ce trăisem până atunci.

Cuvintele Părintelui te fac să vezi, nu să ascuți

Joi seara, la slujba de noapte, după cele 12 Evanghelii, Părintele a zis: „Zorica, ia-o pe sora Aspazia și veniți să luăm masa împreună”. La Sâmbăta, joi la ora 12 noaptea se lua cina cea mare (așa cum se

spunea) și părinții, vinerea și sâmbăta, nu mai mâncau. Nu mâncau deloc, nici nu știu cum puteau rezista două zile de post negru. Era o mulțime de lume și oameni de mare stil; acolo l-am cunoscut eu pe părintele Stăniloae, acolo l-am cunoscut pe Părintele Mladin. Și numai noi două am fost invitate la cina aceea de neuitat, de neuitat...

Era o furtună afară cum numai la munte poate să fie. O vijelie în toată regula. Sălciile plângătoare care erau de-acum înverzite – ne apropiam de 2 mai – măturau pur și simplu aleea. Părintele luase dintr-un sfeșnic o lumânare groasă, dar scurtă, aprinsă, și o ținea așa, lateral. El mergea înaintea noastră, a tuturor, și ținea așa, lateral, lumânarea, și lumânarea ne lumina aleea. Nu pot să vă spun cum se învolburau flăcările. Mă uitam... nu-mi venea a crede... Călcam ca-n străchini, era să-mi fac o entorsă. Nu puteam să-mi explic cum de nu se stinge lumânarea. Ziceam: „Acum, acum se stinge”. Se ridica flăcările – nu știu dacă mă credeți, nu vă spun povești, chiar așa era – se ridica flacăra de la lumânare și cădea îndărăt pe lumânare. Nu se stinge. Părintele mergea cu un pas destul de vioi înainte, noi abia ne țineam după el. Eu eram uluită, pur și simplu.

Și Zorica-mi spune, îmi mărește starea de emoție: „Nu-i așa că e ca-n poezia mea «Răpire»?”. Și eu zic: „Da, Zorica: «Așa era cărarea de fierbinte / Că tainic gând îmi stăruia în minte / Să nu-mi atârne haina jos în jar»”. Și chiar așa era, ca-n poezia ei. Când am ajuns la trapeză, care avea cerdac în față, în ușița cerdacului Părintele s-a oprit și ne-a luminat, ca să intre toată lumea. Era o treaptă, două, trei... nu mai țin minte câte erau și ca să nu se împiedice lumea în întunericul ăla, în vijelia aia nemaipomenită, el ținea lumânarea, lumina treptele. Lumea a urcat și Părintele îmi întinde lumânarea și spune: „*Ține și tu lumânarea asta și nu te mai mira atâta*”. Am luat lumânarea, am ocrotit-o cu mâinile, să mi le ard și nu alta, doar, doar, voi putea să intru cu ea și eu... Noi două eram ultimele, cu Părintele, care trebuia să intrăm înăuntru. Lumânarea s-a stins, bineînțeles, ce să reziste la viscolul ăla... Am întors lumânarea Părintelui, fără să spun nimic. Părintele a spus: „*Vezi că trebuie să înveți cum să duci o lumină? Nu-i chiar așa de simplu*”. Și eu am spus: „Nu, Părinte, nu e simplu, dar eu niciodată n-am să pot să fiu o ducătoare de lumină”. Zorica, de la dreapta mea: „Vedeți, Părinte, că a început să vorbească ca la Sâmbăta”.

Am intrat înăuntru. Eu, ce să mă duc înăuntru...?! Am zis: cum să mă duc eu să stau la masă acolo, cu părinții, toți acolo, așa. Zorica e mai demult acolo, e în alte raporturi cu Părintele. Ea venise pregătită ca de la acest Paște să plece direct la Vladimirești. Mama ei trebuia să vină – și a și venit – ca să-și ia rămas bun de la ea, de acolo, de la mănăstire. N-a mai trecut pe acasă, pe la Brașov. De acolo, din chilia noastră – cum eram împreună – ea a plecat direct la Vladimirești. Acolo ne-am despărțit, acolo am văzut-o ultima oară.

Cum eram eu așa, aveam o timiditate, o sfială... Am zbughit-o în bucătărie, n-am intrat în trapeză. Mă împrietenisem între timp cu maica, cu călugărița care făcea mâncare. Făcea o mâncare de prune care era pasiunea mea. Am zis: „Mănânc eu niște prune la maica și las părinții acolo. Nu mă bag eu acolo unde nu-i nasul meu”. Nici n-am apucat bine să-i spun maicii „Bună seara”, că Părintele a și fost în spatele meu. A zis: „*Eu unde ți-am spus să te duci?*”. Am spus: „Părinte, dar n-am avut îndrăzneală...”. Zice: „*Treci acolo unde ți-am spus eu să mergi*”. De data asta vocea era aspră. Vorbea unei neascultătoare. Zice: „*Du-te și așează-te lângă Zorica*”.

Atunci am zis eu, în nepriceperea mea, că metafora asta acoperă mai bine realitatea. Cuvintele rostite de Părintele în rugăciune, și nu numai în rugăciune, în tot ce spune, sunt cuvinte portret, sunt realități care ți se înfățișează, ai o altă înțelegere a lor. El avea o altă rostire. Impresia asta o am și acum, la adânci bătrânețe, când îi citesc cărțile. Stilul lui are ceva deosebit, are ceva aparte, are o concretețe, are o putere de sugestie extraordinară de puternică. Te face să vezi, nu să asculți. Să înțelegi văzând, ca un portret. Are vorbe portret, cuvinte portret.

Nu pot să vă spun rugăciunea aceea cum răsună și azi în memoria mea și în inima mea. Când mi-e dor de o rugăciune adevărată, închid ochii și-mi imaginez rugăciunea aceea de la masă, pe care a rostit-o atunci Părintele. Și am zis: „*Doamne, ce proastă am fost că vroiam să mă duc în bucătărie și să mă lipsesc de-o asemenea bucurie harică*”.

În timpul mesei s-a întreținut cu Zorica. Eu o ajutam pe Zorica să mănânce, știam cum să fac lucrul acesta, ca să-i fie ei mai ușor. Erau numai fructe și o mâncare foarte frugală; era Joia Mare. Părintele era

aprobativ. Simțeam ca un fel de binecuvântare de la Sfinția Sa că știu să am grijă de Zorica. Mi-a zis, ca și cum ar fi interceptat suficiența asta a mea de sine, ca și cum ar fi zis: degeaba te bucuri, că eu te pedepsesc: „*Să știi că neascultarea la mănăstire se pedepsește. Deci eu îți sancționez neascultarea pe care ai avut-o adineauri și îți dau ca pedeapsă să nu vii la a doua Înviere, la peștera*” – unde avea Părintele o chilie personală; organizase atunci un pelerinaj, ca după slujba de la a doua Înviere să meargă acolo, cu tot poporul. „*Ai să stai acasă și ai să înveți ce-i aia ascultare*”.

Dar eu nu eram o ucenică adevărată a Părintelui, nici pe departe, și nici măcar a locului în care eram. Ce mi-am zis? „Nu se poate să mă lipsesc de la o asemenea. . . De data asta vreau eu să fiu prezentă! Cum să nu fiu acolo, cu tot poporul? Sigur Părintele va spune lucruri foarte frumoase. Cum să mă lipsesc eu de ele?”. Zic: „Las să meargă convoiul, eu mă strecor pe după biserică și încet, încet, în pădure, la o distanță ca să nu fiu văzută, mă duc. Și când ajunge Părintele acolo cu toată lumea, mă bag și eu în mulțime. N-o să mă vadă, n-o să știe ce-am făcut eu”.

Părintele duhovnicesc te conduce de la întuneric la lumină

Vrăjmașul nu te lasă chiar așa ușor. Zapisul e rupt, dar el nu se împacă cu situația asta. Zis și făcut. Când o cotesc eu pe după biserică, dau nas în nas cu părintele Iustin (nu mai știu numele celălalt al părintelui). Părintele Arsenie mă încredințase lui. Spunea: „*Eu nu am timp să urmăresc îndeaproape pe toți cei pe care îi spovedesc, dar eu te încredințez părintelui Iustin. Tot ce-ți va spune și toate relațiile de acum înainte să știi că vin de la mine, din încredințarea mea*”. Și am dat nas în nas cu el. Zice: „*Nu cumva, soră Aspazia, te-a împins necuratul să mergi pe urmele Părintelui?*”. Și eu am zis: „Ba da”. Ce era, să nu recunosc? Spășită așa și. . . Părintele Iustin zice: „*Uite, Părintele Arsenie a prevăzut lucrul ăsta. Și, din cauză că erai pe punctul să faci a doua neascultare, m-a pedepsit și pe mine. În loc să mă duc și eu cu toți ceilalți la peștera Părintelui, trebuie să stau aici, cu tine, să te păzesc să-ți faci ascultarea*”. Zice: „Uite, stăm pe băncuța asta, stăm de vorbă. Ca să ne treacă timpul mai ușor, am să-ți povestesc ceva”.

Mi-a povestit viața Sfinților Didim și Teodora, care se prăznuiesc la 27 mai. Sfânta Teodora a fost osândită la lupanar. Erau pedepse care se dădeau atunci fecioarelor, care erau trimise în lupanarele organizate pentru ostași. Primul ostaș care a intrat la ea era un credincios și i-a spus că știe cum să o scape: „Tu-mi dai hainele tale și eu ți le dau pe ale mele și ieși ca ostaș”. Dar următorul ostaș care a intrat a descoperit imediat și a dat alarma. Sfânta nu ajunsese prea departe când s-a descoperit înșelăciunea și atunci amândoi au fost condamnați la moarte. Părintele mi-a povestit cu foarte multă îmbrăcăminte duhovnicească povestea asta, simplă în felul ei, dar cutremurătoare, într-adevăr. Cei doi au fost conduși la moarte de foarte multă lume, impresionată de această poveste, care i-a condus cu făclii aprinse și cu tot onorul. N-au putut să fie dispersați de ostași, pentru că ei au vrut să-i ducă în toată onoarea la execuție. Exact în momentul în care spunea: „Și așa au plecat în veșnicia mântuită”, Părintele și însoțitorii săi se întorceau de la peșteră.

Nu vă pot spune cum a căzut pe poveste întoarcerea pelerinilor cu Părintele... Imaginați-vă! Noapte întunecoasă, Părintele în față, cu lumânarea în mână, luminat de lumânare. Deci, în noapte se deschide dintr-o dată o siluetă albă, luminată, cu lumânare în mână, cu chipul frumos, iar în urmă o mare de luminițe și de fețe. Ei țineau lumânările mici, iar Părintele avea o lumânare mare, care-l lumina în întregime. Vedeai numai fețe, fețe, plutind cu luminițe scânteietoare. Am avut impresia amândoi – și părintele Iustin și eu – că se reînvie în ochii noștri cortegiul de credincioși cu lumânări, care duceau pe cei doi la moarte. Părintele Iustin a și punctat lucrul acesta. A spus: „*Vezi, soră, cum răsplătește Dumnezeu ascultarea? N-am fost noi la chilie, dar nici unul din-tre cei care au fost n-au avut parte de o asemenea priveștițe cum avem noi*”. Părintele, în lumină, despica întunericul cu toată ceata de luminițe și de oameni luminați, de chipuri luminate în spatele lui. Convoiul acela, într-adevăr, nu poate fi descris așa cum l-am trăit. Nu poate fi descris de imagine, de metaforă, de talent literar și nici prins de un penel. Nu putea fi prins. Era lumină și umbră. Nu pot să vă spun cât de concret aveai în față că asta este trecerea noastră prin lume: din întuneric în lumină, condus de cineva care este în har, cum era Părintele Arsenie Boca.

N-am să uit noaptea aceea, cum n-am să uit nimic din toate câte mi s-au petrecut. Părintele s-a uitat așa, lung, la mine și mi-a spus: „*Îți dau un **cuvânt** pentru toată viața ta și-ți dau un **sfat**. **Cuvântul** pe care ți-l dau pentru ascultare este următorul: «Cine caută să scadă la crucea lui, mai mult își adaugă»*“. Am înțeles foarte bine ce vrea să spună Părintele: că dacă îți vine o încercare, care trebuie să vină, care este în planul tău de mântuire, pe care Dumnezeu știe de ce ți-o dă, și tu te rogi să fii absolvit de ea, te absolvă Părintele Veșnic, dar ți-o dă altădată, mai târziu, mai sporită. Exact cum spunea Părintele: „Cine caută să scadă la crucea lui, mai mult își adaugă.”. *Iar sfatul este: „Să te ferești de Toma”*. Săracul Toma s-a înroșit și, după ce am plecat, după ce ne-am depărtat de Părintele, el a întrebat pe Leonida: „Oare de ce Părintele are o părere așa proastă despre mine?”. Și Leonida ne-a tâlcuit ce-a vrut să spună Părintele: „Nu de tine i-a zis Aspaziei să se ferească. Aspazia este o ființă cerebrală și Părintele i-a atras atenția că nu e bine să fii Toma, Toma necredinciosul, adică s-o lase mai ușor cu rațiunea și să se îngrijească mai mult de inimă.” Asta a vrut să-i spună Părintele. Să te ferești de o raționalitate exacerbată. Ea este necesară, dar nu exagerată.

„Pentru fiecare împrejurare grea ai binecuvântarea Părintelui”

A doua zi dimineața m-am dus și mi-am luat binecuvântarea. Eu am îngenuncheat, Părintele a pus mâna pe creștetul meu și mi-a spus de nenumărate ori: „*Dumnezeu să-ți ajute, copilă!*”. M-a impresionat vocea; era o voce calmă, liniștită, caldă, dar cumva parcă meditativă. După ce m-am ridicat și am plecat, mi-a spus: „*Treci pe la biserică și ia o prescură pentru mama ta*”. După aceea, Leonida a zis: „M-a impresionat atât de mult cum arăta Părintele, că am uitat să număr de câte ori te-a binecuvântat. Părintele dă o singură binecuvântare. Ție ți-a zis de nu știu câte ori: «Să-ți ajute Dumnezeu, copilă!»». Tu ai numărat de câte ori ți-a spus?”. Zic: „Dar nici prin minte nu mi-a trecut”. „Atâtea împrejurări grele o să ai și pentru fiecare dintre ele ai binecuvântarea Părintelui”.

Când am ieșit din închisoare, Antonie și-a adus aminte de lucrul ăsta: „Tu-ți aduci aminte, Părintele nostru de câte ori te-a binecuvântat?”. Eu zic: „Da. Și să știi că de multe ori am fost în situații limită și am ieșit, am scăpat”.

Nu l-am mai văzut pe Părintele, nici nu l-am mai visat. O singură dată l-am visat, la anchetă. Eram în securitate. Eu aveam celula – nu numai eu, eram trei persoane pe culoarul acela – aveam celulele exact sub camera unde se bătea. Într-o seară am auzit un bărbat plângând, văitându-se: „Nu mai da, că nu mai pot!”. Mi s-a părut că-i vocea tatălui meu. Am fost sigură că e tata. Fără să mă gândesc, într-un imbold așa, spontan, m-am așezat în genunchi și am spus: „Doamne, dacă tata trebuie să facă închisoare, dă-mi mie anii ăia, că eu oricum am de făcut ani grei și să-i fac eu. Iartă-l pe el, că acum oricum e bătrân și va fi greu pentru el”. M-am liniștit. Dar după o bucată de vreme am zis: „Doamne, dar de ce am spus eu așa? Oare nu mi-am luat osândă? Oare nu m-am osândit singură? Oare bine am făcut ce-am făcut? Oare nu este împotriva voinței lui Dumnezeu, să-ți iei singur așa o chestie ca asta?”. Am început să am tot felul de îndoieli și de spaima.

Într-un târziu, în sfârșit, am adormit, și-n somn am intrat într-o biserică nouă. N-o cunoșteam, intram atunci pentru prima dată în ea. Era superbă, era foarte împodobită, icoane, pictură, totul la superlativ. Eu am rămas în ușa naosului. Deci am trecut din pronaos în naos și am rămas acolo. Biserica era mare, era amplă. La o distanță destul de mare, în altar, îmbrăcat în odăjdii albe, Părintele Arsenie: luminos, o figură frumoasă. A spus: „*De ce te frământă? Asta trebuia să faci. Asta mai trebuia să faci. N-ai idee cât de primită este în fața lui Dumnezeu nu numai iertarea, ci și însușirea păcatului celui lalt, mai ales când este cel care ți-a dat viață. Deci n-ai niciun motiv de îndoială*”. Am fost convinsă că cei patru ani, care mi s-au dat peste zece ani, care i-am făcut, sunt anii pe care trebuia să-i facă tata și pe care i-am făcut eu, conform promisiunii.

Ești fericit când te ceartă un om sfânt

Toată viața mea am să fiu profund recunoscătoare Maicii Teodosia (Zorica Lațcu – n.r.) că m-a dus la Părintele Arsenie Boca, acest mare stâlp al credinței ortodoxe române. Pentru că, în aceeași măsură în care era un strălucit creștin, Părintele Arsenie Boca era și un foarte bun român.

Ce să vă spun? În perioada în care l-am cunoscut era în plină

glorie. Se putea numi, pe drept cuvânt, duhovnicul întregului Ardeal și, prin extrapolare, al întregii Români. Părintele Arsenie Boca era numai lumină. Când cădeau privirile Părintelui Arsenie Boca pe tine, simțeai, știai, nu știu de unde știai, nu știu cum simțeai, dar erai sigur că te privește lumina. Asta era impresia pe care a dat-o celor mai mulți Părintele Arsenie Boca: că te privește lumina. Tot sufletul plin de înțelepciune, plin de credință, plin de dragostea pentru om, toate acestea erau în privirea lui.

E foarte greu să exprim lucruri care, de fapt, sunt de neexprimat. Sunt lucruri pe care numai le vezi, le simți, știi că sunt așa, neavând nicio explicație logică pentru ele. E o trăire. Prezența Părintelui Arsenie Boca, pentru cei care-l aveau alături, era trăire. Te lua în iubire, te lua în lumină, erai în aura sufletului lui, care era lumină și iubire. Să nu credeți că era ceva foarte dulceag. Era foarte aspru. Dar asprimea lui era dulce. Te și certa, cum a fost un moment în scurta mea trăire acolo, la Sâmbăta. A fost un moment când mi-a dat un canon, când m-a pedepsit, când m-a certat, dar eram nespus de fericit. Cine a trecut prin ceva similar poate să înțeleagă cum este să fii fericit când te ceartă un om sfânt.

***„Acolo unde mă voi duce,
am să te ajut mai mult”***

Pr. Conf. Univ. Dr. Simion Todoran

*Cuvânt ținut la Centenarul Părintelui Arsenie Boca - Mănăstirea
Brâncoveanu*

Într-adevăr este o bucurie deosebită ca astăzi, în această zi și în acest loc, să ne întâlnim pentru a vorbi despre cel care a fost considerat și este considerat Sfântul neîncoronat al Ardealului, Părintele Arsenie Boca. Este o bucurie că Părintele Arsenie ne adună încă o dată, așa cum ne adună an de an la Prislop, dar nu numai în 28 noiembrie,

ci aproape în fiecare zi din cursul anului Mănăstirea Prislop este loc de pelerinaj. Este foarte greu să vorbesc după Înalt Preasfințitul și Preasfințitul, care l-au cunoscut îndeaproape pe Părintele Arsenie. Dacă Preasfințitul Episcop Daniil spune că l-a cunoscut în 26 octombrie 1979, eu am avut ocazia să-l cunosc în 16 iunie 1979.

O întâlnire de senzație

Cu un grup de studenți și tineri din Țara Făgărașului am plecat spre Drăgănescu, aflând că acolo este un călugăr vestit, deosebit de cult, un om care, dacă se uită la tine, îți spune exact ceea ce nu te aștepti să-ți spună.

Și atunci, fiind în anul IV de teologie, am cerut aprobarea părintelui duhovnic, actualul mitropolit. Și a fost de acord. Am ajuns la biserica Drăgănescu și prima mea întâlnire cu Părintele Arsenie a fost o întâlnire de senzație. Pur și simplu am rămas marcat. Mi-am zis atunci că, dacă l-aș fi cunoscut mai devreme pe Părintele Arsenie, cu siguranță altă hotărâre aș fi luat, pentru că m-am dus cu un scop acolo, să-l întreb ce să fac: să mă căsătoresc sau să mă duc mai departe la teologie. Părintele, fără să vorbească prea multe, mi-a spus așa: „Este bună!”. Și i-a spus soției: „Numai să te ia în căsătorie”. Gata, s-a făcut! L-am ascultat pe Părintele.

Am simțit – spun încă o dată – în prezența și lucrarea Părintelui, un fior haric, pe care-l simt atunci când trăiesc niște momente deosebite. Nu pentru că mi-am făcut eu niște imagini sau o anumită închipuire despre Părintele, dar pur și simplu prezența dânsului îmi dădea acest fior. Era îmbrăcat într-o cămașă albă, într-un pulover alb și avea pe cap un fes alb de lână. Claritatea cu care vorbea, privirea pe care o avea, m-au pătruns în întregul ființei mele și atunci am zis: cu adevărat omul acesta are ceva.

Mai târziu, atunci când m-am ocupat împreună cu Maica Zamfira de prima ediție a *Cărrii Împărăției*, care a apărut în 1995, am găsit în a doua ediție o descriere făcută de Înalt Preasfințitul Mitropolit Nicolae Corneanu, în care spune că întâlnirea cu Părintele Arsenie i-a marcat viața pentru totdeauna. Deci, iată că această confirmare vine nu doar de la mine, ci și de la Înalt Preasfințitul Mitropolit și lucrul acesta pe care l-am simțit eu, mi l-au exprimat și alți oameni care l-au cunoscut pe Părintele Arsenie.

O teologie fără Sfinți Părinți este o teologie moartă.

Ce m-a frapat apoi la Părintele Arsenie este faptul că, tânăr fiind, după câteva întâlniri pe care le-am avut cu dânsul, mi-a spus niște lucruri pe care apoi le-am urmat cu sfințenie. Este vorba de pregătirea teologică, este vorba de atașamentul meu față de manualele teologice de atunci și dintotdeauna. Era vorba de traiectoria pe care trebuia s-o urmez eu. Intrând la doctorat – și fac o paranteză: i-am spus: „Părinte, vin să vă întreb. Nu știu, la București se intră foarte greu. Noi, de la Sibiu, când mergem la București, suntem puși în inferioritate acolo”. ”Du-te, că vei intra!”. Vă spun exact ce mi-a spus. Și așa a și fost: am intrat acolo. La doctorat, mi-a spus să iau legătura cu părintele Stăniloae. Părintele Stăniloae se mutase la București și, prin nepotul dânsului, Dumitrel, pentru că l-am avut prieten încă de la Sibiu, am intrat în casa părintelui Stăniloae și am luat legătura cu dânsul, încercând să aflu mai multe din tainele teologiei și, mai ales, să-i înțeleg pe Sfinții Părinți. Pentru că Părintele Arsenie a spus așa: „Să citești Sfinții Părinți!”. O teologie fără Sfinții Părinți este o teologie moartă. Nu poți să faci teologie fără Sfinții Părinți: Patericul, Filocalia și tot ceea ce înseamnă spiritualitate ortodoxă.

S-a împlinit exact ce a spus Părintele

Părintele m-a atras. Și apoi, fiind în București, mi-a dat bilet de voie să mă duc și la Mănăstirea Prislop și să-l caut și pe dânsul la Sinaia. Mi-a mai spus ceva: „Prietenia noastră o să te coste”. „Cum adică?”, am zis. „O să te coste, o să ai necazuri!”. N-am avut necazuri mari, dar am avut câteva.

Am fost selecționat, să zic, să particip la adunarea a șaptea a Consiliului Ecumenic al Bisericii, la Vancouver, în calitate de tânăr teolog, ca reprezentant al tinerilor ortodocși din România. Au fost pregătiri la Sibiu, Cluj și... n-am plecat. A fost un prim obstacol. Dar n-a fost o problemă asta. Dumnezeu le rânduieste pe toate, așa că mi-am pregătit teza de doctorat.

Al doilea obstacol a venit când trebuia să susțin teza și mi-a dispărut manuscrisul, cu tot ce am avut. Pur și simplu nu l-am mai avut. A trebuit

să încep din nou să muncesc. Sigur, Părintele mi-a spus că trebuie să fiu cuminte. Nici la slujbă n-am vorbit nimic, așa cum mi-a spus Părintele, să nu amintesc nimic. „Numele meu arde, spunea Părintele, e un nume care arde”. N-am amintit, dar la slujbă preoții și cei care erau acolo lângă mine tot timpul începeau să vorbească: „Neseriosul ăsta de Arsenie Boca. S-a căsătorit. E neserios. Nu face decât lucruri de rușine pentru Biserică”. Eram provocat, să vadă ce zic; dar eu n-am zis nimic, mă rugam. I-am spus Părintelui, întâlnindu-mă, toate acestea și a spus: „Nu-i nimic, rabdă, că Dumnezeu te va ajuta”.

La un moment dat, venind Preafericitul Teoctist într-o delegație prin Alba Iulia, lucrând la București în perioada doctoratului, am spus: „Preafericite, nu mai pot să suport aici, pentru că este greu. Vreau să mă întorc înapoi undeva în București și să lucrez acolo”. Mi s-a aprobat cererea. M-am dus la Părintele și i-am spus ce-am făcut. Și mi-a spus: „Nu-i bine. Rămâi acolo!”. I-am spus că vreau să predau teologie, că am făcut doctoratul și... „Vei face teologie și la Alba Iulia”. N-am înțeles, de fapt. Mai târziu au venit evenimentele, un seminar, o facultate mai puțin strălucită ca la Sibiu sau în alte părți, dar cu ambiție și cu seriozitate; se face teologie cât se face, Dumnezeu o știe. Dar cuvintele Părintelui s-au împlinit exact.

Dumnezeu i-a descoperit taina morții sale

Am mai văzut în Părintele apoi câteva lucruri extraordinare. Mi-e foarte greu, eu nu pot să spun că sunt un ucenic. L-am cunoscut 10 ani, dar am fost trup și suflet; nu mi-am călcat cuvântul și ce-a spus, așa am făcut. Am văzut în Părintele și un duh profetic, în sensul că ce mi-a spus s-a și împlinit.

Și, mai mult decât atât, la un moment dat, când picta și făcea rețușurile la biserică, înainte de a se sfinți biserica, în 1983, – eram încă în București – Părintele a venit și a locuit la mine. Stăteam pe Calea Șerban Vodă, nr. 33, într-un bloc care aparține de biserica Sfântul Spiridon Nou. Și acolo primea informații. Maica Maria și alte maici mergeau la Drăgănescu, veneau și spuneau ce se întâmplă. N-a fost invitat la sfințirea bisericii, deși dânsul a pictat-o. Nu se putea în 1983 să

fie Arsenie Boca prezent acolo la o Liturghie, unde erau credincioși mulți... Dar a stat acolo și a știut absolut tot ce s-a întâmplat și cum s-au petrecut lucrurile.

Legat de pictura de la Drăgănescu, eu zic că Dumnezeu i-a descoperit taina morții și taina vieții, mai ales taina morții dânsului, pentru că a pictat în altar pe Sfântul Ștefan cel Nou. Înalt Preasfințitul știe, în calitate de profesor de liturgică, erminia de pictură, care prevede acolo altceva. Dar Părintele a pictat pe Sfântul Ștefan. În 28 noiembrie, în calendar este trecut Sfântul Ștefan cel Nou. Jertfă la sfântul altar? O anticipare? Mă întreb. Intuiție? Nu știu. Cert este că Dumnezeu lucrează prin oameni.

Mai mult decât atât, înainte de a muri, cred că am fost printre ultimii care l-am văzut. Maica Zamfira, care nu primea pe nimeni, era plecată la București. Măicuțele, care erau acolo, l-au chemat pe Părintele și până a venit Maica Zamfira am stat la discuții chiar binișor. Când ne-am despărțit, mi-a spus așa: „Nu ne mai vedem niciodată, ci doar în Împărăția lui Dumnezeu”. „Părinte, am nevoie acum. Este atât de greu pentru noi. . . Ce facem?”. Și mi-a spus un cuvânt pe care l-am reținut toată viața și care a funcționat: „Acolo unde mă voi duce, am să te ajut mai mult”. Și lucrul acesta l-a făcut Părintele: de fiecare dată când am vrut să mă duc la Prislop, la Sinaia, n-am avut obstacole niciodată, totdeauna am fost învoit și m-am dus.

Nu pot să spun că am păținit din cauza Părintelui. Dimpotrivă, eu cred că prin atitudinea mea și prin felul meu de a fi l-am supărat pe Părintele de multe ori, că n-am fost la înălțime, că n-am fost destul de serios, că n-am putut să fac lucrurile atât cât trebuie să fie făcute, bine plăcute lui Dumnezeu.

Mare în timpul vieții, mare și în moarte

Am stat mult timp lângă Părintele. L-am văzut printre ultimii, și l-am văzut și mort. Ceea ce m-a frapat pe mine și am și exclamat – cred că poate să rămână ca o exclamare mare de tot – am zis așa: „Părinte, ai fost mare în timpul vieții și se vede că mare ești și în moarte”. Deci l-am văzut așa, cu chipul dânsului, cu câțva timp înainte. N-a trecut o lună

și l-am văzut pe Părintele ca o statuie de sfânt, ca niște sfinte moaște, supt așa, cu ochii intrați în orbită... Și am zis așa în mintea mea: „Precis Părintele are un duh extraordinar, pentru că e o taină să te pregătești pentru moarte”. Și așa și este. Nu poți să mori cum vrei tu. Poți să mori ca un ticălos. Dacă vrei să-i plăci lui Dumnezeu și în moarte, eu cred că este o taină; trebuie să ții seama la felul cum te apropii de moarte, felul cum îți pregătești viața, felul cum te împaci cu Dumnezeu, felul cum îți aranjezi lucrurile în lumea aceasta. Și eu zic că Părintele le-a aranjat minunat.

Sunt multe lucruri legate de Părintele. Mă opresc aici doar la aceste cuvinte pe care le-am spus. Sunt mulți oameni care merg la Prislop. Nu merg pentru că au fost citați, nici pentru că se face nu știu ce slujbă specială, ci merg acolo pentru că îl întâlnesc pe Părintele, au această dorință. Și repet cuvântul spus de Gamaliel, în Sfânta Scriptură: dacă este de la Dumnezeu ca Părintele să fie trecut în calendar, va fi. Ne putem opune toți, să fim împotrivă. Dar dacă nu-i de la Dumnezeu, nu va fi. Așa că, să lăsăm ca Dumnezeu să lucreze.

Părintele se purta absolut normal

Memoria Părintelui, acum, la 100 de ani de la naștere, va fi cinstită dacă vom ști să ne rugăm lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor, pentru că noi spunem la rugăciune că nu este om fără de păcat. Noi știm, făcând dogmatică, că Mântuitorul Iisus Hristos a fost fără de păcat, că Sfânta Fecioară Maria a fost curățită de păcat atunci când s-a întrupat Mântuitorul Iisus Hristos în ea. Noi știm că toți oamenii suntem păcătoși. Prin urmare, făcând o deducție logică, și Părintele a fost păcătos.

Îmi aduc aminte, când am stat acasă, că Părintele se purta absolut normal, incredibil de normal. Fiind plecat la serviciu, Părintele a rămas acasă cu primele două fetițe din cele patru pe care le avem și le-a îngrijit, le-a dat de mâncare, până am venit noi. Deci a știut să facă și pe doica.

La un moment dat, trebuia să-l servim la masă. Am pus Părintelui mai mult, iar nouă mai puțin, însă Părintele a zis: „Mă, nu puneți toată mâncarea, că v-o mănânc pe toată”.

N-aveam un pat așa bun. Părintele era înalt, avea cam un

metru optzeci și ceva, era bine făcut. S-a pus în pat și picioarele îi ieșeau din pat. I-am spus: „Părinte, mi-e rușine. Acum ce să fac?”. „Nu-i nimic”, a zis Părintele.

Citea foarte mult și-l interesau mai ales problemele de antropologie. Mă tot întreba: „Ce face unchiul tău, ăla cu dogmatica, ce tot scrie pe acolo? Pe mine mă interesează cum, de exemplu, familia Sfântului Vasile cel Mare a avut atâția copii., și din această familie au ajuns atâția episcopi, atâția sfinți – sașe sfinți în calendar. Ce viață au dus aceștia? Pe mine mă interesează viața lor. Dacă aș putea să fac un studiu de caz, să știu cum au trăit oamenii și ce trebuie să fac...!”. A avut niște preocupări reale.

Părintele s-a remarcat prin faptul că a fost extrem de serios. Tot ce a făcut, a făcut ca pentru Dumnezeu. N-a făcut, așa, la voia întâmplării, n-a făcut repede. S-a implicat și a cercetat, a ascultat.

„Apărea și dispărea”

Trebuie să-l amintim și pe părintele Teofil, pentru că a fost legat de Părintele Arsenie. Și mulți alții au vorbit despre Părintele Arsenie: l-am auzit și pe Înalț Preasfințitul Mitropolit Antonie și pe cel care este normă în autoritatea teologică, părintele Stăniloae. Părintele Teofil spunea despre Părintele Arsenie că a fost ca cei care sunt geniali și a avut încă ceva în plus față de toți. Acesta a fost Părintele Arsenie. Părintele Bodogae spunea așa: „A fost senzațional. Apărea și dispărea”. Părintele profesor Ică – așa mi-a spus: – la o întâlnire prin 1970, când și dânsul a fost invitat – „Părintele Arsenie a apărut și a dispărut”. Sigur că sunt cuvinte pe care le putem înțelege sau nu le putem înțelege... Vă mărturisesc din experiența mea: a venit la Alba Iulia și l-am văzut pentru câteva clipe și nu l-am mai văzut. M-am întâlnit cu dânsul după câteva zile, la Sinaia, și l-am întrebat: „Ați fost?”. Zice: „Da, am fost”. Deci avea o concentrare deosebită.

Știu că postea, știu că se ruga, știu că făcea lucruri profunde. Dacă le facem și noi, cred că și noi putem să facem ce a făcut Părintele Arsenie, dacă vrei să faci. Dacă ai dar și har. Dacă le faci doar pe jumătate și te ascuți numai pe tine și dacă nu-i ascuți pe alții, ci te propovăduiești numai pe tine..., n-ai făcut nimic. Dânsul – pe cât l-am văzut eu – cred

că s-ar supăra dacă i-am face mai mult decât atât. Smerenia nu te lasă nici în timpul vieții, cu atât mai mult după moarte. Pentru că trebuie să știm – așa cum spune în Avva Arsenie – până la judecată încă trebuie să dăm socoteală. Dăm socoteală prin faptele noastre, chiar dacă noi nu mai suntem. Dacă ucenicii – să zic între ghilimele – fac prostii aici, nu-i facem rău Părintelui? Hai să facem un act de rugăciune, de seriozitate, să lăsăm să lucreze Duhul Sfânt. Dumnezeu lucrează. Excesele nu sunt bune nici în post și nici în dulce.

Ceea ce trebuie să facem este să-i păstrăm o serioasă și profundă amintire și mai ales să-i punem în practică sfaturile. Și mai spunea un lucru: – acesta cred că ni se potrivește – „Să-ți ferești capul de două lucruri: de prostie și de frig”. Amin.

„Fără smerenie nu există mântuire”

Maica Marina Lupău

(Mănăstirea „Sfânta Treime”

din Bic, județul Sălaj)

Pe mine mă preocupă ce ne spunea Părintele, și anume lupta cu patimile minții. Patimile minții, spunea dânsul, sunt mai grele decât ale trupului. Mândria, invidia și ura au o greutate mai mare decât desfrâul. Și desfrâul e groaznic. Și zicea: „Mă, vărsați-vă mintea de gunoaie, mă.” Și eu ziceam în mintea mea: „Doamne, dacă am mândrie, dacă am invidie, dacă am răutate, eu nu mă mântuiesc. Dar de unde să știu eu că le am pe alea?”

Ne-a dat Părintele „test”, ca o lucrare de control, despre deosebirea gândului, din Filocalie, volumul întâi. No, Marină, acum pune mintea la

contribuție, să-ți vadă capacitatea Părintele, ce poți tu acum, de ești așa grozavă. Vedeți cum spun Sfinții Părinți: trupul, lumea și diavolul. Deci, trupul e primul dușman. Tot ce e rău în noi, spunea Părintele, e întâi de la minte, ne lovește la minte. Și dacă reușește vrăjmașul, ne duce gândul la îndeplinire cu fapta. Mă gândeam că mi-era frică de aceste păcate. De aceea, mă rugam lui Dumnezeu să mă-nvețe cum să scap eu de mândrie, de invidie și de ură. Și am un vis.

Se făcea că mergeam undeva, pe un hotar mare, și acolo era lume multă, care alerga nu știu ce să vadă. De-odată s-a ridicat un capac de la pământ, cum ar fi la o pivniță mare, iar lumea mergea și se apleca acolo și se uita în jos. M-am dus și eu. Și când mă uit, erau mulți oameni legați în lanțuri groase, dezbrăcați în piepturile goale, legați pe la mijloc doi, câte doi, cu lanțuri, și erau înghesuiți de aproape nu se puteau mișca. Numai puțin se mișcau și gemeau. Eu, fiind speriată, când i-am văzut acolo, chinuiți, zic către ei: „Ce faceți aici?” Dar ei toți, în cor: „Aici se chinuiesc mândrii, invidioșii și răutăcioșii.” Eu îi întreb iar: „Dar de ce n-ați făcut cumva ca să n-ajungeți aici?” „Așa am vrut noi!” Și-am fugit pe un drum lung, plângând, ca să n-ajung și eu acolo.

Dar ce credeți? Peste o zi, a venit Părintele la noi. Și eu mă gândeam cum să pun întrebarea, că mi-era teamă de ce vor zice maicile, că iar am vise, că ce-mi trebuie? Dar cum a sosit Părintele, a intrat pe ușa de la bucătărie și a întrebat-o pe maica Varvara, că ea se gândea că sfinții de-aia au ajuns sfinți, pentru că s-au născut sfinți, și că ea nu va ajunge niciodată sfântă. Și o întreabă Părintele: „*Mă, ce crezi tu, mă, că sfinții s-au născut sfinți, mă? Ei s-au făcut sfinți, mă.*” Ea a înmărmurit, când a auzit. Numai „vai, Părinte!” a mai putut zice. „Da, mă, ei s-au făcut sfinți!” Apoi vine la mine: „Și tu... cu ce te mai frământă pe aici?” „Vai, Părinte, Dumnezeu v-a adus” și m-a apucat plânsul, de n-am mai putut vorbi de plâns. Dar zic: „Măcar dați-mi voie să vă spun visul.” Și i-am spus visul. M-a ascultat și a zis așa: „Da, mă, că sinea asta-i foarte subtilă. Dar știi ce scrie acolo? Fiule, leapădă-te de tine însuși, ia-ți crucea în fiecare zi și urmează-Mi”. Deci mi-a zis cuvântul Mântuitorului, că prin crucea suferințelor și a necazurilor Dumnezeu ne curățește de toate patimile, știute și neștiute, ale minții și ale trupului.

Părintele sfânt mereu ne-a spus: „*Mă, fără smerenie nu există mântuire! Cu un singur gând rău poți să pierzi osteneala adunată într-o sută de ani.*” Deci, vă dați seama ce marcată am fost, când a zis asta... „Fără inima curată, să nu credeți că veți vedea pe Dumnezeu.”

Și mereu spunea: „Nu umblați cu două fețe, mă, una către Dumnezeu și una către dracul.” Vorbea mult despre superficialitate, că trăim o viață de suprafață. Nu ne spunea doar nouă. Ne spunea întâi nouă, ai Bisericii, maicile și călugării, pentru că suntem cu haina asta, care îl reprezintă pe Dumnezeu între oameni, însă la toți ne spunea, că toți avem suflet. Și când m-am lovit eu personal de cele două fețe, am văzut cât e de grav și de rău și cât de mare e pericolul ca în față să-ți vorbesc frumos și în spate să te sap, să te subminez, să te urască de moarte. Ura, a spus părintele, duce până la moarte. Omul ia chipul celui pe care îl iubește și-l slujește. Omul seamănă cu cel căruia-i slujește și pe care-l iubește.

„Când veniți la mine, mă uit la faptele și la purtările voastre”

Maica Marina Lupău

- Centenarul Părintelui Arsenie, Mănăstirea Morisena -

Ceea ce am auzit și m-a marcat pe mine, vă împărtășesc și dumneavoastră. Ceea ce vă spun eu acum nu știu dacă există în cărți.

O creștină se ducea la Drăgănescu, la Părintele. Și în tramvai era un bătrân cu traista pe umăr, slab, cu barba nearanjată, amărât; rodea un colț de pâine. Dar toți din tramvai, și casierița, și oamenii, ziceau să-l dea jos, că n-are bilet. Și femeia asta, care mergea la Drăgănescu, zice: „Lăsați că-i iau eu bilet moșului, numai lăsați-l în pace.” I-a luat bilet, l-a așezat pe scaunul ei; s-a întins, săracul, și rodea la pâine liniștit... Dragii mei, merge femeia două scaune înainte și, când se uită în spate, nu mai e moșul! Umblă ea prin tramvai să-l caute, și nu știa ce să facă, ce să creadă, că tramvaiul nu s-a oprit în nicio stație, și moșul nu-i nicăieri. Când s-a oprit tramvaiul, s-a dat jos, s-a uitat, tot nu l-a văzut pe moș.

Și s-a dus în drumul ei, spre Drăgănescu. Și când ajunge la biserică, o întâmpină Părintele și zice: „*Mulțam, mă, de bilet, că de n-umi luai, mă dădeau ăia jos*”. Femeia a înmărmurit, iar Părintele zice: „*Da, măi, voi veniți la mine și eu mă uit să văd care vi-s faptele și purtările voastre, dacă veniți la mine*”.

Pe vremuri, venea o credincioasă la mănăstirea Sâmbăta, dar nu când era părintele aici. În drum spre mănăstire, a întâlnit odată un soldat tremurând de frig sub un stejar mare, secular. Era o burniță de toamnă, așa cum sunt ploile alea reci. Se oprește femeia în dreptul lui, că i-a inspirat milă soldatul, a rupt o bucată de cozonac și i-a dat, după care se gândește și i-l dă pe tot, și îi dă și plasa, cu ce mai avea. După câteva luni, poate mai mult, femeia se duce la Drăgănescu, la Părintele. A rezolvat ce avea pe acolo și, când să plece, când era pe la poartă, o strigă Părintele: „*Măi, hai c-ai uitat ceva*”. Și femeia se gândea ce-a putut uita. Când ajunge lângă Părintele, îi dă plasa și-i zice: „*Mulțam, mă, să știi că n-am mai căpătat nimic*.” Și îi zice, ca și celelalte: „*Da, mă, voi veniți la mine, veniți la mănăstire, și m-am uitat să văd care vi-s faptele voastre*.”

Multe minuni a făcut Părintele! Sunt multe de spus. Dar să vă spun acum asta, după moartea Părintelui. Știți că unii cred greu. Cum se poate ca pe un om care a murit să-l mai vezi? Dar sfinții n-au nici spațiu, nici timp, ci ei trec prin toate. Când vorbea la masă, Părintele ne spunea: „*Mă voi duce, măi, și când mă voi întoarce un moș bătrân, n-o să mă mai cunoască nimeni*”. Și ne întrebam oare ce înseamnă aceste cuvinte, unde se va duce Părintele și cu ce se va duce. Am înțeles, ceva mai târziu. În ziua parastasului Părintelui de șase săptămâni, în 1990, au adus oamenii mâncare de acasă, alimente și multe altele, de se făcuse clăie în fața cămării, nu mai știam unde să le băgăm.

Și, ce să vedeți, eu trec pe după colțul casei vechi, când apare în calea mea un moș, foarte bătrân, cu barba albă până la piept, ochii albaștri, o față luminată, de am zis că e Sfântul Serafim de Sarov. Și zic: „*Ți-e frig?*” Și a dat din cap că da. Nu mi-a vorbit nimic, numai a gesticulat tot timpul. „*Ți-e foame?*” Și iar dă din cap că da. Apare maica Taisia și-i spun să se ducă jos, la foisor, că acolo am paltonul, să i-l aducă

moșului. Bătrânul avea o plasă de rafie, plină cu alte plase, tot de rafie. Și mă gândesc: „Uite cât de sărac e bătrânul acesta, are o plasă plină de plase, toate goale.” Am trimis atunci pe cineva să-i umple plasele, iar eu l-am dus să-i dau să mănânce. Și îi spun la femeia care avea grijă de cratițele cu mâncare și cu sarmale: „Pune-i moșului să mănânce și să stea aici până îl chem eu, că e frig, să se încălzească.” Apoi îl întreb: „Bei și puțin vin?” Și i-am pus și un pahar de vin. Apare maica cu plasele pline, pregătite, iar maicilor, având treabă, – trebuia să mergem și la slujbă – le spun: „Voi mergeți la ascultare, că eu o aștept pe Taisia cu paltonul, apoi mă voi duce cu moșul la poartă, spre autocar, mă duc cu plasele până acolo și îl dau vreunui șofer în primire, poate va ști de unde a venit sau se va înțelege prin semne cu el.”

Când mă duc cu moșul, eram în dreptul pangarului, mă strigă o maică, să mă întrebe ceva. M-am necăjit atunci, că nu știam ce să fac cu moșul, cu plasele, și-i zic: „Stai aici, să nu pleci, ca să nu-ți fure cineva plasele; stai, că uite numai până acolo mă duc și vin înapoi.” Și mi-a făcut semn că stă și să mă duc. Și cei care ați fost știți ce distanță este, că e o aruncătură de piatră, nu-i mult. M-am dus și mi-a spus maica ce-a avut să-mi spună, iar când am venit înapoi, nu era nici moșul, nici plasele. Am luat-o atunci la fugă pe drum în jos și întrebam oamenii dacă au văzut un moș cu barbă albă, cu niște plase, însă nimeni nu-l văzuse. Vine și maica Taisia cu paltonul și-o întreb, dar nici ea nu-l văzuse. I-am spus să ia niște maici și să-l caute, unele către pârau, unele spre cimitir, unele către casa de sus, pe toate cărările, că eu caut către autocar, la poartă. Întreb pe șoferi, pe oameni, dar nu-l văzuse nimeni. Și când ne întoarcem acasă, le zic: „Maicilor, dar nu suntem noi proaste și bătute-n cap? Păi nu v-aduceți voi aminte când Părintele ne-a spus, la masă, că se va duce și când va veni moș bătrân n-o să-l mai cunoască nimeni?” Și ne-am adus aminte și am zis: „Iată, acesta este Părintele Arsenie.”

Părintele l-a ajutat să nu mai bea deloc

Bogdan Juncu (Făgăraș)

Era un maistru militar bețiv, curvar, căsătorit cu o femeie credincioasă, cu copii. Femeia se tot ruga la Dumnezeu să facă cumva să-l schimbe pe bărbatul ei, că nu voia să-l lase, așa cum era el, cu patimile astea. Și, la un moment dat, îi zice femeia bărbatului: „Bărbate, uite, te rog ceva, dar rog să nu mă refuzi, fă asta pentru mine.”

„Ce?” „În concediul de anul acesta, hai cu mine la mormântul Părintelui Arsenie, la Prislop.” „Păi, măi femeie, ce să fac eu acolo?” „Păi, treaba ta, dacă urci până acolo sau nu, dar hai până la Prislop.” S-au dus și văzând că oamenii ocolesc mormântul Părintelui Arsenie, îngenunchează și el, se roagă, se ridică și sărută sfânta cruce. Și așa arsură a simțit, de s-a tras înapoi. Și s-a gândit: „Măi, ce-o fi cu mine? Mă gândesc sau ce se întâmplă? Nu se poate să mă ardă lemnul.” Și iar s-a apropiat, și iar a avut exact același simțământ. Mai stă puțin în genunchi, se ridică și apoi se retrage. N-a mai încercat a treia oară. Nevasta lui a văzut tot, dar n-a zis nimic.

Când să plece de la mănăstire, zice bărbatul către ea: „Măi femeie, nici nu știu ce să zic, nu știu cum să zic. Tu, mi s-o întâmplat ceva la crucea asta sau poate e ceva cu capul meu.” „Măi bărbate, îți spun sincer și eu am văzut, dar ce s-a întâmplat?” „Păi când m-am apropiat să sărut crucea, am simțit o arsură puternică pe buze de m-am dat înapoi. Am crezut că mi s-a părut și am încercat a doua oară, și tot la fel, și n-am mai avut curaj a treia oară să fac același gest.” „Păi, măi bărbate, să crezi ce vrei, cum vrei. Dacă înțelegi ceva din aceasta, ar fi foarte bine. Dacă nu, cum crezi tu.”

Au ajuns acasă și a încercat să reia din nou năravul lui. Prieteni faini, de pahar, și femei. Când a luat paharul să-l pună la gură să-l bea, exact

simțământul de pe crucea părintelui Arsenie Boca l-a simțit pe buzele lui, n-a putut să bea un strop, s-a tras înapoi. A stat cât a stat și, la un moment dat, unul din prietenii lui l-a întrebat: „Ce-ai măi, Ioane?” „N-am nimic, lasă.” A încercat a doua oară, exact același simțământ. Și zice: „Măi, pe mine vă rog să mă iertați, mă duc până acasă, că nu mă simt în apele mele.” Sigur că avea și patima cealaltă. Nu doar beția, ci și curvia. Cum vedea o femeie frumoasă pe stradă, cum se uita cu patimă după ea. Ei, când s-a dus pe stradă către casă, cum se uita după vreo femeie, îl apuca o frică, ca un tremur din toată ființa lui, de-l determina să plece ochii în pământ.

Părintele l-a făcut, oameni buni, ca astăzi să nu mai bea deloc și să nu se mai uite cu patimă la nicio femeie. Femeia lui este femeia binecuvântată și dăruită de Dumnezeu, alături de care-și are rolul și scopul în viața aceasta și-și duce viața ca un creștin. Vedeți, cât de folos este câte o lovitură de șoc...

Un om mai presus de oameni

Pr. prof. Ștefan Negreanu

*Convertire la mormântul Părintelui
Arsenie*

M-am întâlnit cu fratele meu, care era student la filozofie și care, din creștin bun, ajunsese aproape ateu. Dacă nu era ateu, susținea idei protestante și neoprotestante. I-am povestit fratelui meu despre Părintele Arsenie, dar el râdea, mă lua peste picior mereu. Și atunci l-am provocat și i-am zis: „Dacă ești sigur că filozofia ta e bună de ceva, vino și vezi.”

Dar așa i-am spus de a fost nu cucerit, ci stârnit la maxim, de ce ar putea să fie acolo. Asta se întâmpla prin 1993.

Și a venit, dar cu ciracul [discipolul] lui, adică un fel de prieten, dar care în același timp îl urma în toate. Era 8 mai 1993, un timp minunat, o frumusețe de negrăit a locului aceleuia. La mormântul Părintelui au venit mai mulți preoți: părintele Nicolae Streza, părintele Daniil - Preasfințitul de astăzi, părintele profesor Ilie Moldovan, părintele Petru Vamvulescu și alți părinți.

Dragii mei, ce cuvinte de foc au fost atunci! Cuvinte de foc, și capacul l-a pus părintele Petru, care a ținut un cuvânt-rugăciune, în care îl ruga pe Părintele să iasă din mormânt să vadă durerile și neputințele și toate greutățile. Iar fratele meu, cu prietenul, nici n-au vrut să vină acolo, în apropiere. Dar să nu vă închipuiți că oamenii erau câți sunt acum. Erau vreo cinci autocare, dacă erau. Oamenii erau adunați acolo, în jurul mormântului, iar ei erau undeva mai pe margine, lângă pădure. Se aflau la ceva distanță, dar predica se auzea foarte bine în toată valea.

Când s-a terminat, se împărțea coliva și, aducându-mi aminte de cei doi, m-am dus la ei. I-am găsit cum îi lăsasem, stând pe iarbă și nefăcând nimic, încremeniți, uitându-se înainte. I-am întrebat atunci ce fac acolo, dar ei nu ziceau nimic. I-am întrebat ce-i cu ei, ce se întâmplă și ce li se pare. Atunci a reușit unul din ei să spună: „Așa cuvinte noi n-am auzit niciodată rostindu-se.” Și acesta a fost momentul convertirii lor, nu numai al convingerii de cine este Părintele Arsenie, ci al convertirii la credința creștină. Și apoi au început minunile, iar minunea cea mare este că amândoi sunt preoți acum, slujindu-l pe Hristos. Și prin Părintele Arsenie s-au întâmplat toate lucrurile astea. Aceasta este mărturia despre fratele meu.

„Un om mai presus de oameni”

Centenarul acesta s-a pus sub numele, sub cuvintele: „*Un om mai presus de oameni*”. Cred că este o datorie de conștiință să vă spun de ce-i spune așa, cine i-a spus de fapt, pentru că nu sunt cuvintele noastre. Eu le-am auzit de la fratele meu, care le-a auzit, la rândul lui, la Drăgănescu, când a mers să vadă biserica, prin 1993-1994, cu căruțașul Părintelui Arsenie.

Mănăstirea Prislop nu avea mașină pe vremea când a fost Părintele acolo, dar avea un căruțaș din satele de lângă mănăstire, care, când era rugat de Părintele, îl ducea ori la Hațeg, ori la Hunedoara sau unde trebuia să meargă. Și acest om i-a spus fratelui meu:

„Un lucru nu mi-a ieșit niciodată din suflet, ce mi s-a întâmplat odată, când veneam spre mănăstire. Era toamnă târzie, căzuseră frunzele, prin noiembrie, așa, și era un deal prin pădure, o pantă. Când am ajuns la baza acelei pante, caii nu mai voiau să urce, ba mai mult decât atât, erau foarte agitați și nechezau într-una. Ca să meargă, eu îi băteam, însă Părintele a zis, în stilul-i caracteristic: „Stai, mă, nu mai bate caii.” Și apoi s-a ridicat în picioare și a zis cuiva din vârful dealului: „Mă, ia pleacă de acolo.” Și după o tufă mare de mărăcini a plecat un lup mare cât un vițel.

Căruțașul a rămas complet uimit și încremenit. Pentru că bătea caii în continuare, Părintele îi zice: „Mă, nu mai bate caii nici acum, că nu mai vor să meargă”. El încerca să-i pornească, dar caii, după ce mai și văzuseră lupul... Și atunci s-a dat Părintele jos din căruță și a început să urce panta. Pe când urca panta, și-a ridicat mâinile, și-a deschis mâinile și a început să fluiera într-un mod deosebit. Din pădurea aceea goală, fără frunze și fără viață, au venit sute de păsări care s-au pus pe capul Părintelui, pe umerii Părintelui, pe spatele Părintelui, care băteau din aripi când stăteau pe el. Nu mi-am mai dat seama dacă Părintele le ducea sau ele îl duceau pe Părintele, pentru că a urcat așa toată panta, până în vârful dealului. Când a ajuns acolo a fluierat iar și toate păsările au plecat înapoi în pădure. Apoi, Părintele s-a întors și a zis : Eh, acum poți să vii.”

Și căruțașul, cu lacrimi în ochi, după ce i-a povestit această istorie fratelui meu, i-a spus: „Eh, asta era Părintele Arsenie, un om mai presus de oameni.” Și iată titlul acestei adunări de suflet, la centenarul nașterii Părintelui. Din tot ce ați auzit de la maica ce l-a cunoscut, de la toți ceilalți, da, Părintele Arsenie este un om mai presus de oameni.

Învăluit în foc la rugăciune

O mărturie extraordinară este a soției unui gardian, care auzindu-l pe părintele Petru pomenind numele Părintelui Arsenie – erau în tren – l-a întrebat: „Dumneavoastră l-ați cunoscut pe Părintele Arsenie?” „Da sigur, am fost de nenumărate ori la el.” Și i-a spus: „Eu vreau să vă

spun ceva... Sunt soția unui gardian care l-a păzit în temnița din Brașov pe Părintele Arsenie, că a fost acolo câteva luni. Știți că au vizetele acelea la uși, pe care se pot uita și îi supraveghează pe deținuți și în timpul zilei, și în timpul nopții, ca să nu încerce să facă ceva. Și îmi povestea soțul meu că, făcând de gardă într-o zi, a auzit într-una din celule ca o vâlvătaie și s-a speriat. S-a dus acolo, a deschis vizeta și s-a uitat. Să vedeți ce potrivire și ce întâmplare asemănătoare cu a temnicerului din Filipi, care îl păzea pe Sfântul Pavel. A zis: „Când m-am uitat, am văzut un om îmbrăcat în foc, ridicat de la pământ ca la jumătate de metru, stând în genunchi.” În clipa aceea, omului aceuia, care ajunsese în slujba securității, i s-au trezit toate trăirile acelea curate de țăran român, învățat să creadă în Dumnezeu, să cinstească pe preot, să iubească Biserica. S-a zguduit tot interiorul lui acoperit de platoșa asta de securist. A deschis ușa temniței, exact cum făcuse temnicerul din Filipi, a căzut el în genunchi și a zis: *„Nu știu cine ești, omule, Părinte, dar dumneata n-ai ce căuta aici. Eu te scot acum de aici. Nu contează că pe mine mă vor executa, dar dumneata ești omul lui Dumnezeu, dumneata trebuie să ieși de aici, dumneata n-ai ce căuta aici.”* Și Părintele i-a spus: *„Dragul meu, dacă Dumnezeu n-ar fi vrut să fiu eu aici, n-aș fi fost aici. Locul meu acum este aici. Închide ușa și fă-ți datoria ta.”*

Rugăciunea cu cuvântul n-ajunge

Odată l-a întrebat pe Părintele un procuror cum să se roage și care rugăciune e primită la Dumnezeu. Și Părintele i-a spus: *„Toate rugăciunile sunt bune: paraclise, acatiste, dar știți voi care rugăciune-i cea mai plăcută lui Dumnezeu? Când toată ființa ta, când toată viața ta, o aduci ca rugăciune.”*

Și când a zis procurorului că toată ființa ta, toată viața ta, s-o aduci rugăciune lui Dumnezeu, Părintele a dat următorul exemplu: „La Drăgănescu, când eram acolo, intră în biserică o femeie. Eu eram în Sfântul Altar. Se uită într-o parte și-n alta, iar când este sigură că n-o vede nimeni, se aruncă cu fața la pământ în mijlocul bisericii și spune: *Doamne, scapă-mă! Doamne, nu mă lăsa! Doamne, scapă-mă! Doamne, nu mă lăsa!* Aia rugăciune, mă!”

Pentru că rugăciunea nu-i numai din vârful limbii și din gură. Deci când toată ființa noastră o aducem lui Dumnezeu, aceasta-i rugăciune primită. Unei persoane care citea în biserică Psaltirea și acatiste i-a zis „Mă, n-ai nimic! Nimic n-ai ținut pe inima ta din toate rugăciunile pe care le-ai făcut.” Deci rugăciunea cu cuvântul, dacă nu e curată și nu e cu toată ființa noastră, nu aduce folos... că n-ajunge.

Steaua destinului

Părintele Arsenie Boca

*„O stea răsare din Iacov” (Numeri 24, 17)
„Am văzut steaua Lui” (Matei 2, 2)*

Venirea lui Iisus în lume e pecetea de taină scrisă pe istoria de extaz a treizeci și șapte de secole. Atât a fost așteptat Iisus în Israel. De mai multe ori și-au schimbat țara și numele ei, de mai multe ori și-au schimbat numele neamului; ba o dată și religia se clătina, dar așteptarea lui Mesia era o făclie de taină ce se transmitea din neam în neam.

Descrierea vremii lui Mesia, strălucirea Împărăției mesianice era adusă poporului aminte în fiecare veac de oameni. Însuși Mesia a fost descris cu de-amănuntul și Sfintele Scripturi ale Profeților supraviețuiau inspirațiilor uciși, mărturie pe când va veni plinirea vremii.

Israel era destinat de Dumnezeu să fie un popor întreg de apostoli ai Mântuitorului în lume. Aceasta era steaua destinului său. Ceea ce Avraam a fost în pământul pribegiei sale, ceea ce Iosif a fost în Egipt, la curtea lui Faraon și Daniil în curțile din Babilon, aceea trebuia să fie tot poporul evreu pentru toate neamurile pământului.

Acesta-i sensul mesianic, sensul de destin al cuvântului lui Dumnezeu către patriarhul Avraam: „Și se vor binecuvânta prin neamul tău, toate neamurile pământului” (Facerea 22, 18) și cuvântul către Isaia: „Casa

Mea, casă de rugăciune se va chema pentru toate neamurile” (Isaia 56, 7).

Ei erau destinați – „*aleși*” – să fie „*norul de martori*” (Evrei 12,1) ai lui Iisus în lume și aceasta cu atât mai vârtos cu cât toată coloana de strămoși a crezut nestrămutat în steaua destinului neamului.

Credința într-un viitor garantat de Dumnezeu, credința într-un Om al viitorului, în care să se împlinească proorociile, era nota caracteristică a acestui popor ales. De aceea, în afară de iudaism, nici o altă religie nu făcea prozelitism. Ei o făceau din fire, prin ei așteptau și păgânii nașterea unui Zeu.

Sfântul Apostol Pavel, definind credința și făcând un lung pomelnic de strămoși, care au ilustrat-o cu viața lor, la urmă dezleagă taina „*norului de martori*”: „*Iisus e începătorul și plinitorul credinței*”. (Evrei 11; 12, 1-2). Deci steaua destinului strămoșilor era „*Steaua Lui*”. – Iată idealul pribegilor pe pământ aprins, moștenire de preț în inima urmașilor, din neam în neam, ideal al sfintei făgăduințe a venirii Mântuitorului, motiv pentru care Biserica Creștină i-a trecut printre sfinți. Un sfânt ideal, trăit, te face sfânt: o stea a urmașilor. „*Și nu e decât o singură tristețe: aceea de-a nu fi sfinți!*” (L. Bloy).

Printr-o neînchipuită lucrătură a întunericii însă, poporul lui Israel trăiește și tristețea aceasta. La venirea Mântuitorului, așa cum a venit, învăluit în smerenie, poporul acesta și-a răstălmăcit destinul: Nu I-au făcut lui Iisus absolut nici o primire. Și doar le era în ochi Sfânta Fecioară Maria, cu care au făcut unica excepție, în toată istoria lor, de-a o duce în Sfânta Sfințelor, să stea acolo doisprezece ani.

Magii, înțelepții răsăritului, căutători și ei de Dumnezeu, conduși de „*Steaua Lui*”, dăduseră pe la Irod Idumeul, regele Israelului, întrebând de Pruncul ce s-a născut, ca dovadă că, pe umerii Lui atârna destinul mântuirii tuturor neamurilor pământului. La auzul acestei vești, Irod, în loc să se bucure, „*s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el*”. Drept aceea, „*adunând pe toți arhierii și cărturarii poporului, cercetă de la ei cu de-amănuntul: «unde are să se nască Hristos? Atunci ei răspunseră: În Betleemul Iudeii, precum este scris»*” (Matei 2, 3-5). Acesta e soborul care a răstălmăcit destinul lui Israel.

Irod, văzând că magii nu l-au mai băgat în seamă, semn că au ținut Pruncul mai mare decât el, a pus mâna pe sabie împotriva destinului. La aceasta soborul bogoslovilor a fost inexistent. „Întru ale Sale a venit și ai Săi pe Dânsul nu L-au primit” (Ioan 1, 11). Care-i explicația, dacă este vreo explicație?

Cel mai urgent interes al evreilor era scăparea poporului de sub stăpânirea romană. Potrivit acestui interes politic erau îndreptate și profețiile. Astfel, Mesia era identificat după profețiile care cuprindeau a doua Lui venire, venirea în slavă și erau refuzate profețiile „*Omului durerii*” (Isaia, 53, 3). Deci, pe primul plan al așteptărilor în Israel nu erau adevărul și desăvârșirea interioară a omului, care se puteau foarte bine câștiga și sub stăpânirea romană, ba chiar cu atât mai asigurat, – ci așteptau omul care să ridice stăpânirea politică a lui Israel asupra celorlalte neamuri, iar în materie de religie, monopolizarea ei.

Nu așteptau Împărăția lui Dumnezeu; ei așteptau de la Dumnezeu împărăția lor. Aserveau pe Dumnezeu imperialismului. Nu le plăcea smerenia pe care o aveau. Le trebuia trufia. Și așa au rămas pe lângă ispita lor până în ziua de astăzi. Aceasta-i „*toropeala pe care le-a dat-o Dumnezeu*” (Romani 11, 8) și care începe cu soborul arhierilor și cărturarilor, convocat de Irod la Ierusalim. Aceasta ar fi o explicație.

Explicația profetică o dă Sfântul Pavel în scrisoarea către Romani: „*Oare lepădat-a Dumnezeu poporul Său? Ferească Domnul! Dumnezeu n-a lepădat poporul Său, pe care dinainte l-a cunoscut. Așadar întreb: s-a poticnit oare ca să se prăbușească? Ferească Domnul! Ci, prin căderea lor, neamurilor le-au venit mântuirea, ca Israel să râvnească la ele. Deci dacă înlăturarea lor a adus împăcarea lumii, ce va fi primirea lor la loc, dacă nu o înviere din morți?*” (Romani 11, 1 – 15).

Căci precum în vremea lui Ilie, care credea că a rămas singurul credincios în Israel, Domnul i-a descoperit că are puși deoparte șapte mii de bărbați care nu și-au lepădat legea, „*tot așa și în vremea de acum este o rămășiță, după alegerea darului*” (Romani 11, 5). Aceasta-i rațiunea profetică pentru care creștinilor le e interzis antisemitismul. Poporul lui Israel e încă un popor ales, dar pus

deoparte pentru vremuri viitoare, ca „o rămășiță” a lui, care va îndeplini totuși destinele sale ultime. Până atunci, însă, neamul acesta duce în spate și face toate păcatele lumii, frământând lumea și izbind-o cu doctrinele lor, de toate limitele existenței și ale neantului.

Faptul acesta, considerat prin punctul de vedere paulin, le dă dreptul să aștepte pe Mesia, al lor, să-i izbăvească și pe ei de imensa povară a păcatelor adunate de atâtea mii de ani.

Până atunci, râul de sânge ebraic, al cărui izvor e în jertfa lui Avraam și care crește mereu cu sângele proorocilor până se revarsă lumii prin cele cinci răni ale lui Iisus, e Sângele sfintelor Potire, pentru mântuirea lumii. Iată de ce Biserica Creștină i-a primit dreptii între sfinți. Și „Steaua Lui” se îmbie destin fiecărei peșteri omenești, în care se naște Iisus. Și aceasta până la capătul veacurilor.

Prislop, 16 decembrie 1949

Duminica Sfinților Strămoși, Matei 1, 1-25

(Cuvinte vii, Părintele Arsenie Boca, Editura Charisma, Deva, 2006, p.276 – 279)

Vindecarea sufletului

Rugăciune, înfrânare și iubire

"...iubirea îmblânzește iuțimea; înfrânarea vestejește pofta; iar rugăciunea desface mintea de toate înțelesurile și o înfățișează goală lui Dumnezeu. Așadar, aceste 3 virtuți îmbrățișează toate virtuțile, și fără de ele mintea nu se poate ocupa de Dumnezeu, slobozită de toate celelalte" (Sf. Maxim Mărturisitorul, *Cuvântul ascetic*)

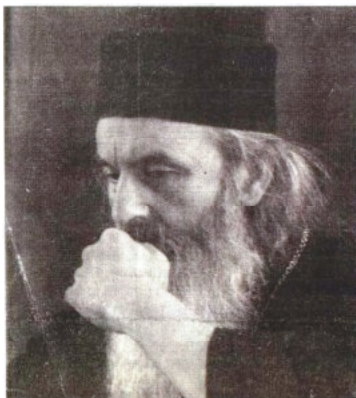
Țelul vieții noastre este să dobândim dragostea

Moartea e tragică, dar nu are în ea tragedie!

*(Omilie, 31 Octombrie 2010, Mănăstirea Sfântului Ioan
Botezătorul din Essex)*

Părintele Rafail Noica

Când am revenit întâia dată, am băgat de seamă că suntem mulți cei ce ne adunăm aici, dar niciodată nu putem ști care va fi ultima oară când vom fi laolaltă. Suntem împreună și regăsesc aici toți frații și toate surorile mele, dar cu toții am sporit în vârstă și am îmbătrânit. Mulți au plecat dintre noi de când ne-am văzut ultima dată. Cei bătrâni s-au dus deja, întâi Părintele Irineu, acum nouă ani, și acum s-a dus și Părintele Simeon. Unde s-au dus? Încă nu știm, nici nu înțelegem, dar și noi ne vom duce. Îngăduiți-mi să vă zic că aceasta e marea taină din viața noastră.

Unde ne ducem? Vedem moartea ca pe sfârșitul vieții noastre, și asta pentru că e și ceva adevăr aici, dar și din pricina necredinței noastre. Suntem ca un prunc în pânțele mamei: el stă acolo până se maturizează, până devine destul de puternic, iar când părăsește pânțele maicii sale, dacă te gândești, moare. Murim când părăsim pânțele mamei noastre! La fel va fi și cu noi la sfârșitul vieții. Vrea cineva să se întoarcă în pânțele mamei? Duceam acolo o viață tihnită, nu plăteam taxe și impozite, însă nu dorim să ne întoarcem și cred că nimeni dintre cei ce s-au dus n-ar dori să se întoarcă în viața aceasta. Mulți poeți notorii au rostit: *nimenia nu mai vine îndărăt la viață*. Am începe iarăși viața aceasta, cu toate necazurile ei?

Rostul vieții noastre este să înțelegem planul lui Dumnezeu

Un psalm zice că Dumnezeu ne-a făcut fără rost, dar cred că Proorocul vorbește de noi, cei necredincioși. Oare socotim că Dumnezeu ar face El atâția oameni diferiți, ar avea El nevoie de noi doar ca să aprindă focul iadului, fiindcă n-are chibrituri? Nu! Dumnezeu este dragoste, iar dragostea este epitoma [suma] tuturor virtuților. Smerenia este cea dintâi virtute, dar dragostea fără smerenie nu este dragoste. Dragostea cuprinde toate virtuțile: înțelepciunea, cunoașterea, puterea... Pe toate acestea le numește Dumnezeu dragoste, numai că noi avem o altă înțelegere, nu în sensul în care Dumnezeu o înțelege. Însă rostul vieții noastre este să intrăm în mintea lui Dumnezeu, să-I înțelegem creația și scopul ei și atunci vom vedea o mare minune. În cursul istoriei se nasc generații (strămoși, părinți, fii, proroci, mucenici) și oameni care ne sunt apropiați, însă cu fiecare generație, Dumnezeu ne seceră. Eram tânăr și apoi, dintr-odată, nu știu ce s-a petrecut, am ajuns la sfârșitul generației mele. Cine va fi următorul? Este secerișul lui Dumnezeu! Când ajungem la sfârșitul vieții, El ne ia. Făptura omenească se naște în istorie, petrece un timp în viața aceasta, iar apoi Dumnezeu ne cheamă la El, gândindu-Se la un singur lucru, și anume, cum să ne aducă în Viața Sa. **Singurul lucru de preț în viața aceasta e să-L înțelegi pe Dumnezeu și planul Său.**

Viața noastră este un început

Ce e viața? Viața asta nu-i acum. Încă n-avem viață adevărată. E un început unde ne facem alegerile; aici luăm deciziile ce ne vor duce în viața adevărată. După căderea omului, scopul vieții nu e cunoașterea șarpelui lui Adam, ci să deosebești între bine și rău, să distingi binele de rău, să alegi binele, fiindcă răul nu are însemnătate, nu e o opțiune. Ce e răul? Răul nu există. Singurul lucru care există este acela făcut de Dumnezeu, creația Sa, însă Dumnezeu n-a făcut răul. Atunci, ce-i răul, căci el există, fără tăgadă? Este o scâlcire a binelui făcut de Dumnezeu; este o minciună, iar dacă oamenii trăiesc în această minciună, înseamnă că trăiesc în ceva ce nu există. Când vor trece la viața veșnică, vor rămâne în această minciună? Oare vom fi așa cum zice Apocalipsa despre diavol, despre fiară, „*că era și nu este, măcar că este*”? (Apocalipsa 17, 8) Ce-i asta? Asta-i *minciuna*. O să vă zic și altfel. Viața este ca verbul „a fi”: deși n-am ajuns cu adevărat întru „a fi”, noi „existăm”. Ce înseamnă „a exista”? Viața noastră e un început, suntem într-o începătură. Din punctul acesta de vedere, Dumnezeu nu *există*, așa cum zic ateii, ci El *este însăși* existența (ființarea). Dumnezeu *este* dintru început, El *este* începutul, n-are trebuință de un început. Dumnezeu *este existență*, El e calea ce duce la *ființare*, la intrarea în Adevăr. Poruncile Domnului Iisus, dar și poruncile Vechiului Legământ nu sunt ceva etic, ci reguli ontologice; sunt cuvinte ce descoperă făpturilor omenești Adevărul. Înțelegem poruncile ca pe o cale de viață, pentru a intra în Adevărul vieții și în ceea ce duce la această adevărată *ființare*. În Evanghelia după Ioan, Iisus zice de mai multe ori că viața veșnică este Cuvântul Tatălui. Cuvântul lui Dumnezeu este Însuși Hristos, deci Cuvântul lui Dumnezeu este ipostatic, este o persoană. Vom înțelege aceasta cândva, nu acum... Însă, este ceva deosebit să o înțelegem înainte de-a muri, să ne adâncim în înțelesul Vieții înainte de a muri.

Numele reprezintă înțelesul persoanei

Ce înseamnă că Dumnezeu *este*, că El *nu există*, ci *este*? E ceva mai presus de existență.

Întâia dată când Dumnezeu Și-a dat un nume pentru oameni a fost cu Moise. Înainte de Moise, puținii care-L cunoșteau pe adevăratul Dumnezeu erau fiii lui Avraam. Evreii Îl cunoșteau pe Dumnezeu ca Părintele nostru, însă și cei de alte credințe Îl știau ca Părinte al lor. Dar Moise, Proorocul, a vrut să știe cine este acest Dumnezeu și I-a zis: „*Când mă vei trimite să-i scot din Egipt, cine să le spun că i-a izbăvit? Care e numele Tău?*”

Ce înseamnă un nume? Un nume e mai mult decât felul în care-l chemi pe cineva, este înțelesul cuiva. Când Dumnezeu i-a schimbat soarta lui Avram, i-a schimbat și numele [Avraam]. Deci, numele lui Dumnezeu este o descoperire a ce este Dumnezeu. Când dăm, așadar, nume copiilor, trebuie s-o facem cu seriozitate, pentru că numele reprezintă înțelesul acelei persoane, nu doar un mod de adresare.

Și Dumnezeu i-a răspuns lui Moise: „*Să le spui: «Cel ce este» m-a trimis*”. A spus doar: „*Eu sunt «Cel ce este»*”. După mii de ani, Sfântul Evanghelist Ioan a scris ceva în plus, ca să adauge descoperirii lui Dumnezeu: „*Dumnezeu este iubire*”. Și iubirea asta e ceva din Numele lui Dumnezeu.

Cu dragostea adevărată murim fără să murim

Ce înseamnă viața? Ce înseamnă dragostea? Fără dragoste, suntem simplii indivizi și ne încadrăm în individualismul omenirii. Dar ca să devenim persoane, ipostasuri, adică un individ ce poate trăi veșnic, trebuie să dobândim dragoste. Așadar, **țelul vieții noastre este să dobândim dragostea, care-i începutul adevăratei și veșnicei vieți. Dragostea adevărată este condiția pentru a nu cunoaște moartea** și condiția enipostazierii [a unirii firii omenești cu firea dumnezeiască, în Ipostasul lui Dumnezeu Cuvântul]. Dragostea cuprinde toate virtuțile; dacă câștigăm încet o virtute, ca smerenia sau ascultarea, celelalte se adugă. Trebuie să înțelegem că toate virtuțile ne duc la dragoste, iar dragostea este capătul. Atunci putem muri fără să murim!

Părintele Serafim l-a dus pe Stareț [Părintele Sofronie] până la capătul vieții sale; nu mai putea merge, era distrus trupește, dar

duhovnicește era plin de viață. În acele zile, își începea fiecare omilie cu: „Nu știu cum de mai sunt încă în viață... Mulțumesc lui Dumnezeu că mă mai lasă să trăiesc”. Ne vorbea despre moarte în fiecare seară, spunând că omul nu poate muri.

Așteptăm, așa cum zicem în Crez, „*viața veacului ce va să fie*”. Ce e credința în viața veșnică? Credința este dragoste, este condiție a enipostazierii, când putem vedea dincolo de moarte. Credința vede dincolo de moarte. Mulți socotesc că e o închipuire, dar noi credem în nevăzut, iar celor ce cred li se pot întâmpla minuni. Credința este o energie, este dragoste, iar Dumnezeu răspunde dragostei pentru că El este dragoste. Dragoste pentru Dumnezeu, Carele dragoste este.

Vorbim despre credință, nădejde și dragoste. Trăind în credință, dobândim nădejde. Începem să vedem acest Dumnezeu nevăzut. Începi să te porți potrivit cu credința ta și cu ceea ce te-a făcut să ai credință. Încet, au loc una-două „coincidențe”, și ceva s-a petrecut: începi să înțelegi că acest Dumnezeu, Care *nu există*, lucrează ca și cum ar fi; credința crește și de acum începem să avem nădejde. Ce este nădejdea? Speranța că nu voi muri, că Dumnezeu mă iubește chiar dacă sunt un păcătos. În această nădejde nevoița noastră înspre Dumnezeu devine mai puternică, pentru că acum nădăjduim. Am văzut cum credința poate transcende moartea; acum nu numai că simțim ceva pentru că avem nădejde, ci putem alerga mai iute și fără nicio povară. Nădejdea ne-a dus undeva. Acest „undeva” este dragostea, și dragostea este desăvârșirea. Călătoria vieții noastre este un drum al lipsei, al neîmplinirii. Suntem încă pe acest drum, însă sfârșitul drumului trebuie să fie când ne-am maturizat, când am dobândit de la Dumnezeu îndeajuns din gustul dragostei, când ne naștem din nou în *cealaltă viață*, care nu-i atât de „altceva” pe cât am crede, fiindcă nu avem cercare. Însă cei ce au cercare își dau seama că nu e „altceva”, ci *cealaltă viață e Dumnezeu*. Trebuie să fim în Dumnezeu. Trebuie însă să intrăm în Dumnezeu încă din viața asta. Întregul înțeles al vieții noastre e să aflăm calea către acea călătorie, drumul spre veșnicie, **să ne pocăim, să scăpăm de moarte, de această minciună, o naștere care nu naște niciodată, o existență care nu există**. Acesta-i scopul vieții noastre: **să scăpăm de minciuna**

aceasta, când ne naștem din nou [de sus, din cer, din Duh].

De ce nu există moarte pentru cel ce trece la cealaltă viață? E nevoie să ajungem acolo ca să simțim locul ăsta diferit și să părăsim lumea asta, în care iubim oameni. E anevoie să părăsim oamenii pe care-i iubim, dar e doar vremelnic, îi vom vedea din nou. Stareții nu ne-au părăsit; când se duc în viața cealaltă ei ne văd pe toți și se roagă pentru noi. Ne vom întâlni din nou; mulți dintre noi i-au întâlnit într-o măsură anume. Așa cum zicea Sfântul Siluan, ei ne văd cum trăim, ei sunt precum Dumnezeu. Nu e vorba de o desăvârșire, căci ei așteaptă încă învierea morților.

Oamenii se pot mântui doar cu nădejdea în vreme de necaz

Ce e învierea? Este învierea trupurilor din pământ. Cum? Dumnezeu aduce înapoi la viață leșurile noastre. Ce cântăm de fiecare dată când îngropăm trupurile celor dragi? Spunem: „Al Domnului este pământul și plinirea lui”. Care-i împlinirea pământului? Să-l hrănim cu oasele noastre. Pământul e de niciun folos lui Dumnezeu, Care n-are nevoie să mănânce salată. Pentru Dumnezeu, *noi* suntem pământul. Dumnezeu a spus lui Adam: „*În pământ vei merge*” și pământul l-a acoperit, acel pământ din care-i plăzmuise trupul. Așa cum un om îngroapă comori în pământ ca să le ferească de hoți, tot așa și Dumnezeu face ceva asemănător. Oasele noastre cele păcătoase sunt comori pentru Dumnezeu pe care le ascunde sub pământ până în ziua învierii. Ne vom bucura cu o bucurie pe care acum nu ne-o putem închipui. Da-ne-ar Domnul măcar nădejdea ei!

Vedem călătoriile marilor Părinți Siluan și Sofronie. Sfântul Siluan l-a întrebat pe Dumnezeu: „Pentru ce dracii nu mă lasă să mă rog Ție cu minte curată?” Și Dumnezeu i-a spus: „*Cei mândri suferă de la draci*”. Se ruga de cincisprezece ani și ăsta a fost singurul răspuns de la Dumnezeu. I-a zis lui Dumnezeu: „*Sufletul meu a văzut că ești milostiv, învață-mă ce să fac*”. Dumnezeu zice: „*Spui că sunt milostiv și că sufletul tău M-a cunoscut, încrede-te Mie, ai nădejde*”. E o călătorie în care trebuie să te încrezi lui Dumnezeu. Sfântul Siluan a făcut-o

și a început să se roage și să cânte că va sta acolo, în întuneric, pe veci. A zis: „*Mintea mi s-a curățit de draci și de gânduri păcătoase*”.

Gândurile vin de la duhuri – duhuri bune și duhuri rele. Dumnezeu i-a zis să aibă credință în El, chiar și-n iad. Sfântul Siluan a făcut așa, iar Sfântul Duh mărturisea inimii sale că s-a mântuit. A parcurs drumul vieții până la sfârșit și a avut un singur lucru de biruit, mândria sa, iar Dumnezeu i-a descoperit cum s-o facă.

Să nu ne socotim a fi asemenea Starețului: să ne închipuim cu Dumnezeu în iad și să nu deznădăjduim. Nu e la măsura noastră, nu-i asta calea, năluciri ale mândriei. Starețul zicea că mulți au încercat să trăiască așa și au sfârșit prin a înnebuni. Dar Starețul spunea că am ajuns poate vremuri în care oamenii se pot mântui doar cu nădejdea în vreme de necaz. Lumea asta n-are nădejde: nu știm ce-i nădejdea adevărată decât dacă avem dumnezeiescul har. Din pântecel maicii noastre cunoaștem doar suferință: suferința de a nu putea privi către învierea mea. Măcar să am o nădejde că poate Dumnezeu se va milostivi și poate și eu mă voi mântui. Dar nu mă văd înviat! Lucrurile s-au înrăutățit cu omenirea după Primul Război Mondial. Nu putem vedea nădejde pentru că suferința e în pielea noastră. În lumea asta fără nădejde, singurul lucru pe care-l pot spune multora e să aibă nădejde; Dumnezeu e atotputernic și ne iubește.

În cele mai apăsătoare clipe Dumnezeu e lângă noi

Însă văd ceva în cuvintele Sfântului Siluan mai aproape de măsura noastră, ceva ce putem înțelege. În toate greutățile vieții să ne amintim acest cuvânt: aceasta nu-i încă lumea deznădejdie. Trăim uneori în iad, iar acesta este la măsura vieții noastre. În viață, toți trăim iadul, toți ne simțim pierduți, însă Dumnezeu atunci e mai aproape de noi. Așa că, ne putem folosi de vremurile de necaz și să-L aflăm acolo pe Dumnezeu. Nu vă pot spune cum, vă spun doar un lucru pe care l-am văzut în viața mea și a altora.

Ce este iadul? Iadul e păcatul. Când suntem în iad, Dumnezeu e mai aproape de noi. De ce? De fiecare dată când păcătuim, nu-i ceva nou; sunt păcătos, e în firea mea. Apoi, *dacă accept că sunt păcătos, încep să intru în adevăr*; dacă cred asta cu cugetul meu, că-s păcătos și-s departe de Dumnezeu, nimic nu mă poate aduce mai aproape de El; dacă acceptăm asta, atunci *Dumnezeu, Care e Adevărul*, este lângă noi și ne putem simți învierea, pentru că Dumnezeu S-a apropiat de noi.

A venit odată la mine un copil să se spovedească, cu frică: copilul făcuse ceva mărunț, dar pe care-l vedea ca fiind foarte mare. I-am citit rugăciunea, avea vreo șapte ani, și a fost atât de fericit după rugăciune că a fugit din biserică și mi-a spus: „Părinte, acum pot să fug, nu doar să fug, ci să zbor!”. Ce taină – chiar și în necaz a avut îndeajunsă credință ca să creadă că trebuie să se spovedească! Înțelegea că e păcătos și accepta asta, că asta-i adevărul, însă pentru noi adevărul are un nume: Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu e Adevărul. *Nu noi suntem aproape de Dumnezeu, Dumnezeu e aproape de noi. Mântuirea e lucrarea lui Dumnezeu, nu a omului. Dumnezeu face toată treaba grea, noi trebuie doar să alegem.* Sunt păcătos, am un gând rău și știu că e rău; văd că nu pot avea binele și nu pot fi binele. Apoi, îi zic ceva lui Dumnezeu și Dumnezeu îmi va arăta cum să fac alt pas pe drumul ăsta.

Undeva se zice că începutul vederii adevărului este atunci când omul a început să-și vadă păcatul. Important e, la spovedanie, să poți vedea păcatul, să-l vezi și să respingi răul; *să alegi binele, chiar dacă nu-l poți dobândi. Să cauți cu nădejde spre el, să te rogi pentru bine, asta-i rugăciunea. Asta-i alegerea omului: binele. Spovedania păcatelor înseamnă respingerea răului. Omul nu poate scăpa de el, dar vrea binele pe care nu-l face și nu vrea răul pe care-l face. E însă o putere în mine care mă silește să fac răul pe care nu-l vreau; dar lucrul mare e că nu vreau răul, ci vreau cuvântul lui Dumnezeu.*

La sfârșit, am vrut să spun următoarele: sunt trei perioade în viața omului: timpul din lăuntrul pântecelui mamei, timpul pe care-l petrecem acum și veșnicia. În pântecelul mamei, celulele cresc până se maturizează și pot veni pe lumea asta. Viața noastră încă nu-i viață, e un soi de

„răstimp de gestație”, până ce ne naștem din nou în lumea cealaltă. Maica noastră duhovnicească este Biserica. Suntem în pânțele Bisericii, dar nu știm care-i adevărata lume, ca un făt ce nu știe că-i în pânțele mamei până ce se naște. Creșterea noastră în acest pânțe se face cu poruncile lui Dumnezeu: adăugăm celule duhovnicești la duhurile noastre. Când ne naștem din nou, vom ieși din trupul acesta, care se va duce în pământ, dar sufletul va trăi. Sufletul e un trup duhovnicesc. Până ne vom dobândi din nou trupurile și vom trăi întreg, vom avea trupul acesta duhovnicesc, o condiție în care putem trăi în lumea asta [de dincolo]. Și care-i condiția? Dragostea. Ea le cuprinde pe toate: văz, auz, totul pentru lumea asta. Venim, așadar, în lumea asta; mediul nostru din pânțe era apa, venim la aer, care-i ca un lichid, dar mai ușor, respirăm aer, am trecut de la apă la aer, de la întunericul pânțelului matern la lumină. Vedeți, există o logică.

Mare lucru este acum cuvântul Sfântului Siluan, să ne ținem de dragoste ca de-o *ancoră a nădejzii* - *dragostea lui Dumnezeu* este în așa chip că nu poate părăsi. Cei pierduți L-au părăsit pe Dumnezeu, dar Dumnezeu n-a părăsit pe nimeni, niciodată. E o ancoră a dragostei. Dragostea lui Dumnezeu nu se schimbă, dragostea Sa nu poate părăsi. În cele mai apăsătoare clipe Dumnezeu e lângă noi și nădăjduim ca Dumnezeu să ne dea în orice împrejurare cuvintele tainice de care avem nevoie. Nădăjduiesc să descoperim că în aceste împrejurări Dumnezeu e mai aproape de noi decât atunci când sântem fericiți.

Așa că, vă rog să nădăjduiți pentru mine, și eu nădăjduiesc pentru voi în puterea rugăciunii. Și ne vom continua drumul, uneori ne vom despărți - nu știu când se va duce următorul. *Moartea e tragică, dar nu are în ea tragedie*. Dumnezeu e atotputernic și asta-i lucrul delicat în ce-L privește. Dumnezeu să vă ajute pe toți în necazurile voastre și să vă îmbucure! Să nădăjduim că vom fi împreună toți acolo, la poarta Raiului, să trăim viața cea veșnică. (Trad.: Radu Hagiu)

<http://fantana.wordpress.com/2010/11/08/omilia-parintelui-rafail-noica-din-31-noiembrie-2010-essex-anglia/>

Viața duhovnicească în Hristos, cu Hristos și pentru Hristos

Arhimandrit Visarion Joantă

Cele ce doresc a vi le propune spre luare aminte în această meditație sunt rezultatul unei discuții avute cu elevi, studenți și credincioși care mi-au fost fii duhovnicești în legătură cu unele lucruri care privesc viața noastră duhovnicească.

În urma temelor discutate la orele de spiritualitate, sau în cuvântările rostite de pe amvon, mi s-a pus și această întrebare: oare este posibil ca cineva dintre credincioși să respecte întru totul ceea ce dumneavoastră ne spuneți în legătură cu o viață duhovnicească conformă cu preceptele religios-morale, cuprinse în Sfânta Scriptură și propovăduite de Sfânta Biserică ?

Răspunsul nu poate fi decât afirmativ, dacă avem într-adevăr credință în Dumnezeu, căci zice Sfânta Scriptură: „*Oricâte veți cere, rugându-vă cu credință, se va da vouă*” (Matei 21, 22), dar poate fi răspunsul și negativ pentru cei care sunt necredincioși.

Viața duhovnicească este îndatorire dumnezeiască

Este adevărat că a duce o viață religios-morală conformă cu învățăturile Evangheliei propovăduite de Sfânta Biserică nu e un lucru chiar atât de ușor. Să ne gândim, de exemplu, la împlinirea poruncii de a iubi pe vrășmași, a face bine celor ce ne fac rău, a ne ruga pentru cei ce ne blestemă (cf. Matei 5, 44), și ne vom da ușor seama ce efort duhovnicesc trebuie să facem, dacă într-adevăr privim lucrurile cu seriozitate, cu responsabilitate, prin prisma conștiinței.

Trebuie să ne străduim să facem acest efort, deoarece realizarea noastră, împlinirea noastră duhovnicească este o îndatorire dumnezeiască: „*Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este*” (Matei 5, 48).

Acest proces de împlinire duhovnicească este de lungă durată, este un drum lung care începe odată cu nașterea noastră duhovnicească prin Sfântul Botez și continuă până la trecerea la cele veșnice, când prin harul lui Dumnezeu vom fi în comuniune permanentă de iubire cu Dumnezeu, cu Maica Domnului, cu sfinții și cu toți cei care au fost bineplăcuți Lui (cf. Matei 25, 34).

Da, așa este, dar Evanghelia și Biserica ne cere ca să facem numai bine! Dacă am face numai binele, ar însemna că suntem sfinți, ori realitatea de zi cu zi ne arată că greșim mult fie în gând, fie în cuvânt, fie în faptă. Și aceasta este adevărat! Sfințenia este o virtute pe care o dobândim pe măsură ce progresăm în viața duhovnicească. Ea se găsește la capătul drumului duhovnicesc și nu o putem realiza decât tot prin harul lui Dumnezeu.

Conștiința păcătoșeniei naște dorința de îndreptare

Dar tot adevărat este că fiecare dintre noi se găsește de foarte multe ori în primejdia de a păcătui și chiar păcătuim. O spune chiar Sfânta Scriptură: „*Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi. Dacă mărturisim păcatele noastre, El este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să ne curățească pe noi de toată nedreptatea. Dacă zicem că n-am păcătuim, îl facem mincinos și cuvântul Lui nu este întru noi*” (I Ioan 1, 8-9).

Găsim, iată, în această mărturie a Sfintei Scripturi întreaga *metamorfoză spirituală*, schimbare sau transformare spirituală, pe care trebuie să o avem în vedere dacă dorim într-adevăr împlinirea noastră duhovnicească.

Trebuie să știm cu toții că o viață duhovnicească în Hristos, cu Hristos și pentru Hristos o realizăm nu numai atunci când săvârșim cele bune, binele pe care ni-l cere Evanghelia și Biserica să-l facem, ci și atunci când noi păcătuim, dar suntem conștienți de lucrul acesta și dorim să ne ridicăm din starea de mizerie morală. E mare deosebire între omul păcătos, conștient de neputința și slăbiciunea lui religios-morală, nemulțumit de aceasta și omul păcătos care zice răului bine și binelui rău, care nu-și face niciun proces de conștiință în urma păcatelor săvârșite, care săvârșește răul ca și când ar fi o situație normală pentru el.

Pocăința sinceră așează pe unii în rândul sfinților

Sfânta Evanghelie și Sfânta Biserică ne învață că Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul Său, Domnul Iisus Hristos, ca să mântuiască pe cel pierdut, pe cel păcătos. Câteva exemple ne vor fi suficiente pentru a înțelege lucrul acesta.

Zaheu, vameșul, era un om păcătos, un om care săvârșea multe nedreptăți față de semenii săi. Dar la întâlnirea cu Domnul Iisus s-a bucurat, L-a invitat în casa sa. Nemulțumit de viața pe care o dusesese până atunci, se căiește, adică îi pare rău și face o mărturisire publică: *„Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit”*. La o astfel de mărturisire sinceră, izvorâtă din adâncul inimii, Mântuitorul îi răspunde: *„Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiul lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să mântuiască pe cel pierdut”* (Luca 19, 1-10).

Un alt exemplu de convertire îl avem în pilda vameșului și a fariseului. Se spune în pildă că vameșul stătea undeva la intrarea în templu, cu capul plecat în jos, conștient de starea sa de mizerie morală, bătându-se cu mâna în piept și zicând: *„Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului”*. Recunoașterea și căința pentru păcatele săvârșite i-a adus îndreptarea, căci zice Evanghelia: *„acesta s-a coborât mai îndreptat la casa sa”* (Luca 18, 10-14).

Exemplu grăitor de milă, iubire și iertare din partea lui Dumnezeu pentru un păcătos care se căiește este cazul relatat de Sfântul Ioan Evanghelistul în legătură cu femeia prinsă în adulter de către farisei și cărturari. Când Domnul Iisus Hristos le-a spus că cel care se simte fără de păcat să pună primul mâna pe piatră și să arunce în ea, toți au plecat muștrați fiind de cugetul lor. Atunci Mântuitorul Iisus Hristos I-a zis: *P: „Nu te osândesc nici Eu. Mergi; de acum să nu mai păcătuiești”* (Ioan 8, 3-11).

Dar cel mai semnificativ act de căință, de convertire, de întoarcere la Dumnezeu îl avem în pilda fiului risipitor. Conștient de starea de mizerie materială și morală, fiul risipitor își vine în sine, se gândește la starea de

har și iubire din casa tatălui său și ia hotărârea de a pune capăt acestei situații, căci spune Sfânta Scriptură: „*Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: «Tată, am greșit la cer și înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca unul din argații tăi»*”. Și tatăl l-a primit cu bucurie și l-a iertat „*căci acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat*” (Luca 15, 18-19, 24).

Tradiția Bisericii ne dă apoi foarte multe exemple de bărbați și femei care, după o viață de mizerie morală, au ajuns să fie trecuți în rândul sfinților, constituind și pentru noi pilde de urmat. Să ne gândim la Maria Egipteanca, care era o femeie desfrânată, dar după întâlnirea minunată cu Mântuitorul și cu Maica Domnului s-a retras în pustie petrecând în post, rugăciune și asceză aproape 50 de ani. Iar mai aproape de zilele noastre îl avem pe Sfântul Siluan Atonitul, de origine rusă, care a fost un om păcătos în tinerețe, dar în urma venirii sale *în sine* se retrage la muntele Athos, petrecând cealaltă vreme a vieții sale în rugăciune, post, înfrânare, fiind considerat un sfânt și care ne-a lăsat atâtea învățături duhovnicești folositoare de suflet.

Dumnezei după har prin Sfintele Taine

Am spus, și repet cu conștiința că numai așa se vor întipări în mințile noastre anumite lucruri de folos duhovnicesc, că *a păcătui este omeneste, a te complăce în această stare de mizerie morală este lucru diavolesc, iar a te ridica din mocirla păcatului este lucru dumnezeiesc*.

Ridicarea noastră din mocirla păcatului se face prin mijloacele oferite de Sfânta Biserică prin care primim puterea dumnezeiască de a duce o viață duhovnicească în Hristos, cu Hristos și pentru Hristos.

Care sunt aceste mijloace? Rugăciunea înțeleasă ca o convorbire a credinciosului cu Dumnezeu, postul înțeles ca o jertfă spirituală adusă lui Dumnezeu și săvârșirea de fapte bune în conformitate cu învățătura Evangheliei.

Dar Biserica ne mai oferă încă ceva, și anume, Taina Sfintei Spovedanii, prin care primim harul iertării păcatelor atunci când le mărturisim

sincer și cu dorința de îndreptare și Taina Sfintei Împărtășanii, care ne asigură comuniunea deplină cu Hristos Domnul prin Sfânta Cuminecătură.

Împlinirea acestor rânduieli ale Bisericii trebuie să constituie pentru fiecare dintre noi o problemă de conștiință, o problemă de responsabilitate morală, dacă dorim într-adevăr o îmbunătățire a vieții noastre duhovnicești. Invocarea unor motive ca acestea: nu sunt pregătit și nu am dispoziția sufletească pentru a face acestea, ce rost are să mă mai spovedesc și să mă împărtășesc, din moment ce nu observ nici un progres în viața mea sufletească, sunt dovada unei împușinări a credinței, a indiferenței și nepăsării duhovnicești în care trăim.

Scopul împlinirii acestor rânduieli ale Evangheliei și ale învățăturilor propovăduite de Sfânta Biserică este de a ajunge la comuniunea de iubire, prin har, cu Dumnezeu, devenind astfel dumnezei prin har, *„făcându-ne părtași dumnezeieștii firi și să scăpăm de stricăciunea poftelor celei din lume”* (II Petru 1, 4). Sfinții Părinți, care au aprofundat taina mântuirii noastre prin Hristos, spun că *Dumnezeu s-a făcut om pentru ca omul să devină dumnezeu* (Sfântul Atanasie cel Mare), nu în înțeles panteist, ci în înțeles duhovnicesc.

Prin urmare, o viață creștină autentică înseamnă o străduință continuă din partea noastră de a săvârși cât mai multe fapte bune. Acestea să fie izvorâte din iubire sinceră față de Dumnezeu și față de oameni și să fie împlinite întru smerenie. Pe de altă parte trebuie să ne recunoaștem starea noastră de păcătoșenie, să manifestăm acea pocăință, părere de rău și schimbare a mentalității noastre, lăsându-ne îndrumați de cuvântul Evangheliei, așa cum ne învață Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos: *„Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie”* (Matei 16, 24).

Biserica si lumea - Apostazia - Sfârșitul lumii

**Biserica și lumea
vremurilor din urmă**

“Cei drepti vor fi considerați nebuni... vor fi lepădate rânduilele creștinești și... tot în numele lui Dumnezeu, vor face **biserici fără cruce**, vor nesocoti Sfânta Jertfă și... o vor amesteca în slujire cu păgânii - *Sf. Mitropolit Varlaam*

Ortodoxia românilor – punte între Răsărit și Apus

***Interviu cu Î.P.S. Dr. Serafim
Joantă***

*Arhiepiscopul Ortodox Român al
Germaniei și Mitropolitul Europei
Centrale și de Nord*

Stelian Gomboș: -

Înaltpreasfinția Voastră, Vă desfășurați activitatea de mai bine de douăzeci de ani în Occident, unde ați avut prilejul să observați cum evoluează diaspora românească. Dacă până în anul 1989 această diaspora era formată, cu precădere, din refugiați politici, deci o diaspora politică, după acest an marea masă a emigranților a fost formată din proletari și intelectuali care își căutau o viață materială mai bună. În cele ce urmează, aș dori să abordăm problema identității religioase, a culturii românești și a înțelegerii ecumenismului, într-o diaspora radical schimbată după anul 1990. Dar, înainte de a intra în această problematică,

aș dori să ne evidențiați câteva informații și date generale cu privire la structura Mitropoliei pe care o păstoriți din anul 1994.

Mitropolitul Serafim Joantă: - Da! Înainte de orice aș dori să vă spun că tipul de diasporă pe care l-ați descris adineauri, îl numim *diasporă economică*. Exilul de altădată, impus de regimul comunist, astăzi a dispărut. Acest tip de diasporă a cunoscut o adevărată explozie după anul 1989. În ce privește Mitropolia Germaniei, Europei Centrale și de Nord, vă pot spune că a fost înființată în anul 1993 la cererea unui număr impresionant de români din Germania, ea rupându-se de Arhiepiscopia Europei Occidentale și Meridionale înființată în 1948 de mitropolitul Visarion Puiu. Desigur, la început a fost și ea Arhiepiscopie. Deci din anul 1993 Europa Centrală și de Nord formează o entitate religioasă constituită în Mitropolia noastră din două entități: Arhiepiscopia Germaniei, Austriei și Luxemburgului, iar din anul 2008 avem o Episcopie a Europei de Nord. Jurisdicția noastră se întinde așadar asupra acestor țări. Suntem trei episcopi în toată Mitropolia: eu, ca mitropolit, Preasfințitul Macarie care vine de aici, de la Cluj, la Stokolm, pentru Europa de Nord și Preasfințitul episcop vicar Sofian Brașoveanu, cu sediul la Munchen.

Stelian Gomboș: - Câte parohii aveți în Mitropolia Germaniei și a Europei de Nord? Aveți suficiente biserici pentru oficierea serviciilor religioase?

Mitropolitul Serafim Joantă: - La ora actuală avem 55 de parohii, în Germania, Austria și Luxemburg, mai multe filii, aproximativ 52 de preoți și mai mulți diaconi. Problema care ne frământă, și a făcut-o de la bun început, este aceea a construirii de biserici, de locașuri proprii. În anul 1994, când am fost instalat ca mitropolit, în teritoriul canonic al Mitropoliei noastre, aveam doar două biserici: la Malmö (Suedia) și o capelă la Salzgitter, în rest, absolut nimic. La ora actuală, după un efort constant pe această linie, avem aproximativ 10 biserici care ne aparțin. Unele cumpărate, altele construite ca cele de la Viena sau Salzburg, altele primite ca cea de la capucinii dintr-un orășel din Austria. Avem, așadar, zece biserici pentru cincizeci și cinci de parohii. Vă dați seama, patruzeci și mai bine de parohii nu au biserici proprii unde să poată sluji preoții! Slujim în biserici romano-catolice sau

protestante pe care le închiriem sau în care suntem lăsați să slujim. Misiunea noastră este foarte limitată din cauza lipsei de biserici. Avem nevoie chiar de niște săli în care să rămânem după Sf. Liturghie, fie pentru o masă, fie pentru o cafea, astfel având posibilitatea să ne cunoaștem mai bine, dat fiind faptul că majoritatea credincioșilor parcurg uneori sute de kilometri pentru a putea participa la Sfânta Liturghie; sau pentru participarea la întruniri și conferințe. Toate acestea cu scopul de a păstra, așa cum ați spus și dumneavoastră, identitatea noastră ortodoxă românească, culturală, națională. Eu insist aici, și acolo, pe faptul că dacă suntem români noi trebuie să conștientizăm că avem o identitate a noastră proprie. Nu poți să fii european, universal fără o identitate proprie locală. Fiecare om în această lume s-a născut într-un anumit loc, a fost marcat de o cultură, de o tradiție, de o confesiune religioasă a căreia îi aparține. Oriunde merge în lume duce cu el această zestre. La fel și noi, românii, ne ducem în Occident sau în altă parte, suntem totuși români plecați dintr-o țară, dintr-o Biserică, dintr-o cultură, dintr-o limbă. Ori, dacă le uităm sau nu vrem să ținem cont de acestea ne vom desfigura identitar. Nu putem fi europeni, occidentali, nu pot fi german decât în măsura în care sunt român pentru că asta e identitatea mea. Și atunci mă adaptez noilor condiții fără să neg nimic din identitatea mea. Pentru că dacă aș face-o m-aș desființa ca om și nimeni nu mi-o cere, nimeni nu pretinde să-ți negi identitatea, dar mă îmbogățesc, cresc, mă dezvolt cu ceea ce întâlnesc acolo și nu mă desfigurez uitând cine sunt...

Stelian Gomboș: - Aș face chiar o comparație. Dacă vom privi o pădure în ansamblul ei, ea este o unitate de copaci. Apropiindu-ne mai mult, vom putea observa, că sunt diferite esențe lemnoase. Fagul este fag, pinul este pin, salcâmul este salcâm. Cu alte cuvinte, nu este nicio problemă faptul că românii se adaptează și se integrează în societățile occidentale, dar este esențial să nu-și uite esența.

Se vorbește foarte mult despre capacitatea intelectuală deosebită a românilor, însă și despre problema că se pierde foarte repede ca grupuri identitare printr-o adaptare *precoce*... se integrează foarte repede, dar la fel de repede își renegă identitatea națională și religioasă. Ați simțit această fragilitate spiritual-identitară la românii din Occident?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Așa este! Doar că, în ultimul timp, acest fenomen de absorbție identitară, datorită Bisericii, este din ce în ce mai rar întâlnit. Nici o altă instituție românească din Occident nu face atât de mult pentru păstrarea identității românilor. Trebuie precizat că Biserica nu încearcă crearea unor ghetouri etnice. Departe de noi gândul acesta! Dorim să ne integrăm, este firesc, este normal, altfel ai fi ca un intrus, dar fără pierderea identității. Și atunci, eu nu înțeleg de ce unii dintre românii noștri nu vor să-i învețe pe copiii lor limba română acasă sau la școlile de duminică. Unii români sunt reticenți, spunându-și că e mult mai bine ca pruncii lor să învețe limba germană sau franceză sau altă limbă și să nu-i mai încarce cu limba română. Aceasta este o gândire total nesănătoasă, pentru că un copil învață ușor mai multe limbi în același timp, iar acest lucru este o îmbogățire. Ori, noi încercăm să-i sensibilizăm și îi îndemnăm să-și învețe copiii limba română, pentru că germana sau oricare altă limbă o pot învăța foarte ușor. Sigur, sunt multe cazuri, și sper că sunt majoritare a celor care vorbesc, cu copiii în limba română, acasă. Noi insistăm foarte mult pe această identitate care nu numai că este atât de bogată, ci și pentru că este vorba de Ortodoxie. Nemții, occidentalii în general, catolici și evanghelici, când se apropie de valorile Ortodoxiei realizează bogăția extraordinară și faptul că acesta este creștinismul autentic, creștinismul care are vână mistică, spirituală, duhovnicească, cum nu au celelalte confesiuni, care înseamnă de fapt, salvarea omului modern. Nu o spunea Malraux acum aproape o sută și mai bine de ani că viitorul creștin va fi mistic sau nu va fi deloc? Ori Steven Runciman, un mare bizantinolog englez, spunea că viitorul creștinismului este Ortodoxia, pentru dimensiunea ei mistică, sacramentală, Liturgia ei, pentru frumusețea icoanelor ei, pentru faptul că pune accentul pe interiorizarea omului, pe unirea minții cu inima, cu liturgia ei, ori asta îl salvează pe om. Omul modern se împrăstie în lumea care vine asupra lui ca un tăvălug. Tu, ca om, dacă nu ai resorturi interioare, nu te unești cu Dumnezeu în inima ta, nu mai ai capacitatea să-ți cobori mintea în inimă și să te unești cu Dumnezeu, să te interiorizezi prin rugăciune, să te lași inundat de frumusețea rugăciunii, prin care primești puteri noi, curaj, te pierzi în lumea aceasta; și deci dacă noi

avem această identitate, atât de bogată:, râvnită de alții, trebuie să ne bucurăm de ea. Occidentalii își dau seama că au pierdut această vână spirituală, de aceea mulți dintre ei caută adevărul în religiile orientale care îi ajută să se interiorizeze, ori noi avem aici Ortodoxia noastră. Este datoria ortodocșilor să ne ducem în lume să transmitem lumii bogăția noastră cum încercăm să facem noi. Să știți că rămân uimit de cât interes poate ridica o biserică Ortodoxă în Occident. De exemplu, biserica noastră din Nürenberg: primim anual sute, dacă nu chiar zeci de mii de grupuri care rămân uimiți de frumusețea picturilor. Ascultă cu atât interes când le vorbim de spiritualitatea ortodoxă, de Liturghia ușoară, de rugăciunea lui Iisus, de monahismul nostru și mulți s-ar converti imediat, numai că nu e ușor să te convertești, pentru că trebuie să renunți la ceva...noi slujim în limba română acolo ori aceștia nu înțeleg limba, este foarte greu, dar ei sunt entuziasmați....iar noi poate ne rușinăm de ea ...

Stelian Gomboș: - Sau ne ferim de ea...

Mitropolitul Serafim Joantă: - Ne ascundem, nu o cunoaștem, foarte mulți nu o cunoaștem, este adevărat că suntem superficiali. Ne ducem în Occident dar nu știm mare lucru despre Ortodoxie, nu o cunoaștem ci doar afirmăm că suntem ortodocși. Marea șansă pe care o avem sunt parohiile ce se înmulțesc tot mai mult și că românii noștri pot avea la îndemână Biserica. Dacă nu au avut-o la îndemână acasă, pentru că au ignorat-o, acolo întâmpinând mai multe greutăți și trăind oarecum drama împrăstierii a plecării de acasă, pentru că e o dramă e o suferință, iar acest sprijin îl poți găsi doar în Biserică. Și, Dumnezeu să fie lăudat, că avem aceste biserici. Când te duci în Italia, în Spania, unde sunt foarte mulți români, este o viață extraordinar de ferventă, de dinamică. Toată lumea cântă, preoții slujesc frumos, pentru că noi episcopii am zis să fim misionari și să slujim Sfânta Liturghia foarte frumos și foarte inteligibil, să citim rugăciunile cu voce tare și inteligibil. Să citim rugăciunile cu voce tare! La sfințirea darurilor de pildă să citim cu voce tare *să se coboare Duhul Sfânt... Să fie pâinea aceasta ...*, iar credincioșii să rostească *Amin!* Cu alte cuvinte, *Așa să fie Doamne*, pecetluind prin răspunsul lor rugăciunea preotului. Pâinea să se transforme în Trupul Domnului, iar vinul în Sângele Domnului. Oamenii devin

conștienți de ceea ce întâmplă la Sfânta Liturghie, dacă participă activ. Mulți declară că trăiesc Sfânta Liturghie așa cum nu au trăit-o în țară. Mulți nu au participat la Liturghie în țară, iar în Occident și-au descoperit propria identitate ortodoxă. Se întâmplă adevărate minuni în acest sens prin lucrarea misionară a Bisericii noastre.

Stelian Gomboș: - Înaltpreasfinția Voastră, în altă ordine de idei, am observat că o bună parte dintre cei care studiază în Occident sunt niște spirite deschise chiar ecumeniste. Asupra ecumenismului planează o ceață, o pâclă, nu știm foarte bine ce vrea să spună acest ecumenism. Cum ați defini ecumenismul, pentru că pe de o parte este apreciat, dar pe de alta este blamat și neînțeles?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Eu știu foarte bine care este situația, la noi, mai cu seamă. Atâtea medii, în rândul celei monahale mai cu seamă, dar și a tinerilor care au făcut un pic de teologie, toți sunt neîncredători în mișcarea aceasta ecumenică, în ecumenism. Ecumenismul a devenit un cuvânt blamabil. Ne și ferim să-l folosim pentru că stârnește o repulsie. Dacă suntem angajați în ecumenism, (n-aș putea spune nici eu prea multe despre ce înseamnă angajare în ecumenism) credem că ne-am pierdut identitatea ortodoxă, că facem compromisuri cu protestanții și catolicii. Ecumenismul adevărat, despre care știu foarte puțin, este efortul sincer curat, sfânt de a căuta împreună, creștinii de diferite confesiuni, unitatea pe care Biserica a avut-o în ultimul mileniu. Noi uităm că mesajul pe care l-a lăsat Mântuitorul fiind pe cruce a fost: „*ca toți să fie una*”. Și uitați drama creștinilor de un mileniu și mai bine, că sunt dezbinați mai mult decât orice religie din lume. Și atunci, noi, ce facem? Suntem mulțumiți că ne dezbinăm și că pe zi ce trece apar tot mai multe secte, că ne urâm, că nu ne înțelegem... și atunci ecumenismul acesta, care a apărut la sfârșitul secolului al XIX-lea, deja la începutul secolului al XX-lea s-a structurat în Consiliul Ecumenic al Bisericilor (CEB), este tocmai efortul acestor creștini de diferite confesiuni și cu precădere al confesiunilor istorice: al ortodocșilor, catolicilor, protestanților, toate acestea se pun, într-un efort sincer, curat, se așează la masa dialogului pentru a examina cum s-a ajuns la această stare de dezbinare. Noi, ortodocșii, le dăm mărturia Bisericii ce și-a păstrat

neîntinată tradiția și cultul. Biserica Ortodoxă este cea care a continuat în toată existența ei istorică Biserica Apostolică a Sfinților Părinți, a Sinoadelor Ecumenice într-o continuitate neîntreruptă și autentică. Noi suntem martori ai acelei Biserici nedespărțite din primul mileniu. Pentru că în Occident au apărut Reforma și, înainte, separarea Bisericii Occidentale, care mai târziu s-a numit Romano-catolică, iar noi Ortodocși. Pentru că înainte toți eram catolici și ortodocși. Și atunci ne punem la masa dialogului și vorbim și tratăm diferite teme teologice care ne diferențiază și le analizăm. Deci, ce păcat e faptul că stăm de vorbă, în loc să ne urâm și să ne blamăm, de vreme ce suntem totuși creștini din moment ce am fost botezați în numele Sfintei Treimi? Chiar dacă botezul în Apus nu se mai face de multă vreme prin cufundare, ci prin stropire, să nu uităm că secole de-a rândul aici: în Transilvania și noi, ortodocșii, l-am făcut prin stropire, deci dacă se face în numele Sfintei Treimi al Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, înseamnă că toți cei botezați în acest fel sunt creștini. Eu nu pot să spun că credincioșii catolici nu sunt creștini, protestanții nu sunt creștini, din moment ce au fost botezați ca și creștini, dar trebuie să avem minima înțelegere că fiecare s-a născut într-o parte a lumii, în Occident să zicem pentru aceștia; fiecare s-a născut într-o Biserică, într-o tradiție, care l-a marcat. Fiecare are o identitate proprie. Am vorbit despre identitatea noastră ortodoxă. Ori, eu mă bucur de identitatea mea, mă bucur să o afirm. Ori, tot așa se bucură și un catolic sau un protestant de identitatea lui pentru că a primit-o prin tradiție, prin laptele mamei sale. Ei nu au conștiința, cum o avem noi despre ei, că sunt rătăciți că sunt eretici. Din contră, ei cred că merg pe linia cea bună și se silesc, fiecare după tradiția sa, să fie creștini, să facă bine, să se roage, să se nevoiască... Păi când întâlnesc monahi catolici care duc o viață atât de ascetică, de strictă, cu atâta rugăciune, cu atâta nevoință, cum să spun că aceștia sunt rătăciți și că merg în iad? Ferească-mă Dumnezeu.... să pot afirma asemenea lucruri!

Stelian Gomboș: - Credeți că ne facem judecători...

Mitropolitul Serafim Joantă: - Da, într-adevăr, ne facem judecători! Eu am fost ajutat acolo, vă mărturisesc, mai mult de străini decât de frații mei români. Că românii nu au o situație foarte bună,

iar cei care au, nu sunt atașați de Biserică. Atunci m-au văzut aceștia că am nevoie de ajutor și ne-au ajutat ei. După cum v-am mai spus, în marea majoritate a parohiilor slujim în bisericile oferite de ei. Sunt de 13 de ani în Occident și niciodată n-a venit cineva la mine să-mi spună că slujesc prea mult, pentru că zilnic slujim Sfânta Liturghie, pentru că la Nürnberg avem program de mănăstire sau să mă întrebe de ce mă rog. Dimpotrivă se bucură că ne rugăm. Și eu m-aș bucura să știu că în Biserica Catolică cât mai mulți se roagă sau că la protestanți se roagă, pentru că rugăciunea ne apropie. Ori, când ne apropiem, când dialogăm nu înseamnă, deloc, că facem vreun compromis, cel puțin noi, ortodocșii, pentru că noi dăm mărturia Bisericii celei Una din primul mileniu. Prezența noastră este absolut necesară, să ne cunoască... și atunci ei nici nu așteaptă să facem vreun compromis pe linie de credință. Ori, tragedia este tocmai neînțelegerea acestui fapt, că toți cred că dacă noi promovăm dialogul, ne pierdem identitatea, nu mai suntem ortodocși. Nu-i adevărat! O spun ca Sfântul Apostol Pavel: *o spun în nebunia mea...* sunt mai ortodox de când sunt în străinătate de cât atunci când eram în țară. În țară nu conștientizam Ortodoxia și valorile ei. Acolo îmi dau seama de valorile ei tocmai văzându-i pe ceilalți și mă văd cât sunt de necesar să dau mărturie despre Biserica Ortodoxă. Deci nu e ☐: ste vorba de absolut niciun compromis, niciun sincretism sau vreo religie nouă, cum vor unii să spună că s-ar crea prin ecumenism. Intenția este întoarcerea la Biserica Primară la unitatea Bisericii, să împlinim rugăciunea Mântuitorului ca toți să fie una. Trebuie să vedem realitatea așa cum este. Numărul creștinilor scade pe zi ce trece, natalitatea este foarte scăzută, iar sociologii anticipează că în opt până la zece generații vom fi doar o minoritate în Europa, în defavoarea altor religii. Deci este ceasul să ne trezim și să ne apropiem unii de alții, dar fără să facem nici un fel de confuzie. Fără ca noi ortodocșii să renunțăm la credința și identitatea noastră, ci să rămânem mărturie.

Stelian Gomboș: - Înaltpreasfintia Voastră, revenind și insistând puțin asupra aceste problematici, cât se poate de actuală și de profundă – a crizei „europene” și a celei „ecumenice”, voi reaminti faptul că începând din anul 2007 facem „casă comună” cu Europa Occidentală.

Avem motive să credem că, pentru noi, este acum mai bine, din punct de vedere spiritual, duhovnicesc?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Aș spune, și vreau să subliniez acest lucru, că nu trebuie să punem problema așa: este mai bine sau este mai rău? Totul depinde de noi. Va fi mai bine dacă în contactele pe care le vom avea cu Occidentul, contacte care se vor înmulți în acești ani, suntem conștienți de identitatea noastră. În acest fel putem să ne afirmăm în această lume a Europei unite, care are nevoie mai mult ca oricând de spiritualitatea ortodoxă. Sigur că Occidentul nu este conștient, în profunzime, de această nevoie. Dar, când occidentalii vor cunoaște valorile noastre duhovnicești, sunt sigur că vor fi interesați de ele, le vor aprecia și ne vor aprecia și pe noi. Atunci, ne vom putea manifesta chiar încurajați de Occident și chiar a început acest proces ori fenomen, dar nu pe linie oficială, căci Creștinismul este împins în sfera privată. Noi vorbim aici de o mișcare a maselor de oameni din Occident spre noi și invers. Pe linia aceasta, cred că dacă Occidentul ne descoperă cu adevăratele noastre valori, el ne va încuraja să le păstrăm și să le transmitem mai departe. Cel puțin, așa cum am spus și mai devreme, astfel se întâmplă la ora actuală în parohiile noastre din Occident. Cei care vin și ne cunosc îndeaproape sunt încântați de ceea ce văd la noi. Dar dacă noi ne vom lăsa atrași numai de farmecul vieții de consum, de comoditățile vieții moderne, ale tehnicii, atunci sigur că unirea aceasta cu Europa va deveni un pericol pentru noi. Eu însă, prefer să văd lucrurile cât se poate de pozitiv.

Stelian Gomboș: - Se vorbește foarte mult, în anumite medii, că momentul acesta al integrării țării noastre, a fost, este sau va fi unul istoric, pentru un posibil rol providențial pe care noi românii l-am avea în UE. Credeți că românii își vor putea mărturisi Ortodoxia în continuare, în Europa ori se vor lăsa copleșiți de civilizația materialistă, predominantă în Europa?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Eu cred că, totuși, rolul nostru este deja și va putea fi pe mai departe unul providențial, pentru că însăși firea noastră, a românilor, reprezintă o punte între Răsărit și Apus. Noi suntem latini și ortodocși, iar această realitate este o îngemănare foarte

fericită, după cum sublinia și Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, care ar putea să simbolizeze însăși întâlnirea dintre Apus și Răsărit.

Încă o dată, aceasta depinde foarte mult de capacitatea noastră de a fi conștienți de valorile noastre etnice, culturale și religioase, mai cu seamă. Nu cred că în anii care urmează ni se va pune vreo piedică oarecare din punct de vedere legal, pentru a ne îngreia viața de credință. Dacă noi suntem pozitivi, optimiști, dându-ne seama de valorile noastre, de necesitatea ca ele să fie cunoscute și din ele să se împărtășească Occidentul, atunci vom avea cu adevărat un rol providențial, fiindcă la noi există foarte multă credință, mai multă decât la alte popoare ortodoxe. Prin urmare, majoritatea românilor sunt atrași de Biserică și au legături strânse cu Biserica, chiar și în Apus.

Stelian Gomboș: - Dar dacă ne gândim puțin la tinerii români - și trebuie să-i avem în vedere pentru că ei reprezintă nădejdea neamului - aceștia manifestă o mare dezorientare, o lipsă de sens. Ei par să arate că ignoră tot mai mult principiile morale și spirituale date nouă de Dumnezeu. Pe fondul acestei evidente sărăcirii duhovnicești, nu ne aflăm totuși în pericolul de a ne pierde identitatea spirituală?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Aici este rolul Bisericii, prin preoții ei, prin organizațiile de tineret ale sale, cum ar fi ASCOR-ul, pentru a răspândi tot mai mult cunoașterea și trăirea Ortodoxiei, a valorilor creștine. Există într-adevăr un pericol mare al descreștinării, mai cu seamă a tineretului, deși din rândurile aceluiași tineret se ridică și oameni foarte credincioși, exigenți cu ei înșiși, oameni care sunt exemple pentru toți ceilalți. Sunt mulți tineri care, deși nu s-au născut în familii creștine, au venit totuși, prin minune dumnezeiască, la credința creștină. Însă, probabil că majoritatea oamenilor se vor duce după spiritul veacului, după spiritul acestei lumi globalizate, pentru că este atracția banului, a societății de consum, a plăcerilor care nu mai sunt limitate de nimic. Atunci pericolul este foarte mare, deși, teoretic putem spera că oamenii, atâta vreme cât vor fi conștienți de ei înșiși, de valorile lor spirituale, pot înfrunta aceste pericole. Și le înfruntă salvându-se pe ei înșiși, pentru că toată această atracție spre lumea materialistă, spre lumea consumului și a plăcerilor, toate acestea duc la dezintegrarea noastră spirituală în primul rând. Duc

la decăderea noastră ca persoane, la nefericire, astfel încât căutăm fericirea prin diferite surogate care se vor întoarce ca un bumerang împotriva noastră, ducându-ne la nefericire, la distrugere. Unii dintre oameni se mai întorc doar atunci când fac aceste experiențe amare și este bine că se întorc și atunci.

Stelian Gomboș: - După cum spuneți și Înaltpreasfinția Voastră, în Occident tendința evidentă este de a izola religia în sfera privatului. Din păcate și la noi lucrurile au început încet, să decurgă în felul acesta. Ați putea să ne spuneți în mare, care sunt pericolele acestei eliminări a religiei din viața publică?

Mitropolitul Serafim Joantă: - În general, oamenii nu mai au o cultură religioasă și pentru că nu întâlnesc Creștinismul în viața publică, a instituțiilor. Dacă guvernele țărilor europene ar conduce deschis și ar promova principiile creștine, pentru că în fond suntem țări creștine, Europa fiind înainte de toate o entitate creștină, atunci nu ar mai fi nici o primejdie. Conducătorii Europei de azi și de mâine trebuie să fie conștienți că societatea nu poate fi salvată decât revenindu-se la principiile religiei creștine și că aceste principii trebuie să se afle la bază legilor pe care ei le promovează. Ori, la ora actuală trăim tocmai inversul. Se legalizează prostituția, se legalizează homosexualitatea, adică toate aceste apucături și năravuri (chipurile apărute de “drepturile omului”) care distrug familia și, nu în ultimă instanță, societatea. Dacă lucrurile vor avansa în acest sens, va fi tot mai rău și vom vedea că lumea devine neguvernabilă. Statisticile spun că peste 25-30 de ani nu va mai exista familie tradițională, adică tineri care să se căsătorească și la starea civilă și la Biserică. Consecința va fi că statul va trebui să se îngrijească de toți copiii care se vor naște din asemenea legături. Poate Dumnezeu le va deschide mintea guvernanților și vor vedea că nu se poate trăi fără principiile unei morale minime. Atunci când învățăturile Evangheliei, deci ale Bisericii, vor fi promovate la nivel instituțional și oamenii vor asculta mai ușor. Dar dacă Creștinismul este împins și izolat în sfera privată, oamenii nu mai știu nimic. Așa sunt oamenii, în general, ascultă ceea ce văd la televizor, citesc în ziar sau ceea ce li se spune de sus. Cum s-a încercat, de pildă, în Polonia, unde s-a interzis publicarea imaginilor pornografice

în presă. Nu știu dacă mai există acum această lege, căci s-a stârnit un adevărat conflict pe tema ei, chiar cu Uniunea Europeană.

Stelian Gomboș: - La noi se încearcă, în această perioadă, să fie scoasă Religia din învățământul școlar de stat și a simbolurilor religioase din școli. . .

Mitropolitul Serafim Joantă: - Cum s-a întâmplat și în Germania, deși acolo oamenii au ieșit în stradă și au protestat, așa încât nu s-a ajuns la scoaterea crucilor din școlile publice. Din nefericire, asistăm tot mai mult la o adevărată dictatură a minorității. Pericolele sunt atât de fine, subțiri și de perverse. . . Autoritățile permit să li se spună copiilor în școli că toate devierile sexuale sunt normale! Oricum principiile ce guvernează oficial Europa la ora actuală sunt anticreștine și antidemocratice, în sensul că nu îl zidesc pe om, ci, dimpotrivă, îl distrug.

Stelian Gomboș: - Toate aceste probleme grave de care ați pomenit nu apar pe fondul pierderii identității religioase și a nerecunoașterii fondului creștin al Europei? În acest sens nu riscăm foarte mult să ne pierdem, în timp, ca neam?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Bineînțeles că ne vom pierde. Peste câteva generații, probabil nu ne vom mai numi români, ci pur și simplu europeni. Cu siguranță că peste zeci de ani vom deveni un amalgam. Europa va fi un fel de națiune, cu valori care se tot apropie, se unifică, se omogenizează, o cultură unică. Este un proces nivelator, desfigurator al identităților de până acum. Așa a fost concepția. Secolul XIX și o parte din secolul XX au aparținut naționalităților, afirmărilor naționale. Acum nu mai este națiunea pe primul plan, ci globalizarea, din care face parte și unificarea europeană. Motivația celor ce au pus la cale globalizarea este că națiunile s-au aflat mereu în conflicte și pe linie religioasă, și pe linie naționalistă. Și atunci, dacă vrem să fie pace și înțelegere trebuie să eliminăm religia din sfera politică și publică, iar sentimentul național să îl anihilăm.

Stelian Gomboș: - Ne întoarcem, din nou, la tineri și vă rog să ne spuneți ce ar trebui să facă cei responsabili cu educația morală și spirituală a lor, pentru a le prezenta acestora Ortodoxia ca fiind singura posibilitate de a avea un mod de viață corect, autentic?

Mitropolitul Serafim Joantă: - Oamenii nu primesc o educație care li se impune. Noi trebuie să devenim toți exemple și să arătăm că Ortodoxia nu înseamnă o serie de constrângeri sau prescripții, de norme de conduită, pentru că toate acestea îl apasă pe om, pe lângă grijile cotidiene, care sunt oricum împovărătoare. Dacă mai vine și Biserica cu norme și prescripții - și noi cam asta facem, din păcate - îl descurajăm și îl îndepărtăm pe om. Trebuie ca limbajul să fie mult mai pozitiv, mai atrăgător, mai convingător, prin faptul că noi înșine trăim ceea ce propovăduim și că le vorbim oamenilor dintr-o experiență personală. Trebuie să le arătăm că credința și toată viața duhovnicească nu înseamnă o povară - nici pe departe! Ci, dimpotrivă, o ușurare, o bucurie..., că oamenii pot descoperi în post o binecuvântare și o eliberare, iar în rugăciune o putere care te eliberează, te pacifică, te întărește, îți dă sens și lumină. Dacă îi spui omului că trebuie să se roage, trebuie să postească, trebuie să meargă la Biserică, împlinind prin aceasta o datorie, atunci el nu va primi ușor. Este nevoie ca omul să simtă apropierea de Dumnezeu ca pe o necesitate a vieții lui și în același timp ca pe o bucurie și o mângâiere. De aceea, trebuie schimbat și limbajul. Însă noi suntem încă robi ai unui limbaj tradiționalist, a unor raporturi de la mare la mic, de la superior la inferior. Biserica este redusă, în general, la preot, la altar; credincioșii sunt departe și există prea puțină comuniune și conlucrare între preoți, credincioși și ierarhi. Aceasta se datorează și faptului că avem instituții bisericești foarte extinse. De pildă, episcopiile noastre sunt foarte mari, ele îl izolează într-un fel pe episcop, care nu poate fi prezent efectiv în mijlocul credincioșilor pe care îi păstorește. El este cufundat în probleme administrative, pe care dacă nu le rezolvă, desigur, tot credincioșii suferă. Dar asta îl izolează de oameni, iar ei îl privesc ca pe „nu-știu-cine” venit de sus, pe care de-abia dacă pot să-l atingă. Însă, dacă ar fi episcopul sau preotul mai prezenți în mijlocul oamenilor, cu greutățile lor, cu necazurile lor zilnice, aceasta ar conta mult mai mult decât sute de predici. Când îl ajuti pe om concret, este altfel decât atunci când îi ții o predică sau o prelegere.

Stelian Gomboș: - Înalt Prea Sfințite, vă rog ca acum, la finalul acestui dialog de suflet, să transmiteți tuturor, un cuvânt duhovnicesc.

Mitropolitul Serafim Joantă: - Îi rog pe toți să privească Biserica, credința, rugăciunea, postul și tot ceea ce ne recomandă Mântuitorul nostru Iisus Hristos în Sfintele Evanghelii, ca pe o bucurie, ca pe o mare binecuvântare, ca pe o necesitate a vieții. Cum a spus Părintele Rafael Noica: „Ortodoxia este firea omului”. Trăind cu adevărat credința ortodoxă, ea ne duce la împlinirea firii noastre. Aceasta este viața noastră. Este normal să îl cauți pe Dumnezeu și pe El trebuie să Îl cauți cu această bucurie, cu seninătate, cu acest firesc al nostru, iar nu din obligație.

Stelian Gomboș: Vă mulțumesc pentru acest interviu, Înaltpreasfinția Voastră, dorindu-vă, în continuare, mult spor și multe împliniri duhovnicești! (Interviu realizat de Stelian Gomboș)

Actele biometrice și Spovedania

Pr. prof. dr. Mihai Valica

În urma dezbaterilor referitoare la actele cu cip, Părintele Justin Pârvu a solicitat părintelui profesor Mihai Valica o analiză teologică a acestei probleme. Prezentăm, în cele ce urmează, câteva din considerațiile părintelui Mihai în legătură cu această temă.

Precizări teologice despre actele biometrice în contextul Sfintei Spovedanii

Despre cei ce au acceptat actele biometrice este greu de spus că au căzut din har ori s-au lepădat de Hristos, deoarece ei nu au primit pecetea antihristică, ci au dat dovadă de puțină credință față de profețiile din Apocalipsă și trebuie canonisiți pe măsură.

Actualmente creștinii doar sunt „testați” prealabil și nu pecetluiți de forțele oculte, care doresc să evalueze vigilența creștină, rezistența lor la insistențele acestora și cât sunt creștinii de atenționați și avizați de lucrarea lui antihrist. Confruntarea finală va fi grăbită sau întârziată în funcție de nepregătirea sau pregătirea duhovnicească a omului în lupta cu antihrist.

Cred că acțiunea în sine de punere în practică a catagrafiei biometrice, precum și documentele biometrice, reprezintă doar o etapă pregătitoare venirii lui antihrist.

Nu trebuie pus semnul egal între un pașaport biometric și numărul 666, care este pecetea finală destinată celor căzuți (Apocalipsa 13, 8). Cine va accepta cu ușurință actele biometrice fără să opună o rezistență morală, acela va primi cu aceeași ușurință și pecetea în vremurile de apoi.

Dileme canonice și pastorale

Cum trebuie îndrumați pastoral cei ce, din neștiință sau cu bună știință, au primit actele biometrice?

Creștinii trebuie să fie îndrumați duhovnicește să renunțe de bună voie la actetele biometrice ca un exercițiu spiritual de pregătire pentru confruntarea cu forțele răului în zilele de apoi și nicidecum tratați cu asprime de duhovnici, ca și când aceștia au primit deja pecetea antihristică.

Este o eroare teologică și pastorală gravă și putem duce în derizoriu sau minimaliza profeția ioaneică din Apocalipsă 13-14 dacă procedăm astfel.

Trebuie, de asemenea, să-i atenționăm pe credincioși, cu mult tact pastoral și cu înțelepciune duhovnicească, despre scopul final al acestei acțiuni, care va condiționa existența omului de supunerea oarbă și discreționară de o persoană, de un sistem sau de o ideologie totalitară, așa cum este profețit în Apocalipsa 13-14. Momentan trebuie să vedem acțiunea actelor biometrice ca o fază premergătoare venirii lui antihrist, iar răspunsul nostru și atitudinea noastră să anticipeze fermitatea angajării noastre în vederea respingerii ofertei lui.

Așa cum soldații fac armată și instrucție înainte de a se pregăti de război, tot așa și creștinii au datoria morală de a se instrui duhovnicește, întrucât „*i s-a dat să facă război cu sfinții și să-i biruiască și i s-a dat ei stăpânire peste toată seminția și poporul și limba și neamul*” (Apocalipsa 13,7). Cine se instruieste va ști să lupte și va reacționa ca atare, cine refuză va pierde.

Din această perspectivă apare o dilemă atât de partea duhovnicului, cât și de partea penitentului. Care trebuie să fie poziția duhovnicului față de cei ce minimalizează sau nu cred în pericolul moral al cipurilor sau nu se pregătesc în vederea instrucției duhovnicești în confruntarea cu antihrist și cu slujitorii înainte mergători ai acestuia?

Întrucât nu sunt canoane privitoare la actele biometrice, duhovnicul va trebui să cântărească bine lucrurile și să-l ajute pe penitent să înțeleagă gravitatea lor și nicidecum să îl descumpănească pe acesta îndemnându-l la părăsirea soțului sau a soției, dezicerea de familie sau alte atitudini extreme de excludere de la viața liturgică a Bisericii, ci să-l îndrume duhovnicește spre spovedanie deasă, rugăciune, citirea Sfintei Scripturi, post, etc. și să-l convingă să renunțe la actele biometrice din câteva motive evidente din punct de vedere civic și religios.

1. Introducerea cipurilor biometrice este, fără îndoială, un scandal, o jignire și o umilință adusă persoanei umane. Sub nici o formă neacceptarea cipurilor biometrice nu trebuie privită ca o reacție pe fondul unui fanatism religios, ci, mai întâi de toate, ca o reacție de apărare împotriva unei înregimentări electronice forțate într-un sistem de supraveghere suspect.

2. Refuzul lor este o probă vie a credinței concrete și o mărturisire vie a statornicității sale față de provocările viitoare ale epocii antihristice.

3. Dacă este în stare să renunțe la o acțiune care prefigurează epoca de sclavie totală, va fi capabil să facă la fel și în fața pecetluirii, dacă înaintea și se întărește duhovnicește, întrucât *„cine este credincios în puțin va fi credincios și în mult”*.

Dilema duhovnicului constă în complexitatea definirii penitentului care a primit actele biometrice: ca apostat, ca neascultător de sfaturile duhovnicului sau ca necredincios.

Apostazia este lepădarea conștientă de Hristos și de dreapta credință. Se leapădă oare sau este într-o cădere duhovnicească cel ce primește actele biometrice? Greu de spus, însă iată câteva canoane care ne pot ajuta și îndruma în actul vindecării pastorale:

„Harul și împăcarea cu Biserica să nu se refuze... apostatilor care se pocăiesc și se convertesc la Dumnezeu”. (Canonul 45, Cartagina)

„Duhovnicul să dea fiecărui penitent doctoria duhovnicească potrivită păcatelor săvârșite de acesta”. (Canonul 1, Sfântul Grigore de Nyssa; canonul 102 Trulan)

„Să nu divulge păcatele ce i-au fost mărturisite în Taina Spovedaniei”. (Canonul 34, Sfântul Vasile cel Mare; canonul 28, Sfântul Nichifor Mărturisitorul; canonul 132, Cartagina)

„Să se oprească de la Sfânta Cuminecătură, dar să nu interzică intrarea în biserică celor ce mărturisesc păcate grele, ascunse”. (Canonul 28, Sfântul Nichifor Mărturisitorul)

„Să procedeze cu chibzuință cu cei ce, de bunăvoie, își mărturisesc păcatele”. (Canonul 30, Sfântul Nichifor Mărturisitorul)

„Cei ce au primit de la Dumnezeu puterea de a lega și dezlega să cerceteze cu multă băgare de seamă pe cei păcătoși și să le dea astfel de epitimii, care îi aduc cu cât mai multă ușurință și siguranță la calea binelui”. (Canonul 102, Trulan)

„Să fie în conformitate cu păcatele săvârșite și mărturisite de penitent”. (Canonul 1, Sfântul Grigore de Nyssa)

„Episcopul are dreptul să mărească sau să micșoreze epitimiile, precum și să grațieze pe penitenții care se căiesc sincer de păcatele lor”. (Canonul 16, Sinodul IV ecumenic; canonul 102, Trulan; canoanele 2, 5 și 7, Ancira; canoanele 6 și 43, Cartagina; canoanele 2, 54, 74, 84 și 85, Sfântul Vasile cel Mare; canoanele 4, 5 și 7, Sfântul Grigore de Nyssa; canonul 3, Sfântul Atanasie cel Mare; canonul 3, Sfântul Ioan Postnicul)

Restul lucrează, ne îndrumă și ne inspiră cu prisosință Duhul Sfânt dacă nu ne mândrim și credem că doar noi avem soluția salvatoare

În loc de concluzie

Întreaga noastră viață personală trebuie trăită în dragoste și vigilență creștină la toate nivelurile vieții cotidiene, fără preocupare

exagerată doar pe aspectul evidenței biometrice. Fixarea exclusivă pe această acțiune precum și canoanele disproporționate și descurajante date penitenților ar însemna căderea în capcana celui rău.

Prin înregistrarea și prelucrarea datelor personale biometrice, omul nu poate fi nicidecum redus sau deteriorat din punct de vedere ontologic, întrucât chipul și asemănarea omului cu Dumnezeu – *Imago Dei* - rămân intangibile. Omul se poate reduce sau degrada doar din punct de vedere al demnității teologice și umane, deci moral și civic de la *imago Dei* la un simplu număr sau cip electronic prin înscrierea într-o evidență biometrică, întrucât cel care nu va figura într-o bază de date biometrice nu există; adică practic el nu va exista din punct de vedere social potrivit sistemului actual de evidență a populației. Este mai mult o cădere din drepturile sale civile și un atac asupra conștiinței creștine decât o cădere din har. Căderea din har se face atunci când te lepezi conștient de Hristos și de dreapta credință, precum și prin păcate grele de moarte. Să ne păzească Bunul Dumnezeu!

Domne, Iisuse Hristoase, fii cu noi și Duhule Sfinte inspiră-ne și ne îndrumă în actul vindecării penitentului de dragul iubirii lui Dumnezeu-Tatăl pentru noi oamenii! (www.petruvoda.ro)

Biserică și globalizare

(extras)

Drd. Stelian Gomboș

*Consilier la Secretariatul de Stat
pentru Culte
din cadrul Ministerului Culturii și
Patrimoniului Național*

[...] Globalizarea reprezintă pentru Ortodoxie o nouă și extrem de violentă provocare, iar ritmul alert al evoluției acestui fenomen pune pe agenda de lucru a Bisericii Ortodoxe câteva teme concrete, ce necesită realizări concrete la modul imperativ, cum ar fi:

- Trecerea de la o figură bisericească, eclesială închisă, ierarhică, autoritară și refractară la una concentrică și participativă, deschisă, atât pe verticala cât și pe orizontala societății;
- Redimensionarea pastorală și teritorială a episcopatului și parohiilor, precum și eliminarea structurilor birocratice intermediare între cler și popor, episcopi, preoți și mireni¹;
- Revitalizarea liturgică, euharistică și activarea comunitară a parohiilor;
- Integrarea monahismului în ordine spirituală, duhovnicească și culturală, prin introducerea unui program formativ complex pentru ucenici și novici (din punct de vedere ascetic, teologic, tipiconal, ritual dar și umanist);
- Încadrarea și activarea laicilor în viața Bisericii, prin structuri partenariale, cu o atenție și concentrare specială și semnificativă asupra intelectualilor și problemelor lor specifice²;
- Formularea unei concepții sociale, demararea și derularea unor proiecte și programe formative și viabile;

▪ Modernizarea și restructurarea fundamentală a învățământului superior teologic, pe baza unor concepții clare și dinamice, privind relația și raportul dintre tradiție și modernitate, mistică și politică, despre Ortodoxie și Creștinismul integral, cu aplicare imediată și promptă la Biserică și locul ei în societatea informațională și globală³, care nu mai este de mult timp un concept, ci o realitate în devenire.

Demersul misionar al Bisericii, în contextul acesta secularizant al globalizării, trebuie să cuprindă conceptul conform căruia Biserica nu este în fond, doar comunitatea cu număr mare sau foarte mare de membri, ci chiar și cea cu numărul cel mai mic, dar în care sălăsluiește mărturia cea duhovnicească despre trăirea în viața noastră a vieții lui Hristos, cea autentică. „Astfel înțeleasă, misiunea nu este reprezentată de un proiect grandios, asemeni unei caracatițe care cuprinde totul în sine – acesta este de dorit numai pentru a conferi unitate de plan și acțiune sistemului – ci de intervenția în micro, de îndeplinirea misiunii de păstor de suflete și a aceleia de următor al Mântuitorului, calitate pe care o are orice creștin botezat, nu numai clericul și nu numai cei cu anumite răspunderi în Biserică.”⁴

Așadar, iată și de aici constatăm faptul că Ortodoxia este o formă de creștinism (nesecularizată în conținutul și fondul ei intrisec) extrem de rafinată, de nobilă, de fină, pe care puțini o știu astăzi, aprecia sau gusta în profunzimile ei dintru început, lucru pentru care ne rugăm Lui Dumnezeu – Cel în Treime preamărit, să ne ajute și să ne lumineze mințile noastre, cele acoperite de umbra păcatului și a morții!...

(NOTE)

¹ Arhid. Prof. Univ. Dr. Ioan I. Ică jr., G. Marani, *Gândirea socială a Bisericii*, Editura „Deisis”, Sibiu, 2002, pag. 564

² *Ibidem*, pag. 565

³ *Ibidem*, pag. 566

⁴ Pr. Dr. Ștefan Iloaie, *Misiunea Bisericii în contextual secularizării*, în rev. „Renașterea”, Anul XVII, serie nouă, noiembrie 2006, 11 (199), p. 2.

*Clasa conducătoare,
ieri... ca si azi*

Piloții orbi

Mircea Eliade (1937)

Imoralitatea clasei conducătoare românești, care deține “puterea” politică de la 1918 încoace, nu este cea mai gravă crimă a ei. Că s-a furat ca în codru, că s-a distrus burghezia națională în folosul elementelor alogene, că s-a năpăstuit țărănimea, că s-a introdus politicianismul în administrație și învățământ, că s-au deznaționalizat profesiunile libere – toate aceste crime împotriva siguranței statului și toate aceste atentate contra ființei neamului nostru, ar putea – după marea victorie finală – să fie iertate. Memoria generațiilor viitoare va păstra, cum se cuvine, eforturile și eroismul anilor cumpliți 1916- 1918 – lăsând să se aștearnă uitarea asupra întunecatei epoci care a urmat unirii tuturor românilor. Dar cred că este o crimă care nu va putea fi niciodată uitată: acești aproape douăzeci de ani care s-au scurs de la unire. Ani pe care nu numai că i-am pierdut (și când vom mai avea înaintea noastră o epocă sigură de pace atât de îndelungată?!) – dar i-am folosit cu statornică voluptate la surparea lentă a statului românesc modern.

Clasa noastră conducătoare, care a avut frânele destinului românesc de la întregire încoace, s-a făcut vinovată de cea mai gravă trădare care poate înfiera o elită politică în fata contemporanilor și în fata istoriei: pierderea instinctului statal, totala incapacitate politică. Nu e vorba de o simplă găinărie politicianistă, de un milion sau o sută de milioane furate, de corupție, bacșișuri, demagogie și șantaje. Este ceva infinit mai grav, care poate primejdiu însăși existența istorică a neamului românesc: oamenii care ne-au condus și ne conduc nu mai văd. Într-una din cele mai tragice, mai furtunoase și mai primejdioase epoci pe care le-a cunoscut mult încercata Europă – luntrea statului nostru este condusă de niște piloți orbi. Acum, când se pregătește marea luptă după care se va ști cine merită să supraviețuiască și cine își merită soarta de rob – elita noastră conducătoare își continuă micile sau marile afaceri, micile sau marile bătălii electorale, micile sau marile reforme moarte. Nici nu mai găsești cuvinte de revoltă. Critica, insulta, amenințarea – toate acestea sunt zadarnice.

Oamenii aceștia sunt invalizi: nu mai văd, nu mai aud, nu mai simt. Instinctul de căpetenie al elitelor politice, instinctul statal,

s-a stins. Istoria cunoaște unele exemple tragice de state înfloritoare și puternice care au pierit în mai puțin de o sută de ani fără ca nimeni să înțeleagă de ce. Oamenii erau tot atât de cumsecade, soldații tot atât de viteji, femeile tot atât de roditoare, holdele tot atât de bogate. Nu s-a întâmplat nici un cataclism între timp. și deodată, statele acestea pier, dispar din istorie. În câteva sute de ani după aceea, cetățenii fostelor state glorioase își pierd limba, credințele, obiceiurile – și sunt înghițiți de popoare vecine. Luntrea condusă de piloții orbi se lovise de stânca finală. Nimeni n-a înțeles ce se întâmplă, dregătorii făceau politică, neguțătorii își vedeau de afaceri, tinerii de dragoste și țăranii de ogorul lor. Numai istoria știa că nu va mai duce multă vreme povara acestui stârv în descompunere, neamul acesta care are toate însușirile în afară de cea capitală: instinctul statal.

Crima elitelor conducătoare românești constă în pierderea acestui instinct și în înfiorătoarea lor inconștientă, în încăpățânarea cu care își apără “puterea”. Au fost elite românești care s-au sacrificat de bună voie, si-au semnat cu mâna lor actul de deces numai pentru a nu se împotrivi istoriei, numai pentru a nu se pune în calea destinului acestui neam.

Clasa conducătorilor noștri politici, departe de a dovedi această resemnare, într-un ceas atât de tragic pentru istoria lumii – face tot ce-i stă în putință ca să-si prelungească puterea. Ei nu gândesc la altceva decât la milioanele pe care le mai pot agonisi, la ambițiile pe care și le mai pot satisface, la orgiile pe care le mai pot repeta. și nu în aceste câteva miliarde risipite și câteva mii de conștiințe ucise stă marea lor crimă, ci în faptul că măcar acum, când încă mai este timp, nu înțeleg să se resemneze. [...]

Știu foarte bine că evreii vor tipa că sunt antisemit, iar democrații că sunt huligan sau fascist. Știu foarte bine că unii îmi vor spune că “administrația” e proastă – iar alții îmi vor aminti tratatele de pace, clauzele minorităților. Ca și când aceleași tratate au putut împiedica pe Kemal Pașa să rezolve problema minorităților măcelărind 100.000 de greci în Anatolia. Ca și când iugoslavii și bulgarii s-au gândit la tratate când au închis școlile și bisericile românești, deznaționalizând câte zece sate pe an. Ca și când ungurii nu si-au permis să persecute fățiș, cu închisoarea, chiar satele germane, ca să nu mai vorbesc de celelalte. Ca și când cehii au șovăit să paralizeze, până la sugrumare, minoritatea germană! Cred că suntem singura țară din lume care respectă tratatele minorităților, încurajând orice cucerire de-a lor, preamărindu-le

cultura și ajutându-le să-și creeze un stat în stat. Și asta nu numai din bunătate sau prostie. Ci pur și simplu pentru că pătura conducătoare nu mai știe ce înseamnă un stat, nu mai vede.

Pe mine nu mă supără când aud evreii țipând: “antisemitism”, “Fascism”, “hitlerism”! Oamenii aceștia, care sunt oameni vii și clarvăzători, își apără primatul economic și politic pe care l-au dobândit cu atâta trudă risipind atâta inteligență și atâtea miliarde. Ar fi absurd să te aștepți ca evreii să se resemneze de a fi o minoritate, cu anumite drepturi și cu foarte multe obligații – după ce au gustat din mierea puterii și au cucerit atâtea posturi de comandă. Evreii luptă din răsuputeri să-și mențină deocamdată pozițiile lor, în așteptarea unei viitoare ofensive – și, în ceea ce mă privește, eu le înțeleg lupta și le admir vitalitatea, tenacitatea, geniul.

Tristețea și spaima mea își au, însă, izvorul în altă parte. Piloții orbi! Clasa aceasta conducătoare, mai mult sau mai puțin românească, politicianizată până în măduva oaselor – care așteaptă pur și simplu să treacă ziua, să vină noaptea, să audă un cântec nou, să joace un joc nou, să rezolve alte hârtii, să facă alte legi.

Același și același lucru, ca și când am trăi într-o societate pe acțiuni, ca și când am avea înaintea noastră o sută de ani de pace, ca și când vecinii noștri ne-ar fi frați, iar restul Europei unchi și nași. Iar dacă le spui că pe Bucegi nu mai auzi românește, că în Maramureș, Bucovina și Basarabia se vorbește idis, că pier satele românești, că se schimbă fața orașelor – ei te socotesc în slujba nemților sau te asigură că au făcut legi de protecția muncii naționale. Sunt unii, buni “patrioți”, care se bat cu pumnul în piept și-ți amintesc că românul în veci nu piere, că au trecut pe aici neamuri barbare etc. Uitând, săracii că în Evul Mediu românii se hrăneau cu grâu și peste și nu cunoșteau nici pelagra, nici sifilisul, nici alcoolismul. Uitând că blestemul a început să apese neamul nostru odată cu introducerea secarei (la sfârșitul Evului Mediu), care a luat pretutindeni locul grâului. Au venit apoi fanarioții care au introdus porumbul – slăbind considerabil rezistența țăranilor. Blestemele s-au ținut apoi lanț. Mălaiul a adus pelagra, evreii au adus alcoolismul (în Moldova se bea până în secolul XVI bere), austriecii în Ardeal și “cultura” în Pricipate au adus sifilisul. Piloții orbi au intervenit și aici, cu imensa lor putere politică și administrativă. Toată Muntenia și Moldova de jos se hrăneau iarna cu peste sărat; căruțele începeau să colinde Bărăganul îndată ce se culegea porumbul și pestele acela sărat, uscat cum era, alcătuia totuși o hrană substanțială. Piloții orbi au creat, însă, trustul peștelui. Nu e atât

de grav faptul că la Brăila costă 60-100 lei kilogramul de peste (în loc să coste 5 lei), că putrezesc vagoane întregi cu peste ca să nu scadă prețul, că în loc să se recolteze 80 de vagoane pe zi din lacurile din jurul Brăilei se recoltează numai 5 vagoane și se vinde numai unul (restul putrezește), grav e că țăranul nu mai mănâncă, de vreo 10 ani, peste sărat.

Si acum, când populația de pe malul Dunării e secerată de malarie, guvernul cheltuiește (vorba vine) zeci de milioane cu medicamente, uitând că un neam nu se regenerează cu chinină și aspirină, ci printr-o hrană substanțială. Nu mai vorbiți, deci, de cele șapte inimi în pieptul de aramă al românului. Sărmanul român, luptă ca să-și păstreze măcar o inimă obosită care bate tot mai rar și tot mai stins.

Adevărul e acesta: neamul românesc nu mai are rezistența sa legendară de acum câteva veacuri. În Moldova și în Basarabia cad chiar de la cele dintâi lupte cu un element etnic bine hrănit, care mănâncă grâu, peste, fructe și care bea vin în loc de țuică. Noi n-am înțeles nici astăzi că românul nu rezistă băuturilor alcoolice, ca francezul sau rusul bunăoară. Ne lăudăm că “ținem la băutura”, iar gloria aceasta nu numai că e ridiculă, dar e în același timp falsă.

Alcoolismul sterilizează legiuni întregi și ne imbecilizează cu o rapiditate care ar trebui să ne dea de gândit. ...Dar piloții orbi stau surâzători la cârmă, ca și când nimic nu s-ar întâmpla. și acești oameni, conducători ai unui popor glorios, sunt oameni cumsecade, sunt uneori oameni de bună-credință, și cu bunăvoință; numai că, așa orbi cum sunt, lipsiți de singurul instinct care contează în ceasul de fată – instinctul statal – nu văd șuvoaiele slave scurgându-se din sat în sat, cucerind pas cu pas tot mai mult pământ românesc; nu aud vaietele claselor care se sting, burghezia și meseriile care dispar lăsând locul altor neamuri...

Nu simt că s-au schimbat unele lucruri în această țară, care pe alocuri nici nu mai pare românească... Dar un neam în care o clasă conducătoare gândește astfel, și-ți vorbește despre calitățile unor oameni străini – nu mai are mult de trăit. El, ca neam, nu mai are însă dreptul să se măsoare cu istoria...

Că piloții orbi s-au făcut sau nu unelte în mâna străinilor – puțin interesează deocamdată. Singurul lucru care interesează este faptul că nici un om politic român, de la 1918 încoace, n-a știut și nu știe ce înseamnă un stat. și asta e destul ca să începi să plângi.

[Vremea, Nr. 505, 19 Septembrie 1937, p. 3]

Actualitatea social-

religioasă

Știri din țară

“Portretul luptătorului la tinerețe”

la Făgăraș

După spectacolele de gală prilejuite de lansarea oficială la București și Cluj, era firesc ca filmul “Portretul eroului la tinerețe” să fie lansat în mod oficial și în capitala Țării Făgărașului, locul desfășurării epopeii lui Ogoranu și a grupului său de luptători anticomuniști. Din acest punct de vedere, spectacolul de gală desfășurat miercuri 23 noiembrie 2010, la Casa de Cultură din municipiul Făgăraș, sub egida Monitorului de Făgăraș și Fundației “Ion Gavrilă Ogoranu”, s-a dorit a avea o semnificație în primul rând simbolică.

Și totuși, cine s-ar fi așteptat ca o mulțime de aproape 700 de persoane, foarte mulți veniți din satele Țării Făgărașului, să facă neîncăpătoare sala Casei de Cultură din municipiu, a cărei capacitate este de 500 de locuri.

Ceea ce s-a petrecut miercuri începând cu ora 16,30 la Făgăraș este greu de descris în cuvinte. Intensitatea emoției colective, starea de spirit copleșitoare, bucuria amestecată cu lacrimi, senzația iminentă a prezenței sufletelor celor morți în Rezistența armată anticomunistă printre cei prezenți, iată vorbe care, în fața evenimentului, sunt neputincioase.

În publicul ce nu mai încăpea în sală, s-au aflat și urmașii, familiile luptătorilor anticomuniști ai Grupului Carpatin Făgărașean (grupul Gavrilă), din toate localitățile Țării Făgărașului. Ultimul supraviețuitor al grupului, Ion Ilieș, bolnav și nevăzător, a fost adus de familie în seara premierei. În ziua următoare împlinea 81 de ani. Sala i-a adresat aplauze îndelungi, toți cei prezenți ridicându-se în picioare, în timp ce eroul Ilieș plângea.

Moderatorul festivității, Lucia Baki, a reamintit numele tuturor luptătorilor și porecelele lor, după fiecare nume urmând aplauzele sălii. Un lung moment de reculegere pentru cei căzuți, apăsător precum tăcerea sacrificiului lor, a fost aplaudat ulterior îndelung.

Emoțiile și lacrimile prezente pe fețele tuturor celor din sală, nu l-au ocolit nici pe regizorul Constantin Popescu jr.. Organizatorii au oferit acestuia un premiu de excelență pentru „inițiativa și curajul de a prezenta lupta anticomunistă din Țara Făgărașului”. Premiul a fost acordat pe scenă, regizorul fiind foarte emoționat și surprins de gestul redacției “Monitorul de Făgăraș”.

A urmat proiecția, varianta lungă a filmului, cu durata de 3 ore. Publicul a urmărit filmul cu mult interes, într-o liniște mormântală.

Au fost câțiva localnici, cei care au trăit evenimentele atunci, care au plecat după o oră de proiecție, neputând suporta retrăirea durerii și suferinței ce brăzdează întreaga peliculă. Este și cazul profesorului Marius Moga, cel care a copilărit peste drum de casa lui Olimpiu Borzea din Viștea de Jos, unde a trăit teroarea Securității. Soția sa, fiica lui Ioniță Greavu, unul din sprijinatorii grupului, martirizat de Securitate, nu a putut participa din cauza emoțiilor.

La manifestare au participat: întreaga echipă de actori, producătorii, distribuitorii filmului, reprezentanții HBO.

Au fost prezenți în sală: urmașii lui Ion Gavrilă Ogoranu, nepoții, una din surorile sale, Coriolan Baci, legatarul testamentar al eroului și președintele Fundației “Ion Gavrilă Ogoranu”. De asemenea, foștii deținuți politici: dr. Telea de la Sibiu (86 de ani), prof. univ. dr. docent Ioan Grecu din Cluj (91 de ani), iar de la Brașov: Octavian Bjoza, președintele AFDPR, d-nii Urdea, Neculae Purcarea și mulți alții; de asemenea, de la Blaj, de la Sibiu, nepoții lui Ioan Halmaghi. Familiile tuturor celor implicați direct sau indirect în Rezistența anticomunistă Făgărașeană...

Organizatorii au prezentat și o expoziție de fotografie cuprinzând documente și imagini legate de viața militanților în rezistența anticomunistă Țara Făgărașului: grupul Gavrilă înainte de arestare și după arestare, portretele celor executați, rețeaua de sprijin din satele făgărașene și documente din arhivele Securității.

Realizatorii filmului și actorii s-au declarat impresionați de expoziție, de întreaga organizare și de prezența în sală. “O astfel de organizare și primire n-am avut niciunde. Este impresionant modul în care s-a petrecut totul aici, la Făgăraș, în această seară. O sală plină ca aici n-am avut nici la București sau la Cluj, unde am avut spectacole de gală”, a declarat regizorul Constantin Popescu jr., aprobat de tatăl său și de actorii și producătorii prezenți.

Aceștia au stat mult timp cu Ion Ilieș, ultimul supraviețuitor al Grupului Carpatin de Rezistență din Munții Făgărașului, pe care l-au condus până acasă după eveniment. Deosebit de impresionant a fost momentul în care tinerii actori i-au sărutat mâinile bătrânului luptător martirizat de Securitate, s-au fotografiat și s-au filmat alături de el.

Pentru întreaga organizare și reușita evenimentului se datorează mulțumiri d-nei Lucia Baki, redactor șef al ziarului Monitorul de Făgăraș și membru în conducerea Fundației “Ion Gavrilă Ogoranu” și echipei sale... (extrase din <http://www.rgnpress.ro/content/view/46373/33/> - Romanian Global News - agenție de presa a romanilor de pretutindeni - luni, 29 noiembrie 2010)

Deși Făgărașul este cel mai cunoscut centru al rezistenței anticomuniste, încă nu există un monument închinat partizanilor și nici un muzeu al rezistenței anticomuniste. Grupului carpatin făgărășean de luptători anticomuniști, condus de Ion Gavrilă Ogoranu, i s-a ridicat însă un monument de recunoștință eternă la... Deva, pe care îl prezentăm pe coperta revistei ca model pentru aleșii noștri. Ținând însă cont că pe 24 noiembrie 2010 Senatul României a respins propunerea legislativă privind interzicerea organizațiilor, simbolurilor, precum și a doctrinei comuniste care a avut la bază lupta de clasă, precum și propunerea legislativă privind limitarea temporară a accesului la demnități și funcții publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere ale regimului comunist, nu ne mai putem aștepta din partea autorităților la ridicarea unui astfel de monument sau la înființarea unui astfel de muzeu, căci nu ar fi politic corect. Inițiativa trebuie să aparțină societății civile neînregimentate politic. (I.C.)

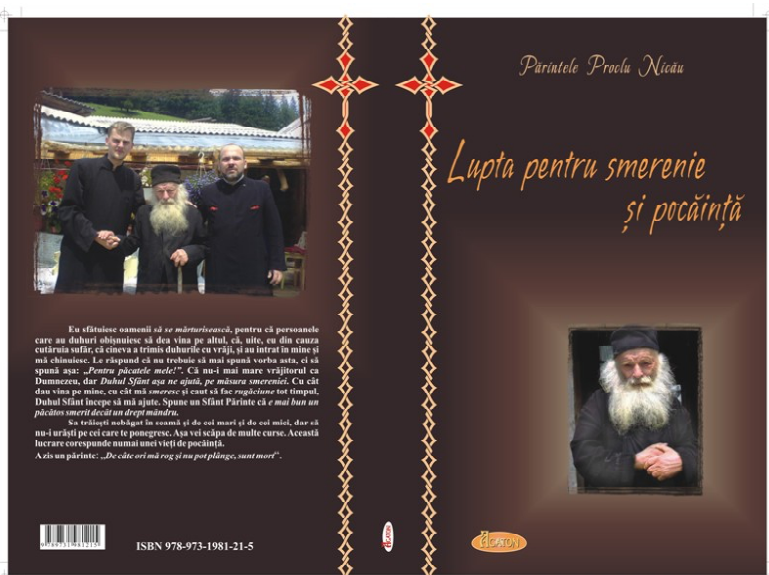
Recenzie

Lupta pentru smerenie și pocăință - Monah Proclu Nicău (Editura Agaton - Făgăraș)

Părintele Proclu Nicău trăiește retras într-un bordei din Munții Neamțului, pe coama molcomă a unui deal din marginea satului Mitocu Bălan.

A intrat în mănăstire în vremuri de demult, aproape copil fiind, și s-a pus sub ascultarea călugărilor îmbunătățiți de altădată, despre care vorbește cu multă râvnă. I s-a spus atunci că nicăieri nu poți învăța mai bine smerenia decât într-o mănăstire, în viața de obște. Nicăieri altundeva încercările nu sunt mai puternice, împrejurările mai prielnice pentru a te smeri. Și a făcut ascultare, a rămas să învețe smerenia în mănăstire.

După mulți ani de încercări, lupte și urcuș duhovnicesc, a primit binecuvântarea să se retragă „la liniște”. Trăiește de atunci într-o chilie dintr-un bordei țărănesc, unde se nevoiește, se roagă și plânge. Bătrânețile îl împiedică să mai primească străini cum primea odată, în anumite zile din săptămână. Celor care l-au cercetat li s-a întipărit însă în inimă chipul

unui moșneguț mic de statură, cu ochi albaștri înmuiați în lacrimi, dar cu o veselie duhovnicească întipărită până și în trăsăturile feței. Râdea și plângea în același timp, primindu-i cu multă, multă dragoste pe toți cei care îi treceau pragul.

Chipul acestui pustnic simplu, fără facultăți și doctorate, este cel al unui avă din pateric. Iar cuvintele sale, asemenea. Cuvinte de folos izvorâte din trăire și smerenie, care merită să fie consemnate și transmise și celor care nu au avut marea binecuvântare de le primi față către față. Cuvinte despre ascultare, păzirea minții, rugăciune, bucurii duhovnicești, judecarea celuiilalt, „răzbunarea” prin lacrimi, dar și despre viața de familie, vremurile în care trăim și sfârșitul lumii. Toate acestea, îmbrăcate în cea fără de care mântuirea nu se poate: *smerenia plină de dragoste*.

Carduri ar trebui să poarte doar cei care ne fură - conducătorii noștri!

“Forul Ortodox Român a participat, joi 18.10.2010, la dezbaterile organizate de Ministerul Sănătății în jurul proiectului de ordonanță de urgență prin care se dorește introducerea cardului de sănătate cu cip.

Printre multele controverse legate de proiectul legislativ (unele dintre ele punctate și de FOR în comunicatul de acum câteva zile, când ceream dezbateri publice) a ieșit la iveală un lucru șocant, făcut public de reprezentantul Asociației pentru Tehnologie și Internet, Bogdan Manolea, spre stupefarea autorităților prezente la dezbateri. Anume că, **deși proiectul legislativ înșăilat de autorități este în stadiul, chipurile, de a fi supus dezbaterii publice, Imprimeria Națională a organizat deja licitația prin care a acordat fonduri publice unui furnizor de semiconductori de tip cip cu contact pentru smart carduri folosite pentru cardurile de sănătate! Suma contractului este de aproape 35 milioane EUR (cu TVA).**

Mai mult decât atât, **anunțul pentru organizarea licitației a fost făcut public ÎNAINTE ca Ministerul Sănătății să facă publică nota de fundamentare a OUG privitoare la introducerea cardurilor de sănătate, fapt ce denotă graba și disprețul față de dialogul cu cetățenii, care este doar simulat, deciziile fiind deja**

luate. Reamintim că aceste fonduri reprezintă doar o mica parte din costurile presupuse de implementare a întregului sistem informatic necesar pentru susținerea cardurilor de sănătate. Pentru a avea o idee despre aceste costuri, **în Germania, de exemplu, implementarea unui astfel de sistem a costat 1.7 miliarde de euro și a fost un eșec, proiectul fiind blocat în acest moment.** Dacă cea mai puternică economie a Europei, Germania, a eșuat cu acest plan, cum de își permite o țară care se împrumută pentru pensii și salarii, să înceapă un asemenea proiect?!

De notat mai este faptul că, **prin această lege, care se caută a fi introdusă rapid în Parlament prin ordonanță de urgență,** actualii guvernanți spun că se vor economisi câteva sute de milioane de lei, scurși din sistem din cauza... medicilor de familie (trebuia găsit și țapul ispășitor pentru catastrofa din sistemul de sănătate!). Este, evident, absurd să vrei să acoperi pierderi cheltuind pentru aceasta sume colosale, mult mai mari decât pierderile în sine!

Totodată, **este evident faptul că libertatea noastră de conștiință, dreptul la intimitate și la protecția datelor personale sunt puse în pericol de un stat căpușat de grupuri de interese care promovează, pe spinarea oamenilor acestei țări, proiecte de informatizare a societății care sunt complet ineficiente** pentru scopurile "generoase" oficiale, dar care pot îndeplini, în schimb, o singură funcție: aceea a creării cadrului logistic necesar supravegherii cetățenilor români.

La această dezbatere, autoritățile au promis alternativă la cardul electronic de sănătate. Acest lucru este pozitiv, deși, așa cum s-a arătat, erau obligate să garanteze acest drept, conform Constituției și legilor în vigoare. Recunoaștem însă că **este tulburător și revoltător sentimentul că libertatea și demnitatea noastră se află la bunul plac al unor grupuri de presiune și de interese** și că doar în urma luărilor de poziție ale societății civile românești autoritățile catadicsesc să mai dea un pas înapoi în acest marș forțat către abuzuri asupra libertăților civice.

Întrebarea pe care o pune FOR este: putem noi, ca societate civilă, să determinăm autoritățile să renunțe la folosirea banului public împotriva intereselor naționale și a drepturilor oamenilor la o viață privată normală, lipsită de intruziunea statului? Credem că stă în puterile noastre să dăm acest răspuns." **(Secretar General FOR - Iulian Capsali)**

Știri din lume

Criza, războiul și noua ordine mondială

Datoriile suverane ale unora din cele mai mari economii ale lumii se îndreaptă spre “explozie”, din cauza îmbătrânirii populației și a costurilor provocate de *criza financiară*, potrivit unei analize a agenției de rating Standard & Poor’s (S&P), citată Mediafax. Agenția notează că, dacă se mențin actualele politici fiscale, datoria medie ca procent din PIB a 49 de state, reprezentând două treimi din populația lumii, va ajunge la 245% până în 2050.

Se consideră că datoriile nu mai pot fi plătite niciodată dacă depășesc PIB (100% din PIB), de la datorii suverane trecându-se la faliment suveran, la falimentul statului (plata datoriilor nemaiputându-se face decât prin vânzarea teritoriilor, așa cum Greciei i sa sugerat să-și vândă insulele!). Menționăm că și SUA are o datorie aproape egală cu PIB (14.000 de miliarde), dar având o economie foarte dezvoltată se pare că nu își face probleme deocamdată. Tot o datorie egală cu PIB are și România (100 miliarde). Datoriile Portugaliei reprezintă 76% din PIB, comparativ cu 53% în Spania, 66% în Irlanda și 116% în Italia.

Nivelul mediu al datoriei celor 49 de state, care includ cele mai multe țări UE, SUA și China, este în prezent de 36% din PIB, estimează analiștii S&P. În timp ce îmbătrânirea populației crește costurile cu pensiile și alte cheltuieli sociale, creșterea datoriilor va conduce, probabil, la revizuire în scădere a ratingurilor suverane dacă statele nu-și schimbă politicile fiscale.

“Presiunile de creștere a cheltuielilor vor determina schimbări profunde ale perspectivelor economice pentru țările din întreaga lume. Erodarea va începe din 2015, moment în care calificativele mai multor state cu rating ridicat vor intra sub presiune”, se arată în analiza

agenției de rating. Astfel, datoria Japoniei ar putea ajunge la 750% din PIB până în 2050, aproximativ 590% în cazul Olandei sau 510% pentru Grecia.

Criza *financiară* actuală catalizează acest proces. Ea a adus criza *economică*, care aduce după sine o criză *politică*, iar aceasta, la rândul ei, urmărind să schimbe arhitectura politică și geopolitică a lumii, poate aduce un război global. Un război în care sunt implicate toate statele, dar nu un război pe tot globul pământesc, ci doar în acele zone care se opun noii arhitecturi (multe lucruri se vor negocia și renegocia în viitorul apropiat).

După criza din Grecia, liderii europeni au ajuns la un acord de întărire a zonei euro, dar UE nu poate rezolva definitiv problema deoarece:

- pe de o parte, folosirea *monedei unice* fără o *guvernare economică unică* (cu care țările mai slab dezvoltate nu sunt de acord), nu funcționează, perdante fiind în primul rând tocmai țările mai slab dezvoltate, dar trăgând mult în jos și țările dezvoltate.

- pe de altă parte, o guvernare economică unică, dar în care statele puternice (Germania, Franța) se impun hegemonic (de exemplu, nu UE negociază cu Rusia, ci doamna Merkel), va face ca statele mai mici să se alieze cu unul din cele mari și astfel, între statele mari (sau alianțe) apar conflicte ce pot degenera în război. Mai multe studii de securitate arată că un război este posibil în Europa.

Singura soluție pe care politicienii au găsit-o, pentru ca nici un stat să nu fie hegemon, astfel încât nu statele (mari) să decidă, ci instituțiile europene transnaționale, este statul federal (Statele Unite ale Europei) – vezi Republica Federală Germania. Este aceasta o soluție bună și pentru cetățeanul de rând? Creștinii răspund „NU”, iar soluția lor este o societate condusă pe principii moral-creștine (nu condusă de Biserică, ci de valorile și principiile ei). Din păcate însă, nu există demersuri serioase în acest sens, ci doar acțiuni efemere. Nu vorbește nimeni despre un sistem de educație creștin sau despre o nouă ordine mondială creștină. O nouă ordine creștină nu este mai greu de realizat decât o nouă ordine

masonică, ci mult mai ușor. Trebuie doar schimbat macazul, direcția. Dar cine să o facă? Vaticanul? Istoria arată că răul ar fi și mai mare! Biserica Ortodoxă? Care anume!? Poate după sinodul al VIII-lea vom ști! (I.C.)

Caterisirea și arestarea episcopului Artemie de Kosovo

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Sârbe, în frunte cu noul patriarh Irineu (care s-a declarat ecumenist și pacifist) l-a caterisit pe episcopul antiecumenist Artemie, sub pretextul unor nereguli financiare, a numit apoi (necanonic) un alt episcop, iar episcopul Artemie a fost arestat după ce a săvârșit Dumnezeiască Liturghie în Mănăstirea de la Duboki Potok.

Întrebat dacă împotrivirea sa față de hotărârile autorităților bisericești este o acțiune împotriva unității Bisericii, Episcopul Artemie a răspuns că a demonstrat că este pentru această unitate, atunci când, în trecut, a acceptat hotărârile, chiar dacă erau anticanonice. „*Am primit (aceste hotărâri) de dragul păcii și al*

unității Bisericii. Am respectat interdicția de săvârșire a slujbelor religioase, ca să nu le dau vreun motiv pentru alte acțiuni mai rele. Am așteptat de la Sfântul Sinod al Episcopilor să rezolve această problemă și să revină ordinea canonică în Biserica Ortodoxă Sârbă”. „... Anticonstituțional, mi-au interzis să locuiesc în Kosovo și în Metohia, să-mi păstoresc fiii duhovnicești și să săvârșesc sfintele slujbe”. Episcopul Artemie a declarat de asemenea că a informat Sfântul Sinod că nu se va conforma cu hotărârile anticanonice până la emiterea hotărârii Tribunalului Bisericesc și că este Episcop pe viață al Episcopiei de Raška și Prizren.

Când a fost întrebat de ce s-a dus în Kosovo sâmbătă și duminică, în loc să se prezinte Sfântului Sinod, Episcopul Artemie a răspuns că nu a fost chemat la Sinod. *„Nu am fost chemat în Sinod. Și în loc să prezinte aceste teme înaintea episcopilor și să ia o hotărâre referitor la acestea, Sinodul l-a numit pe Episcopul nostru Vicar, Teodosie Sibalic, Episcop titular, cu toate că există un episcop viu și canonic”.* *„Aceasta este o contravenție care aduce caterisirea tuturor acestora. Când am fost informat de acestea, am hotărât că eu sunt episcopul canonic legal. Episcopia de Raška și Prizren este a mea și săvârșind o Dumnezeiască Liturghie în Mănăstirea de la Duboki Potok am vrut să arăt tuturor unde se află inima problemei”.*

Mirko Djordjevic, care poartă titlul de „sociolog al religiei”, a declarat ieri despre Preasfințitul Episcop Artemie: *„Preasfințitul e ca un cui (κόρφος = cui; trădător, spion) și în ochii conducerii bisericești, dar și în cercurile politice, pentru că el, după cum se știe deja, în ultimul an și jumătate, a făcut aproape zece comunicate și declarații prin care este împotriva ecumenismului și a pașilor ecumeniști, dar aceasta este politica oficială a Bisericii. De asemenea, el este împotriva intrării Serbiei în Uniunea Europeană și cere să fie date în judecată statele care au bombardat Iugoslavia... Este evident că a deranjat pe unii și această evoluție era inevitabilă”.*

Comentând actualitatea bisericească la „arhondaricul” Sfântului Antonie din Tesalonic, profesorul emerit al Facultății de

Teologie din Tesalonic, **Protopresbiterul Theodoros Zisis** a spus printre altele:

*„Tema (izgonirii Episcopului Artemie) este foarte amară, dar și foarte plină de speranță, pentru că readuce timpurile patristice, arată că trăim în epoca Părinților, din pricina provocărilor. Și marele Părinte, care este persecutat și anihilat, este episcopul Artemie de Kosovo, despre care doar am citit câte se întâmplă și am spus că urmează drumul Sfântului Ioan Gură-de-Aur. Știm cu toții ce a suferit Sfântul Ioan Gură-de-Aur: caterisit pe nedrept, exilat și izgonit. Și care, în cele din urmă, (Sfântul Ioan Gură-de-Aur), deși la început a spus „Nu contează, să nu reacționez, să-l primească pe succesorul meu!” (acea primă atitudine a sa a fost ca să nu provoace tulburări și să aibă loc ucideri și să se verse sânge), când mai apoi s-a dus în exil și lucrurile s-au liniștit, a spus că „**Episcop canonic, Arhiepiscop al Constantinopolului sunt eu și toți ceilalți succesori ai mei sunt pasageri adulteri, sunt preacurvari**”. În scrisorile către diaconița Olimpiada, Sfântul Ioan spune de multe ori lucrul acesta, că adică „Eu sunt episcopul canonic!”. Așadar, Episcopul Artemie, izgonit pe nedrept din episcopia sa și exilat într-o mănăstire, ca și în cazul Sfântului Ioan Gură-de-Aur, a devenit subiectul apropierei entuziaste a credincioșilor și monahilor. Pe Sfântul Ioan Gură-de-Aur l-au urmat monahi în tot drumul său și lume. Și la Artemie, acolo în mănăstirea în care l-au exilat, se duce lume și au fost deranjați de asta”.*

... Încheind, părintele Theodoros a subliniat: „Așadar, în timp ce se întâmplă aceste grozăvii, eu în mine însumi am o bucurie, pentru că Artemie se arată un mare Mărturisitor și un mare sfânt pe urmele marilor Sfinți Părinți. Și n-au decât să facă ce vor toți ceilalți și lumea întreagă. Și să fie împotriva lui toată lumea și toate Sinoadele. Canoanele și Adevărul sunt de partea lui Artemie”.
www.acvila30.wordpress.com (I.C.)